

**Tulumaksu seadus,
Maksustamiskorralduse seadus
ja
Administratiiv-sissenõudmise
seadus**

kõigi uuemate muudatuste, täienduste,
juhatuskirjade, määruste, Riigikohtu-
seletuste, tähtaegadekalendri ja tabeli
ning tähestikulise sisunäitajaga.

Koostanud

Paul Teppaks,

endine Moskva Kroonu Palati
Tulumaksu-osakonna juhataja.

Koostaja väljaanne

Tartus, 1935. a.

**Tulumaksu seadus,
Maksustamiskorralduse seadus
ja
Administratiiv-sissenõudmise
seadus**

kõigi uuemate muudatuste, täienduste,
juhatuskirjade, määruste, Riigikohtu
seletuste, tähtaegadekalendri ja -tabeli
ning tähestikulise sisunäitajaga.

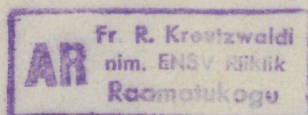
Koostanud

Paul Teppaks,

endine Moskva Kroonu Palati
Tulumaksu-osakonna juhataja.

Koostaja väljaanne
Tartus, 1935. a.

336.2 (474.20)

88.260

Sissejuhatus.

Tulumaksu seadus on meil kehtiv juba 1921. aastast saadik. Selle 14 aasta jooksul on mainitud seadusest terve rida paragrahve muudetud, täiendatud, antud neile juhatuskirju, määrusi j. n. e., mis kõik on laiali Riigi Teatajates, milline asjaolu tekitab seaduse käsitamisel lõpmata juuri raskusi isegi juristidele, kõnelemata vilumata maksukohuslastest.

Arvestades äsjamainitud asjaoludega, tegin endale ülesandeks kõike jeda materjali läbi sõeluda, kõrvaldada sealt tühistatud ja jätta alles vaid praegukehtivad normid, kommenteerides neid väljavõtetega Riigikohtu Administratiiv-osakonna otjustest, millistel eriti suur tähtsus seaduse sisse tõlgendamisel.

Peale selle on kõik maksustamiskorraldusse puutuvad Tulumaksu seaduse paragrahvid tühistatud ja nende asemele pandud maksma uued üldmaksustamise normid, nimelt: „Maksustamiskorralduse seadus“, mis on tihedas seoses Tulumaksu seadusega, sest selle seaduse normide põhjal toimub ka tulumaksustamine.

Et ainult mõned üksikud paragrahvid Maksustamiskorralduse seadusest ei leia rakendamist tulumaksustamisel, siis arvasin tarvilikuks jeda seadust lõhkumatult — terwikuna ära tuua.

Ei pidanud ka üleaarjeks Administratiiv-sissenõudmise seaduse ära toomist, mis asetab ära kaotatud vastuvaidlemata sissenõuete seadust ja mille põhjal niilid ka tulumaksu- ja trahvivõlgade sissenõudmine toimub.

Seaduste tekst on toodud algredaktsioonis, j. o. nii kui need välja kuulutatud Riigi Teatajates, ilma keeleliste muudatusteta, ainult mõned nimetused, nagu: „Rahaminister ja -ministeerium“, „Maksukomitee“, „Kontselei“ on kohaselt nimetatud: „Majandusminister ja -ministeerium“, „Maksukomisjon“ ja „Eesti Panga osakond“, aga Riigikohtu otjustes on need nimetused jäetud muutmata.

Kõik väljavõtted Riigikohtu otjustest on paigutatud vastavate seaduse paragrahvide alla, peale nende, mis käivad kaotatud Tulumaksu seaduse paragrahvide kohta, viimased on paigutatud vastavate (sarnanewate kaotatud Tulumaksu seaduse paragrahvidele) Maksustamiskorralduse seaduse paragrahvide lehekülje joone alla, milliseid võib ka käsitada nii palju, kui palju nad on kooskõlas uue seaduse sisuga. Teadmiseks väljakuulutatud Riigikohtu otsused on märgitud „R. o.“ nr. ja aasta ja teised — „M“ toimetuse nr. ja aasta ning nende järjekord on ära märgitud rooma-numberdega.

Juhatuskirjad, määrused j. n. e. on paigutatud vastavalt joone alla. Rahajummad markades on ümber arvestatud kroonidesse ja sentidesse.

Käsitamise hõlbustamiseks on raamat varustatud täieliku sjuukorra, tähtaegade kalendri ja tabeli ning tähestikulise sjuumäitajaga.

Raamatu koostamisel olen käsitanud peamiselt Riigi Teatajaid ja h-ra J. Walge poolt koostatud Riigikohtu Administratiiv-osakonnas lahendatud küsimuste kogusid j. m.

Wõlguen juurt tänu wanni. adv. h-ra R. G r a u 'le, kes võimaldas kajutada oma rikkalikku seadusraamatu-kogu ja Riigikohtu Administratiiv-osakonna sekretäriks h-ra J. W a l g e 'le kohtu otjuste wäljawõtetege warustamise eest.

P. Teppaks.

Lühendused:

- LMS — Lulumaksu seadus,
 MKS — Maksustamisforralduje seadus,
 MS — Administratiiv-sissenõudmise seadus,
 WGS — Balti Grafeadus,
 NS — Nuhtlusseadus,
 KR — Kriminaalseadustik,
 RT — Riigi Teataja,
 G. P. — Eesti Pank,
 Mm. m. — Majandusministri määrus,
 Rm. m. — Rahaministri määrus,
 Rv. — Riigivanem,
 Wt. — Waata.

Sisukord.

Eisesejuhatus	3
Sisukord	5
Kriminaalseadustiku §§ 126 ja 513	8
Tähtaegadekalender	9
Tähtaegadetabel	9

Tulumaksu seadus.

Tulumaksu alla käivad füüsilised ja juriidilised isikud — § 1.	15
Tulumaksust vabad isikud ja asutused — § 2.	15
Tulumaksu arvamine eelmise kalendri- või tegevusaasta foku tulude põhjal — §§ 3 ja 6.	16,21
Mis maksualuse tulu hulka ei arvata — § 4.	17
Eralepinguliste täis- ja piiratud osahijuste tulu jagamine osaliste vahel — § 5.	21
Rahalise määrusega naturaaltulude arvesse võtmine — § 7.	23
Mis tuludeks rahaliste kapitalidest loetakse — § 8.	23
Kapitalide tulust mahaarvamine — § 9.	23
Mis tuludeks liikumata varandustest, kaubandusliikudest, tööstusliikudest ja muist tulutoovaißt ettevõtetest loetakse — § 10.	24
Tuludest liikumata varandustest, kaubandusliikudest, tööstusliikudest ja muist tulutoovaißt ettevõtetest mahaarvamine — § 11.	25
Amortisatsioon (kustutuse) tabel — § 11 liisa.	27
Mm. juhatuskiri TMS § 11 käitamise kohta Nr. 10369 — 1920. a. — § 11 joone all	25
Mis tuludest liikumata varandustest ja tulutoovaißt ettevõtetest ja töödest ei arvata mitte maha — § 12.	31
Mis tuluks teenistustasust ja palgatööst loetakse — § 13.	32
§ 13 näidatud allikatest tulu väljaarvamisel §§ 11 ja 12 määruste käitamine — § 14.	32
Maksuvabade tuluallikate tulude mittearvessevõtmine tulu väljaarvamisel — § 15.	32
Mis avalikult aru andma kohustatud ettevõtete maksualuselt tuluks loetakse — § 16.	32
Mis § 16 näidatud ettevõtete tulu hulka ei arvata — § 17.	33
Üldise tulu findlastegemine mitmest tuluallikast — § 18.	33
Mis peale mahaarvamiste ühikute allikate järele võib üldisest tulusummaist veel maha arvata — § 19.	33
Mis maha ei arvata — § 20.	35
Tulumaksust vabad tulud ja maksualuse tulu maksimumid — § 21.	36
Määrus välisraatfondades ja konjulaatides teenivate ametnikkude ja waba-teenijate pensjoni ja tulumaksu aluselt võetava palgamäära kohta 1. juulist 1931. a. — § 21 joone all.	37
Berefonnaliikmete ülespidamise kulude mahaarvamine tulust — §§ 22 ja 22 ¹	39,41
Tulumaksu suurendamine 10% võrra — § 22 ² .	41
Tulumaksu vähendamine 10% võrra — § 22 ³ .	41
Saiguste ja õnnetute juhtumite puhul tulumaksu vähendamine kuni 50%-ni — § 23.	41

	21.
Walla ja alevi tuluhindamise komisjonide asutamine — § 24.	41
Walla ja alevi tuluhindamise komisjonide koosseis ja asjaajamine — § 27.	42
Walla ja alevi tuluhindamise komisjonide esimehe ja liikmete tasu saamine — § 29.	42
Tuluteadaannete (deklaratsioonide) järeandmine — § 41.	42
Mm. määrused 4/I 34 a. Nr. Nr. 12612 ja 12614 kaubandus- ja tööstusettevõtjatele ja maapidajatele deklaratsioonide esitamise tähtaegade pikendamise kohta — § 41 joone all.	42
Maksudewalitsuse teadaanne 11/I 22 a. Nr. 451 abitaajade tulumaksustamise kohta — § 41 joone all.	42
Mm. määrus 1934. a. tuluteadaande esitamiseft osalise wabastamise kohta — § 41 joone all	43
Põllumajapidamiste kehtivate tulunormide määrus	43
Aruandvate ettevõtete poolt esitatavate deklaratsioonide liigid — § 42.	45
Tuluhindamine ja maksualuste nimekirja koostamine walla ja alevi tuluhindamise komisjones — § 44.	45
Maksualuste nimekirjade väljapanemine üldiseks teadmiseks — § 45.	46
Tuluhindamise materjalide esitamine jaoskonnakomisjonile — § 46.	46
Maksulehtede väljasaatmine maksjatele — § 49.	46
Wastulajete esitamine jaoskonna komisjonile tulu hindamise kui ka maksu-määrata vastu — § 51.	46
Edasifaebamine maksuohuslaste poolt ebasõige maksu-määrata pärast, sellele maksulehed peale 1. juulit kätte saadetud — § 59.	47
Maksuohuslaste nimekirjade andmine kohalisse G. P. osakonda ja walla- ja alevivalitsusse — § 62.	47
Maksu finnipidamine tuluallika juures — § 63.	47
Tulumaksu tasumise kohad ja tähtajad — § 64.	47
Tulumaksu finnipidamine palgast — § 65.	48
Mm. määrus 21/XI 33. a. Nr. 12429 tulumaksu palgast finnipidamise seisma panemise kohta § 65 joone all.	48
Siiklitude maksukaartide võtmine — § 66.	48
Maksukaartidele markide fleepimine — § 67.	48
Mm. määrus 14/VI 20. a. Nr. 10367 markide fleepimise ajemel kviitungite väljandmise kohta — § 67 joone all.	48
Maksuõiendamisel maksukaartide ettenäitamine — § 70.	48
Rahafaristus tuluteatelehtede mitteandmise eht puudulikkude teadete andmise eest — § 76.	49
Rahafaristus waleteadete andmise eest — § 77.	49
Rahafaristus maksu mittefinnipidamise eest — § 80.	49
Rahafaristus maksukaartide mittevõtmise eest — § 81.	49
Rahafaristus maksukaartidele markide mittefleepimise eest — § 82.	49
Rahafaristuse määramise ford — § 83.	49
TMS rikkumise süütegude iganemine — § 84.	50
Laekunud maksudeft arvamine omavalitsustele — § 91.	50
Mm. juhatuskiri 1/XI 33. a. Nr. 11268 omavalitsusile kuulawa osa jaotamise kohta ühikute omavalitsusühikute wahel — § 91 joone all.	50
Maksukaartidele markide fleepimise kontrollimine maksuinspektorite ja nende abide poolt — § 92.	51
Majandusministri õigustest tähtaegade pikendamise ja juhatuskirjade väljandmises — § 93.	51
Mm. määrus tulu- ja liigaarimaksu arvepidamise, aruandmise ja laekunud summade liiklemise kohta 17/I 34. a. Nr. 12896.	52

Maksustamiskorralduse seadus.

1. osa. Maksudewalitsuse ja maksukaebasutuste korraldus.	57
1. peatükk. Maksudewalitsus — §§ 1—17.	57
Wäljastote Mm. määrustest Nr. Nr. 11722 ja 9996: 1) maksu- ja tolliinspektorite asukohtade, tegewuspiirkondade ja erialade kohta — § 2 joone all.	57

	ja 2) ärimaksu ja tulumaksu komisjonide kohta — § 7 joone all.	60
	N. E. § 1157 ² — § 11 joone all.	62
2. peatiüff.	Kaebesajutused maksude alal — §§ 18—25.	63
II oja. Maksustamise toimetused.		65
1. peatiüff.	Maksustustasjadega alluvus — §§ 26—38.	65
2. peatiüff.	Taandumine ja taandamine — §§ 39—41.	66
3. peatiüff.	Maksude määramise kord:	
	1. jagu. Maksustamiseks vajalikkude andmete hankimine ja kontrollimine — §§ 42—59.	67
	Mm. määrused tulumaksu asjas 23. ja 25./IX 33. a. Nr. Nr. 10296, 10297 ja 10298: 1) majaelanike nimekirjade esitamise kohta, 2) teatelehtede esitamise kohta eelmise aasta eest makstud ja kuuluva palga, tasu ja pensioni üle ja 3) aktsionäride ja osanike nimekirjade esitamise kohta — § 46 joone all.	68
	2. jagu. Maksude määramine, maksustamisotjus ja wastulauseid — §§ 60—71.	72
III oja. Kaebused.		75
1. peatiüff.	Kaebuste esitamine — §§ 72—79.	75
2. peatiüff.	Kaebuste arutamine maksu- ja tollikomiteedes — §§ 80—97.	77
IV oja. Maksuasjadega ümberotsustamine ja maksustamine tagantjärele — §§ 98—108		81
V oja. Maksude tasumine ja maksuvõlgade kustutamine.		
1. peatiüff.	Maksude tasumine — §§ 109—118.	84
	Riigimaksu võlgade sissenõudmisel võetavate lisaraha määrused § 109 joone all	84
2. peatiüff.	Maksuvõlgade kustutamine — §§ 119—123	86
VI oja. Maksutrahvide määramine.		
1. peatiüff.	Maksuseaduste rikkumise jälgimine ja uurimine — §§ 124—130.	87
2. peatiüff.	Maksutrahvide määramise kord — §§ 131—136	88
3. peatiüff.	Wastulauseid ja kaebused maksutrahwi asjades — §§ 137—140.	89
4. peatiüff.	Trahvide sissenõudmine — §§ 141—145.	90
VII oja. Maksustamiskorralduse seaduste rikkumise eest määratavad trahvid — §§ 146—149.		90
VIII oja. Üldeeskirjad.		
1. peatiüff.	Üldeeskirjad — §§ 1—15.	93
2. peatiüff.	Tähtaegade uuendamine — §§ 159—161.	92
3. peatiüff.	Seaduse maksuse ulatus ja elluviimine — §§ 162—163.	93

Administratiiv-sissenõudmise seadus.

1. peatiüff.	Üldeeskirjad — §§ 1—15.	93
2. peatiüff.	Sissenõudmine finniswarast — §§ 16—21.	96
3. peatiüff.	Sissenõudmine wallaswarast — §§ 22—67.	96
A.	Wara üleskirjutamine ja arestimine — §§ 22—43.	96
	Wäljawiote wallaswara aresti alla panemise ja müügi asjus Tsiviilkohtupidamise seaduse muutmise ja täendamise seadusest.	96
B.	Wara hindamine — §§ 44—46.	98
C.	Wara hoid — §§ 47—52.	99
D.	Üleskirjutatud asjade müük — §§ 53—67.	99
	Wäljawiote wallaswara aresti alla panemise ja müügi asjus Tsiviilkohtupidamise seaduse muutmise ja täendamise seadusest.	100
4. peatiüff.	Griceskirjad — §§ 68—71.	101
	Täbestikuline sifunäitaja.	102

Tähelepanemiseks.

Selles raamatus lhf. 62 ja 67 joone all on ära toodud RS §§ 273¹ ja 1157².

Nüüd kriminaalseadustiku maksmapanemiseega 1. veebruarist 1935. a. (Rv. defr. 19/IX ja 30/X — 34. a. — RT 85 ja 94—1934) on need paragrahvid järgmises muudetud redaktsioonis maksma pandud, ja nimelt:

§ 273 asemel § 126 — „Süüdlasi jelles, et ta tahtlikult takistas riigi või omavalitsuse teenijale järelepeetuse hoonesse, ruumi või muusse kohta, kuhu tal oma teenistuskohuste täitmise tõttu seaduse järgi oli õigus minna, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmeaja krooni.

Sama karistuse alla langeb süüdlane jelles, et ta tahtlikult ei lasnud tööstuse või kaubanduse järelevalve teostajat täita temale seadusega peale pandud kohustust järelevalve alal.“

§ 1157² asemel § 513 — „Riigi äri- või tulumaksu komiteesse või komisjoni kutsutud eksperti, kes süüdlane jelles, et ta avaldas jaladuses hoitavaid teateid, mis puutuvad riigi äri- või tulumaksu maksjate varanduslikku seisukorda, võlakohustustesse, läbikäikudesse ja kajudesse, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmeaja krooni.

Kui jarnane üleastumine saadeti korda sihiga teha kahju selle iifiku aule või krediidile, kelle kohta käis avaldatud teade, siis karistatakse süüdlasi:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Peale selle kaotab süüdlane jeejugaes komitees või komisjonis eksperdiks olemise õiguse kolmeks aastaks.“

Seda palun raamatu käsitamisel filmas pidada.

(Koostaja).

Tähtaegadekalender.

Kuu	Mis kuupäeval	Nästa	Järjekorra № № tähtaegade tabeli järgi	Kellele tähtaeg määratud.
Jaauar	*) 10	maajuaastal	45	E. P. osakondadele, walla- ja alevivalitlustele.
"	*) 10	"	50	"
"	*) 10	"	54	Wall- ja alevivalitlustele.
"	*) 12	"	48	E. P. osakondadele.
"	15	"	37	Arvandwatele ettevõtetele.
"	*) 15	"	49	E. P. Tallinna osakonnale.
"	*) 20	"	1	Maksudewalitsusele.
"	*) 30	"	40	Maakonnawalitlustele.
Deebruar	1	"	12	Maksutohuslastele.
"	10	"	36	Rõigile isikutele ja asutistele.
Aprill	1	"	10	Wall- ja alevituluhindamise komisjonidele.
"	10	"	47 ja 53	E. P. osakondadele, walla- ja alevivalitlustele.
"	20	"	11	Wall- ja alevituluhindamise komisjonidele.
Mai	15	"	13	Arvandwatele ettevõtetele.
Juuli	1	"	4	Tulumaksukomisjonidele.
August	1	"	14	Maksutohuslastele.
September	30	"	16	"
November	30	"	16	"
Detsember	30	Maajuaastale eelkäival aast.	35	Maa- ja majapidajatele.
"	kuu 31	"	18	Palgasaajatele.

Tähtaegadetabel.

Särjekorra № №	Kellele ja mis asjas tähtaeg määratud	Seadused	SS	Tähtaeg
1	Maksudewalitsusele. Maksudewalitsus jaotab omaivalitlustele kuuluvad summad linnade ja maakondade wahel	Mm. m. № 12896	20	hiljemalt 20 kuu päevaks.

*) Iga kuu.

Zájeforra № №	Kellele ja mis asjas tähtaeg määratud	Seadused	SS	Tähtaeg
	Maksupeatomiteele ja tema ejiimehele.			
2	Maksupeatomitee istungi päewast teatab ejiimees kaebajale ja maksuwalitsusele	MKS	81	wähemalt 7 päewa enne istungit.
3	Peatomitee motiveeritud otsus saadetakse ärakirjana kaebajale ja maksuwalitsusele	"	92	ühekuujukool, arwates otsuse kuulutamist.
	Maksukomisjonile ja tema ejiimehele.			
4	Maksulehed, kus aratähendatud maksu aluse tulu ja maksuäär, saadetakse maksjatele wälja	IME	49	hiljemalt 1. juuliks.
5	Maksukohuslaste nimekirjad ühes maksuääradega antakse maksukomisjoni poolt kohalisse G. P. osakonda, walla- ja alewimalitsusele	"	62	wiibimata pärast maksulehede wäljasaatmist.
6	Tulumaksu seaduse rikkujaid karistatakse komisjoni poolt maksuinspektori ettepanekul	"	84	5 aasta jookkul, seaduse rikkumise ajast arwates.
7	Wastulause arutamise ajast teatatakse wastulause avaldajale, selleks, et ta komisjoni istungil wõiks teha oma huwe	MKS	71	wähemalt nädal aega enne arutamist.
8	Maksukomisjoni istungi aja päewakorra määrab ja teatab komisjoni ejiimees kaasistujatele	"	13	wähemalt 3 päewa enne istungi päewa.
9	Kui maksukomisjoni ejiimees ei ole nõus komisjoni otsusega, siis saadetakse asi otsustamiseks maksupeatomiteele	"	13 p. 2	7 päewa jookkul.
	Walla- ja alewituluhindamise komisjonile.			
10	Walla- ja alewituluhindamise komisjonid panevad wälja walla- wõi alewimalitsuses ülbiseks teadmiseks kõigi iikute nimekirjad, kelle tulu kindlaks tehtud	IME	45	1.—15. aprillini.
11	Walla- ja alewituluhindamise komisjonid saadawad fogu tuluhindamise materjali ühes kõigi jisse antud awalduste ja komisjoni seletusega jaostonna komisjoni	"	46	hiljemalt 20. aprilliks.
	Maksukohuslastele.			
12	Kõik iikud ja asutused on kohustatud ehitama kirjalkud teadaanded (deklaratsioonid) oma tulude üle läinud aastal	"	41	1. weebruariks.
13	Samuti awaliku aruandmise korra alla käiwad ettevõtted	"	41	15. maiks.

Säiretoimik №	Kellele ja mis asjas tähtaeg määratud	Sea- dused	SS	Tähtaeg
14	Maksufohuslastel võivad tulu hindamise kui ka maksuäära vastu esitada vastulauseid	IMS	51	1. augustiks.
15	Maksufohuslastel, kellele maksulehed peale 1. juulit kätte saadetakse, on õigus edasikaebuseks ebaõige maksuäära pärast	"	59	1. augusti järel ja jook- sul, maksulehe kätte- saamise päevast arva- tes.
16	Tulumaks maksete kohalisse E. P. osafonda, walla või alevivalitsusse	"	64	30. septembriks ja 30. novembriks ühesugustes ajades.
17	Maksjad, kellele maksulehed pärast 1. juulit kätte on saadetakse, maksavad	"	64	esimese maksuaja 1. juu- li kuu jooksul, teise — kolme kuu jooksul, maksulehe kättesaamise päevast arvates.
18	Ametnikud, teenijad ja töölised on ko- hustatud võtma kohalikest maksuins- pektori kantseleist, walla või aleviwa- litsest igikohalike maksuäärteid	"	66	detsembri kuus või nädalilisel tähtajal, teenistuseastumise päevast arvates.
19	Asjaosaline võib nõuda maksuomisjoni või maksupeakomitee liikete taandamist	MS	40	enne, kui maksuajuti- s võtab arutusele ta asja.
20	Kaebused vastulausejate kohta tehtud ot- suste peale esitatakse	"	72	2. augusti kuu jooksul, ar- vates kaevatava otsu- se kättesaamise päe- vast.
21	Maksuinspektori poolt nõuetavad and- med esitatakse	"	76	2. augusti kuu jooksul, ar- vates nõude saamise päevast.
22	Maksuvalitsuse direktori eitava ot- suse peale maksustamisotsuse täitmise kehtsuse panemise kohta võib kaevata Maksupeakomiteele	"	78	1. augusti kuu jooksul, arvates kaevatava ot- suse saamisest.
23	Maksuinspektori keeldumise peale aru- tamast asja, vastulause tähtaja uuen- damisest või kaebusele käiguandmisest, või kaevata Maksupeakomiteele	"	79	1. augusti kuu jooksul, arvates otsuse kättesaa- mise päevast.
24	Maksupeakomitee otsuse peale võib ka- evata administratiivkohtu korras Riigi- kohtule	"	94	1. augusti kuu jooksul, ar- vates motiveeritud ot- suse saamisest.
25	Peakomitee keeldumise peale arutamast asja, kaebusele käiguandmisest või uuen- damisest edasikaebe tähtaega, võib ka- evata Riigikohtule	"	97	1. augusti kuu jook- sul, arvates sellekohase määruse kättesaamisest.
26	Siivutuse peale peakomitee tegeluses võib kaevata	"	97	igal ajal.

Säiretoimik № №	Kellele ja mis asjas tähtaeg määratud	Sea- dufed	§§	Tähtaeg
27	Mafjufustamisotfufe ümberotfufustamist wõib paluda	MKS	105	8 a h e k u u jooftul, ar- wates päewast, mil pa- lujale jai teatawaks uus asjaolu.
28	Mafjufustamisotfufe ümberotfufustamist wõib algatada ainult	"	107	5 a a s t a jooftul, ar- wates otfufe jõusse as- tunijest.
29	Mafjuirahwi määraja poolt nõuetawad jeletused feadufe riffumise kohta pea- wad jüüdistatawa poolt jaama esitatuid	"	132	7 p ä e w a jooftul, ar- wates nõude jaamijest.
30	Trahwiotfufe peale wõib esitada trah- wimäärajale wastulause	"	137	2 n ä d a l a jooftul, ar- wates faewatawa ot- fufe jaamijest.
31	Trahwiasjades wastulauseite kohta teh- tud otfuste peale wõib faewata Mafju- peafomiteele.	"	138	2 n ä d a l a jooftul, ar- wates faewatawa ot- fufe jaamijest.
32	Mafjupeafomitee otfufe peale trahwi asjas wõib faewata Riigikohtule	"	94 ja 140	ii h e k u u jooftul, ar- wates otfufe jaamijest.
33	Tähtaja uuendamise palwega wõib eji- neda	"	161	2 n ä d a l a jooftul, ar- wates tähtaja mõdda- lastumise teadajaamijest.
34	Raebufed jüsfenõudwa ametniku tege- wuse kohta esitatakse administratiiv- kohtu korras kohalikule rahukohtumifule	MSE	15	2 n ä d a l a jooftul, ar- wates faewatawa toi- mingu päewast.
	Mitmetele afutustele ja iifutele.			
35	Rõik maa- ja majapidajad (waldajad) on kohustatud esitama nimekirjad, kes nende majades 15. detsembril elafid	MKS Mm. m.	46 joone all	30. detjembris.
36	Rõik iifid ja afutused on kohustatud andma palga, paiuki, pensjoni jne. jaa- jate nimekirjad	"	"	hiljemalt 10. weebruariks.
37	Aruandwad ettevõtted on kohustatud esitama aktsjonäride ja ofanite nime- kirjad	"	"	hiljemalt 15. jaa- nuariks.
38	Kui ei ole wõimalik toimetada fätte kirja, jüis pannakse see wälja kirjasaatja ametikohta ruumes ja loetakse fätte- antuks	"	154	p ä r a j t 2 n ä d a l a mõõdumist, arwates wäljapanemise kuupäe- wast.
39	Mafjuinspektori poolt nõuetawad tar- wilikud teated peawad olema esitatud	"	43 ja 45	2 n ä d a l a jooftul, ar- wates nõude jaamijest.
40	Maafonnawalitfufed jaotawad iififute waldade ja alewite mahel nende kasuks eelmisel kuul jüsfetunud summad	Mm. m. № 12896	20	hiljemalt 30 järgnewa kuupäe- waks.

Särgjeforn № №	Kellele ja mis asjas tähtaeg määratud	Sea- dufed	SS	Tähtaeg
41	Maksu ja maksutrahwi nõuded kustuvad, kui nende jissenõudmisele ei ajuta	MRS	114 ja 142	10 aasta jookful, arwates päewast, mil wõis ajuda jisse nõudmisele.
42	Ralgast kinnipeetud summade wastu on tööandja kohustatud kleepima maksuafaridele wastawas arwus tempelmarfe	IMS	67	7 päewalijel tähtajal, kinnipidamise päewast arwates.
43	Politseiametnik on kohustatud jissenõutud raha edasi andma wastawasfe kasjasse wõi saatma postiga	MS	13	linnas samal wõi järgmijel tööpäewal ja maal — hiljemalt ühe nädala jookful.
44	Maksuwõla nõudja ajutus kontrollib politseist tagasi saadud maksulehed, kas maks on õieti tatutud ja kas raha ka tõelikult saadud	" "	14	ühe kuu jookful.
45	Eesti Panga osakondadele. E. P. osakonnad saadawad maksuinspektorile tagasi maksustamisõustete teijitud ja teatawad eelmise kuu jookful laekunud summad	Mm. m. № 12896	5	iga kuu 10 päewaks.
46	E. P. osakonnad saadawad politseile nõudelehed maksu- ja trahwiwõlgade jissenõudmiseks	" "	6	ühe kuu jookful pärast teise maksutajumise tähtaja möödumist.
47	E. P. osakonnad saadawad eelmisest aastast järele jäänud teijitud maksuinspektorile tagasi	" "	8	10. aprilliks järgmijel aastal.
48	E. P. osakonnad transfereerivad E. P. Tallinna osakonda kõif eelmijel kuul jisse tulnud omawalitjuse depojiitawele summad	" "	19	12 kuu päewaks.
49	E. P. Tallinna osakond teatab omawalitjuse osana jisse tulnud summad Maksudewalitjusele	" "	19	järgmijes 15. kuu päewaks.
50	E. P. osakonnad teatawad maksuinspektorile kõigij eelmise kuu jookful tagasi maksmistest ja ülefandmistest	" "	26	iga kuu 10 päewaks.
51	Walla- ja alewivalitjusele. Walla- ja alewivalitjused saadawad maksuinspektorile tagasi maksustamisõustete teijitud ja teatawad eelmise kuu jookful laekunud summad	" "	5	iga kuu 10 päewaks.
52	Walla- ja alewivalitjused saadawad politseile nõudelehed maksu- ja trahwiwõlgade jissenõudmiseks	" "	6	ühe kuu jookful, pärast teise maksutajumise tähtaja möödumist.

Särgjettorra № №	Kellele ja mis asjas tähtaeg määratud	Sea- dused	SS	Tähtaeg
53	Walla- ja alewivalitfused saadawad eelmisest aastast järele jäänud teijitud maksuinspektorile tagasi	" "	8	10. aprilliks järg- misel aastal.
54	Walla- ja alewivalitfused annawad kuu jookkul wastu wõetud summad E. F. osakonda	" "	15	järgneva kuu 10 päe- wa ks
55	Kui wastu wõetud summa tõuseb üle 1.000 krooni, siis	" "	"	kalle päewa jookkul peale summa 1000 fr. ületamist.

Tulumaksu seadus.

(R 63/64—1920, 78—1922, 149—1924,
1 ja 29—1932 ja 46—1934).

§ 1. Tulumaksu alla käivad kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kellel on Eesti wabariigi piirides mingisugused tuluallikad.

T ä h e n d u s: Wäljamaa aktiaseltsid ja kompaniid, oja- ja muud ühijused ning laenuasutused, kellel töötamine Eestis lubatud, käivad tulumaksu alla ainult tuludega, mis saadud Eestis; silemaa-asutused käivad aga tulumaksu alla kogu oma tuludega, s. o. arwates jüa hulka ka tulud nende liikumata warandustest, kapitaalidest ja operatsioonidest wäljaspool Eestit. (R 63/64—1920).

I. Wabakutseline, kelle tuluallikas on tema amet Eestis, on kohus-
tatud tulumaksu maksma Eestis ka nende tulude pealt, mis ta wäljaspool
Eestit oma tuluallikast on saanud, kui leping selle tulu saamiseks oli sõlmitud
Eestis ja Eestis ka lõpuarwe tehti ja järjekult tulu kättesaamine langes
ühte lõpuarwe tegemise momendiga (R. 332—II—1926).

II. Tulumaksu alla Eesti Wabariigis käivad ka wäljaspool Eesti
Wabariigi piire asuwad isikud, kui neil Eestis on mõnesugused tuluallikad,
seejuures muidugi ainult selle tulu pealt, mis Eesti Wabariigi piirides asu-
watest tuluallikatest saadud (R. 21 ja 22—II—1927).

III. Pärandustomp (hereditas jacens) loetakse küll WES § 1692
järelle juriidiliseks isikuks, mille sihiks on pärandusejätja õiguslikkude suhete
alalhoidmine ja edasiandmine wiimase pärijatele, kuid ta ei kujunda mingit
awalikult aruandwat ettemõtet (TMS. § 41 wiimane lõige). Seepärast
tuleb pärandusombule määrata tulumaksu samadel alustel ja korras kui
füüsilistele isikutelegi (R. 258—II—1920).

IV. Eksportörid ei ole wabad tulumaksust seetõttu, et nad Eestis
ülesostetud kaupa realiseerivad wälismaal, sejt TMS § 1 põhjal käivad
tulumaksu alla kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kellel on Eesti Waba-
riigi piirides mingisugused tuluallikad (R. 184—II—1930).

§ 2. Tulumaksu alla ei käi: a) wäljamaa riikide akkrediteeritud esi-
tajad, nende perekonnaliikmed, nende juures olewad ametlikud isikud, nii-
jama ka nende teenijad, kes mitte Eesti kodakondsuses ei ole; kindralkon-
sulid, konsulid, wiitjekonsulid ja konsuli agendid, kes selle riigi kodanikud
on, kelle poolt nad määratud, kui selles riigis samasugune maksufergendus
on tehtud wastawaile Eesti teenistuses olewatele isikutele.

L ä h e n d u s: Nende isikute tulud Cestis ajuvateji liikumata warandustest ja ettevõtetest, niijama ka tulud Cesti Babariigi kasjast ülespidamise-, paiuki- või abirahade näol käivad tulumaksu alla üleüldisel alusel.

b) riiklikud asutused, mis peetakse üleval riigikassa kulus;

c) omavalitsused;

d) ettevõtjate isikud töölise ja teenijate vastastikusel finnitusel, niijama ka vastastikusel abiandmise alusel asutatud igasugu abi-, haige-, matuse-, paiuki- jne. kasjad;

e) teaduse- ja kunstiseltsid ning heategelised asutused.

L ä h e n d u s: Seluimetatud asutiste pärast olevad ärilised ettevõtted käivad tulumaksu alla üleüldistel alustel. (R 78—1922).

f) põllumajanduslikud ühistegeelised tootmisühingud (piima-, kartuli-, masinatarvitajate-, turba-, pulli- jms. ühingud); muud ühistegeelised ettevõtted, kelle maksustamisele kuuluv tulu ei ületa 400 fr. (R 46—1934).

I. Omavalitsuse tootluskaubandus-osa fond, misjagune müüb kaupi ärilisel alusel, käib TMS § 2 põhjal tulumaksu alla (R. o. 11—1923).

II. TMS § 2 p. d põhjal ei ole tulumaksust vabad vastastikusel finnituselised, kelle eesmärgiks on igasuguste finnitusoperatsioonide toimetamine (R. 16—II—1926).

III. Omavalitsuse ühisus oma üldtuludega maksu alla ei käi, kuid omavalitsuse-asutuste poolt peetavad ettevõtted, mis ärilist iseloomu kannavad, nagu leivaküpsetamise ärid, lihapoed ja üldse kõik kommersis-iseloomu kannavad ettevõtted käivad maksu alla; kõik need ettevõtted ei moodusta juriidilist isikut, vaid ainult ettevõtteid, mis Omavalitsuse-asutusele, kui juriidilisele isikule, kuuluvad (R. 502—II—1927).

IV. Riigikohus jättis L. linna pandimaja juhatusel kaebuse tagajärjeta järgmistel põhjustel: Tulumaksu peakomitee põhjustest selgub, et L. linna pandimaja on tulumaksu alla käivaks tunnistatud põhjendusel, et ta töötab põhikirja alusel ja on äriline ettevõte. Need mõlemad põhjustid on õiged. Krediidiseadusest (§ 3 p. 1) nähtub, et linna pangad ja linna pandimajad on avalikud kreditaasutused ja kui niijugused omavad nad juriidilise isiku õigused (BES §§ 635 ja 713). Asjaolu, et linna pandimaja põhikirja on finnitatud ainult Rahaministri poolt, aga mitte registreeritud, ei või pandimajalt tähendatud omadust võtta, sest ühingute, isikute ja nende liitude registreerimise seaduse (R 37—1926. a. sead. nr. 73) § 1 järgi peavad endid registreerima ühingud, isikud ja nende liidud, et omandada juriidilise isiku õigusi, mitte aga asutused, keda seadus juba juriidiliseks isikuks tunnistab.

Edasi, pandimaja põhikirja § 10 annab õigust selle pandimaja äriliseks ettevõtteks tunnistamiseks, ja seepärast on tema kohta maksu TMS § 2 tähendus, mis määrab, et „eespoolnimetatud (järelkult ka omavalitsuste) asutiste pärast olevad ärilised ettevõtted käivad tulumaksu alla üldistel alustel“ (R. 99—II—1930).

§ 3. Tulumaks arvatakse maksualuse eelmise aasta fogu tulude põhjal, olgu need ükskõik misjagusel kujur või misjagustest allikatest saadud, nagu tulud:

1) rahalistest kapitalidest;

2) liikumata warandustest;

3) kaubanduslikest, tööstuslikest ja muist tulutoovast ettevõtetest;

4) teenistus- ja töötajust;

5) elukutsejelist, isiklikust, ärilijest ja muust tulutoovast tööst, ning igast muust tuluallikast, mis selle § 3. p. p. 1.—4. mitte ei ole tähendatud. (R 63/64—1920).

I. Tulu „hangeldamisest“ ja „spekuleerimisest“ arvesse võtmine oleks vahest alles siis võimalik, kui tulusus sellest lähemalt kindlaks on määratud (R. o. 73—1922).

II. Töövõime puudulikkus ei anna põhjust tulumaksu maksmisest vabastamiseks, mis määratud tulude pealt ärist ja kapitalist, mis maksu-kohtsuse isikliku töövõimega otsekohelest ja lahutamata seotud ei ole (R. o. 71—1922).

III. Salakauba veost saadud kasu ei tule puhtakasumaksu, samuti ka tulumaksu määramisel arvesse võtta, sest seadusevastalijest tegevusest saadud kasu ei käi ärimaksu alla (R. 191—II—1925).

IV. Aktiajeltsi juhatuse liikme isiklikust tulust ei saa lugeda summat, mis aktiajeltsi poolt juhatuse liikme kätte tarvitada antud oma äranägemise järel, kuid milliste tarvitamise kohta M/S tõendus ei esita, sest juhatuse liige on vastutav aktsionäride ees; kui mõni summa on seadusevastajelt ära tarvitatud ehk jällegi seadusevastajelt liikme poolt enda kätte jäetud, siis ei või ei esimesel ega teisel juhtumisel rääkida tuludest, mis TMS § 3 üles loetud (R. 168 ja 169—II—1927).

V. Ettevõttele kuuluvast maast osa maa võõrandamine ei või kuidagi õigustada võõrandatud maa väärtuse mahafixutamist ettevõtte üldtulust maksualuse tulu vähendamise mõttes, sest TMS § 3 järgi tulumaks arvatakse maksualuse eelmise aasta kogutulude põhjal, mis saadud kõigist tuluallikatest, mis tähendatud TMS § 3 pp. 1—5, millest võib teha ainult TMS ette nähtud mahaarvamisi, milleks aga ei osutu riigi poolt võõrandatud maa väärtus (R. o. 36—1931).

VI. Talurentniku tulule isikliku töö arvvel maksuajutiste poolt juurde arvatud tulu arajätamiseks või vähendamiseks sel põhjusel, et saaduste hinnad on odavamad, püüdnud seaduslik alus, sest sellist alust seaduses ega määrustes ei ole nähtud ette (R. 455—II—1932).

VII. Maksuajutistel ei olnud küllaldast põhjust maksuühenduslike tulu tööstusest kahetsõbralikult võrreldes eelmise aastaga, kui tuluallikad endiselt olid jäänud ja kui maksuühenduslane oma tegevust ei olnud laiendanud (R. 46—II—1928).

§ 4. Maksualuse tulu hulka ei arvata:

- 1) sõjaväelaste tasu naturaals;
- 2) perekonnapea poolt saadav abiraha perekonnaliikmete kasvatamiseks ja matmiseks;
- 3) abiraha, mis perekonnaliikmed perekonna pealt saavad, kui need summad käivad maksu alla ametaja tulude hulgas;
- 4) päranduslikud ja kingituslikud tulud, kui nad mitte aegajalistena ei esine, ja üheksõbralikud tulud tasujummadeist igasugu elu- ja varanduse finituse tagajärjel;
- 5) tulu, mis saadud igasugu varanduste omandamisest ja võõrandamisest, välja arvatud kasu, mis saadud ärilisel otstarbel ettevõtetud operatsioonidest;

T ä h e n d u s: Kõikvõlas sellega ei võeta tulumaksu määramisel arvesse ka kahju, mis seotud varanduste omandamise ja võõrandamisega, peale selle kahju, mis saadud ärilisel otstarbel ettevõtetud operatsioonidest.

6) mõlaks antud summade tagajamaksud, peale nende summade, mis eelmistel aastatel tulust kui lootusetu maha kustutatud;

7) mõidulaemupaberite mõidud;

8) oja- ja pääjemaksud;

a) ühistegeelistes laenuajutustes;

b) jeltfides ja ühijustes, kellel on ülesandeks oma liikmeid aidata tooresainete, tööriistade ja tööstusvahendite hankimises, niisama oma liikmete tööstusjaaduste müügile toimetamises ja ümbertöötamises, liikuma ja liikumata varanduse kasutamises ja väärtuslikumaks tegemises;

c) tööühijustes ja artellides;

d) tarvitajate- ja nende jarnastes majanduslistes ühijustes;

9) invaliidide paiufid, pensionid ja abirahad. (Rd 63/64—1920);

10)¹⁾ ijkute tulud, kes ei oma Gestic aju- ega elukohta, Gestic teotsewatele aruandwatele kaubandus- või tööstusettevõtetele laenatud rahalistest kapitalidest, kui need tulud kuuluvad maksustamisele Dfjemaksude seaduse § 614²⁾ põhjal. (Rd 46—1934).

I. Kaitsewälajale makstud forteriraha ei kuulu tulust mahaarwamisele DMS § 4 p. 1 põhjal, sest see ei kujunda natuuras antawat taju (N. 264—II—1928).

II. Kaitsewälaste forteriga warustamise seaduse (Rd 29—1929) § 1 p. 1 järgi antakse kaitsewäe tegelikus teenistuses olematele ohwitseridele riigi poolt forter natuuras, ning jama seaduse § 2 järgi juhul, kui ei ole mõimalk forterit riigi poolt anda, antakse nendele forteriraha seaduse juurde lisatud tabeli järgi. Ei ole mingisugust kahlust, et kui kaitsewälasele antakse forter riigi poolt natuuras, siis ei jaa arwata forteri wäärust DMS § 7 põhjal maksualuse tulu hulka, waid natuuras saadud forteri wäärtus on DMS § 4 p. 1 põhjal tulumaksuwaba. Tuleb õigeks ja loomulikultks pidada, et forteriraha makstakse tarbetorral selles juuruses, mis wõrdub forteri wäärtusele, mida kaitsewälane on õigustatud saama natuuras. Arwates saadud forteriraha maksualuse tulu hulka ja natuuras saadud forteri wäärust maksualuse tulu hulka mitte arwates, ajetatakse kaitsewälased, kes forterit saavad natuuras, ja kaitsewälased, kes saavad forteriraha, kuid kellel kõigil on ühesugune õigus saada forterit natuuras, ehawõrdsesse seifuforda tulumaksu kohustiste juhtes. Maksukomitee otfufe põhistsis, et forteriraha saamise korral on olemas mõimalus teatawat oja jellest jummast forteri muretsemisel kofku hoida, on teoreetiline ja ei ole oluline. Niisugusel korral tuleks ju maksualuse tulu hulka arwata ka üksnes see oja tajuft, mis forteri muretsemisel üle jääb, misugust mõimalust seadus üldse ei näe ette. Tege- lifult wõib ka üjkutudel juhtudel ette tulla, et natuuras saadud forteri wäärtus on suurem, kui oleks olnud selle eest saadaw rahaline taju. Neil kaalutlustel tuleb õigeks wõtta wäide, et DMS § 4 p. 1 järgi ei kuulu maksualuse tulu hulka ei kaitsewälaste forter natuuras ega jelle ajemel saadud forteri- raha. Samuti tuleb õigeks pidada seletust, et Kaitsewäe kraamiga warustamise seaduse (Rd 44—1931) §§ 5, 57, 62 ja 92 põhjal tuleb lugeda ohwitseridele antaw kraamivarustus, wälja arwatud erivarustus, nii natuuras kui rahas kaitsewälaste tulust natuuras, mis DMS § 4 p. 1 põhjal on tulumaksuwaba. Selle alusel saadud raha on määratud otsejelt warustuse muretsemiseks, mille muretsemine kohuslik. Oletamine, et warustuse juures wõib tekkida ülejääf, ei wõi põhjustada warustuse muretsemiseks saadud raha maksualuse tulu hulka arwamist (N. 1069—II ja N. o. 39—1932).

¹⁾ Wäljawiote Nw. dekreedist 15. maist 1934 a. IV ojaft (Rd 46—1934): „Tulumaksu seaduse § 4 p. 10 tähendatud tulufid wõib Wabariigi Walitsus maksust otfaliseft wõi täelikuft wabastada ka eelmiste aastate eest, kui need tulud on maksustatud Dfjemaksude seaduse § 614 p. 3 põhjal.“ (Wooftaja).

III. Kui keegi waremkogutud kapitaliga finniswara ostab, siis ei saa seda selle aasta tuluks arwata, millal finniswara omandatud (R. o. 32—1923).

IV. „Arriotstarbel ettewõetud operatsioon“ eeldab, et waranduse omandamine juba algusest oli fündinud selleks, et omandatud warandust edasi müüa. Kui aga see ei ole tõendatud, siis ei wõi ainult sellest, et keegi ostetud maja wästi peale ostuist kasuga ära müüis, näha niisugust äriksel otstarbel ettewõetud operatsiooni. Kui niisugusel maja wõõrandamisel tulu saawatatakse, siis langeb see tulu wääratuse juurdekaswu mõiste alla, mis TMS järele tulumaksu alla ei kuulu (R. 382—II—1924).

V. Tulu, mis on saadud oma metsa realiseerimisest mitte aasta kajutusnormi ulatuses, ei käi tulumaksu alla, sest päärajes ulatuses metsa realiseerimine on juba oma waranduse wõõrandamine ning sellest saadud tulu ei kuulu maksustamisele TMS § 4 ja 5 järele (R. 26—II—1927).

VI. TMS § 4 üldse ja eriti selle paragrahwi p. 5 ühes tähendusega on kohaldatawad ka juriidiliste isikute kohta (R. 184—II, 266 II 1932).

VII. Maksuajutised talitajid õieti ja kofukõlas TMS §§ 4 ja 11 p. 4, jättes aruandwa ettewõtte tuludest maha arwanata kahju, mis saadud esemete müügist, millega kauplemine põhikirja järgi ei kuulunud ettewõtte ülesannete hulka, leides, et äriesemena mitteejnewa waranduse omandamisest ja wõõrandamisest saadud kahju ei wõeta tulumaksustamisel arwesse ka juhtudel, kui tähendatud waranduse amortiseerimatu osa ületab selle waranduse müügist saadud summa ja et TMS § 4 on kohaldataw ka juriidiliste isikute suhtes, kuna TMS § 11 p. 4 käib ainult waranduse reaalse häwimise kohta (R. 184—II, 241—II, 266—II—1932).

VIII. Tarwitajate-ühisuste maksustamisel wõib liikmetele tehtud hinnaalandusi ainult siis ühisuse maksualusele kasule juurde arwata, kui nad on tehtud summadest, mis ühisuse kasuasse sisse tulnud ja mis üles loetud Arim. Sead. Käsit. Instr. § 59. Kuna ühisuse kasuasse sisse tulnud summad liikmetele wälja maksetakse, kas enne wõi pärast arwete lõpetamist, ei ole tähtis, waid tähtis on, et nad on sisse tulnud. Hinnaalandusi aga, mis maha arwatud ostuhinna summast enne selle ostuhinna summa ühisusele sissetulemist, ei saa kuidagi sissetulnuks lugeda ja üldkasule juurde arwata (R. 337 ja 719—II—1926).

IX. Pensioni kaitsewäelasele, kes sõdades saadud wigastuste ja haiguste tõttu on normaal-töövõimeist kaotanud 80 %, tuleb lugeda inwalidi pensioniks, mis maksualuse tulust TMS § 4 p. 9 põhjal kuulub maha arwamisele (R. 48—1927).

X. TMS § 4 p. 9 on tähendatud, et maksualuse tulu hulka ei arwata inwaliidide paiukid, pensionid ja abirahad. Selle punkti sõnalise wäljenduse järgi ei ole kahtlust, et sõna „inwaliidide“ käib mitte ainult paiukite kohta, waid ka pensionide ja abirahade kohta, s. o. maksualuse tulu hulka ei arwata inwaliidide paiukid, inwaliidide pensionid ja inwaliidide abirahad. Kui seaduseandja oleks tahtnud tulumaksu alt wabastada kõik pensionid ja abirahad, siis oleks ta kahtlemata seda selgesti ka wäljendanud ja p. 9 teist wiisi redigeerinud (näiteks — maksualuse tulu hulka ei arwata pensionid, abirahad ja inwaliidide paiukid). Siis ei oleks ka mingisugust wajadust olnud mõnda liiki abirahade kohta (waata § 4 pp. 2 ja 3) eriti tähendada, et need tulumaksu alla ei käi. On aga mõnede abirahade kohta eriti tähendatud, et need maksualuse tulu hulka ei arwata, siis on selge, et p. 9 nimetatud abirahade all ei tule mõista kõiki abirahajid, waid ainult inwaliidide abirahajid (R. o. 51—1927).

XI. Rahwawäelase pension tuleb arwata tulumaksu määramisel maksualuse tulu hulka, kui rahwawäelase töövõime kaotuse protsent ei ulatu üle 60%: TMS § 4 p. 9 põhjal ei arwata maksualuse tulu hulka „inwaliidide paiukid, pensione ja abirahajid“. Laiemas mõttes loetakse inwaliidideks kõik isikud, kes mõnesugustel põhjustel on saanud töövõimeetuteks. Meie maksu- seaduste järele (Spolekande sead. § 97) loetakse töövõimeetuks inimest, kes on kaotanud üle 60% normaal-töövõime. Kuid ei ole kahtlust, et

TMS § 4 p. 9 tähendatud seaduse norm käib ainult sõjaväelaste kohta, kes sõjas invaliidideks saanud, ja et sõjaväelast jelles mõttes invaliidiks, j. t. töövõimefiks tunnistada, on tarvis tema juures ka jama kõrge tööjõu kaotamise protsent kindlaks teha. „Invaliidide pensjoni“ määrati Wene ajal haawatud ja vigastatud sõjaväelastele invaliidide kapitalist, mida walitfes Meffandri-nimeline komitee. Meil Gestis mõis jelles mõttes arwesse wõtta toetust, mis sõjaväelastele kindral Laidoneri nimelisest invaliididekapitalist määratakse (RT 15 — 1921). Kuid harilikku pensjoni, mis rahwawäelastele määratakse Rahwawäelaste ja nende perekondade pensjoni seaduse põhjal, ei saa lugeda jäärafeks pensjoni, millest räägitakse TMS § 4 p. 9, kui pensjoni saaja tööjõu kaotus on alla 60% (M. — 245 — II — 1929).

XII. Invaliidideks tuleb lugeda ainult sõjaväelasi, kes sõjas invaliidiks on saanud, ja seepärast ei saa TMS § 4 p. 9 normi tarvitada nende pensjonääride kohta, kes pensjoni on teeninud wälja ametnikuna riigiteenistuses, kuigi nad oleks ka üle 75% tööjõust kaotanud (M. 589—II—1931).

XIII. Riigikohus on korduvalt seletanud, et TMS § 4 p. 9 tähendatud invaliidide all tuleb mõista sõjaväelasi, kes sõjas invaliidiks saanud. Iiwilametnikuna haawata saanud isikut, kes ei saa pensjoni sõjaväelaseana, olgugi et tal haawamise ajal olid sõjaväelase kohustused, ei saa lugeda TMS § 4 p. 9 mõttes. Asjaolu, et hilisemates seadustes on nähtud ette ka tööinvaliidid, ei õigusta niijugust iwilametnikku sõjainvaliidiks arwama ega tähenda; et TMS § 4 p. 9 on nähtud ette ka tööinvaliidide pensjonid (M. 416—II—1931).

XIV. Kaitsemäe kraamiga warustamise seaduse (RT 45/46—1925) § 1 järgi kuuluvad kraamiwarustuse alla kaitsewäelaste riided, jalatsid, pesu ja raamed, samuti ka nende valmistamiseks ja korrashoiuks antaw raha, ained ning materjal. Sama seaduse § 6 järgi antakse kraamiwarustuse tabelis nr. 7 (ohwitseride ja iw. ametnikkude warustus) nimetatud warustus-põhimaterjal naturas ehk rahas, ning lifamaterjal ja valmistamiskulu rahas. Kuigi lifamaterjal ja valmistamiskulu antakse rahas, tuleb seda raha näol antawat ojalist kraamiwarustust lugeda iffagi naturas antawaks lifatafiks, sest see raha antakse kraamiwarustuse valmistamiseks ja korrashoiidmiseks. See põhimõte on jalgelt wäljendatud 1931 a. maksmapandud Kaitsemäe kraamiga warustamise seaduse (RT 44—1931) § 57, olgugi et tähendatud seaduse § 62 järgi valmistuskulu ja lifamaterjal antakse samuti rahas. Neil kaalulistel tuleb õigeks lugeda, et kaitsewäelasele antud riiete õmblusraha on TMS § 4 p. 1 põhjal tulumafuwaba (M. 7 ja 13—II—1933).

XV. Kaitsewäelaste korteriga warustamise seaduse (RT 81/82—1925 ja 9—1928) § 1 järgi anti ohwitseridele riigi poolt korterwarustuse raha ehk kui anti korter, siis ohwitser pidi selle eest riigile üüri maksma. See korteriraha ei kuulunud tulust mahaarvamisele TMS § 4 p. 1 põhjal, nagu Riigikohus juba seletanud (Mdm. t. 264—II—1928). 1929 a. 1. aprillist pandi maksma uus Kaitsewäelaste korteriga warustamise seadus (RT 29—1929) ja selle seaduse järgi antakse kaitsewäe tegelikus teenistuses olewatele ohwitseridele riigi poolt korter naturas ja ainult juhul, kui võimalik ei ole korterit naturas anda, siis antakse korteriraha. Dtsufes E. L. kaebuse asjas (Mdm. t. 1069—II—1932) on Riigikohus juba seletanud, et TMS § 4 p. 1 järgi ei kuulu maksualuse tulu hulka ei kaitsewäelaste korter naturas, ega ka selle ajemel jaatud korteriraha (M. 13—II—1933 ja 41—II—1934).

XVI. Politseiametnikkude wormirõiwastega warustamine toimub Politseiametnikkude wormiriietega warustamise määruse (RT 10—1926) järgi riigi poolt ja riigi kulus ning seda warustust tuleb lugeda tasuta naturas. See asjaolu, et teatawas teenistuses seismine on seotud wormirõiwaste kandmisega, ei celda weel iseenesest, et wormirõiwaste muretsemine ametnikule peab toimuma riigi kulus. Ametnik võib kohustatud olla ka ise endale wasta-tawaid wormirõiwaid muretsema. Annab aga riik ametnikkule wormirõiwad, siis tuleb seda lugeda naturas jaatud tasuta, mis TMS §§ 3 ja 13 järgi kuulub tulumafustamisele. Üksnes kaitsewäelastele antaw wormirõiwastis ei käi TMS § 4 p. 1 põhjal maksualuse tulu hulka (M. 23 ja 39 II—1933).

XVII. Tulumaksu määramisel arvatakse kasu ja maha üksnes kuulud, mille mahaarvamisel on ette nähtud TMS. Mõnesuguse vara omandamisega ja selle kättetoimetamisega seoses olewad kuulud ei kuulu mahaarvamisele fiskaalusest tulust teistest allikatest (N. 234—II—1933).

§ 5. Gralepingulistele täis- ja piiratud ojaühisuste tulu, mis selle teaduse määruste järele välja arvatud, loetakse maksu alla panemisel tähendatud ühiste ühikute osanikkude tulust, vastavalt nende osade juurusele. Neil juhtumistel, kus osanikkude osad määramata, jagatakse ühiselt saadud tulu osaliste vahel ühtlaselt.

T ä h e n d u s: Piiratud ojaühisustes ei arvata jala-osanikkude tulu mitte kaasomanikkude tulu hulka. (RT 63/64—1920).

I. Puhastaja, mis äriomanikul ärist saada, tuleb TMS § 5 alusel tema maksuallikale tulule selle aasta eest, mil puhastaja saadud, juurde arvata, vaatamata sellele, kas see puhastaja tegelikult välja maksti, või maksutamise ajal omanikkude vahel alles jaotamata oli (N. 428—II—1923).

II. Minult see asjaolu, et äritunnistuses ettevõtte kaasomanikuna on tähendatud ka veel teine isik, ei tõesta seda, et teatud oja fiskaalusest kuulub kaasomanikule, kui ei ole esitatud vastavat lepingut kaasomanduse kohta ega esitatud tõendusi, kuipalju ettevõtte fiskaalusest see kaasomanik oli õigustatud saama (N. 79—II—1931).

III. Ei ole maksuühislane ise tõendanud, et mõnest ühiselt peetavast tulustikast saadud tulu kuulub lepingu põhjal jaotamisele mitme isiku vahel siis ei ole maksuühislane kohustatud seda arvestama, sest maksuühislane ei ole tulumaksu asjus ise kohustatud selgitama maksuühislaste vahel olewad fiskaalusest (N. 86—II—1931).

IV. Kui maksuühislastel teada on, kui palju jalaosanik tegelikult ühingu tulu sai, on nad kohustatud selle summa jalaosaniku tulude juurde arvama, seejuures ühingu või isiku tulu vastavalt vähendades. Kui ühine isik või isik ei seltsi jalaosanikkudele makstud summe, või ei tõenda nende summade väljaandmist, siis kuulub TMS määruste järele väljaarvatud ühingu terve tulu ärajaamisele täisühislaste vahel vastavalt TMS § 5-le. Eärastel korral langeb igatahes maksu alla terve ühingu tulu (N. 756—II—1926).

V. Tulumaksu peatamise talitas dieti, kui komanditšingingu kasu-osa, mis järele jäi peale dividendide ja tantsimise äramaksmise talletajatele, juurde arvas selle isiku tuludele, kes oli tähendatud isiku ainsus täisühislastele, s. o. ettevõtte omanik. Komanditšinging on üks liik segafeltingust (товарищества на вѣрѣ). Segafeltingud seisavad koos kahejuugustest osanikkudest — ühest ehk mitmest täisühislastest ja ühest ehk mitmest talletajast (вкладчикъ). Täisühislastele on ettevõtte-kaubamaja-omanikud ja vastutavad kaupamaja kohustiste eest kõige oma varandusega, kuna talletajad vastutavad ainult talletisega (вкладъ, Einlage). Talletaja ei võta oja kaupamaja juhtimisest, vaid temal on ainult õigus oja saada kaupamaja puhastaja kasu vastavalt oma talletisele, kui kaupamajal puhastaja ühise on (Wene Kaubanduse tead. § 68, 71, 72, 73, 74 ja 75). Seltoodust jalgub, et niisuguse ettevõtte ainsus täisühislastele on ettevõtte omanik (N. 424 II—1928).

§ 6. Tulumaks arvatakse maksuaastale eelkäinud kalendriaastal saadud tulude põhjal; neis ettevõtetes, kus tegemisaasta ei lange mitte kokku kalendriaastaga, — tulu põhjal, mis saadud viimasel möödäläinud tegemisaastal, enne tulu-teadaande (deklaratsiooni) avaldamist.

Selle juures ei arvata tulude hulka mitte ainult läinud kalendri- või tegemisaastal kätte saadud tulu, vaid ka need, mis sel aastal pidid fiskaalusele, aga fiskaalusemata jääd.

T ä h e n d u s: Tuluts loetakse ka oma majas oleva korteri üüri-
väärtus, kui ka eluülespidamiseks äratarvitatud oma majapidamise ja
oma tööjaaduste väärtus. (M 63/64—1920).

I. TMS § 6 teises lõikes on tähendatud, et tulude hulka ei arvata
mitte ainult läinud kalendri- või tegevusaastal kätte saadud tulud, vaid ka
need, mis sel aastal pidid sisse tulema, aga jäid sisse nõudmata. Selnimetatud
§ 6 esimene lõige koosneb kahest lausest. Esimeses lauses on tähendatud, et
tulumaks arvatakse maksuaastale eeläinud kalendriaastal saadud tulude
põhjal. Selles lauses ei tehta mingit vahet füüsiliste isikute ja ettevõtete
vahel. Teises lauses räägitakse, et neis ettevõtetes, kus tegevusaasta ei lange
kõfku kalendriaastaga, arvatakse tulumaks tulu põhjal, mis saadud viimasel
möödunud tegevusaastal enne tuluteadaande avaldamist. § 6 teine lõige ei
ole esimese lõike teise lausega mingisuguses ühenduses, vastuvõtta ta on sel-
lest eraldatud punktiga ja algab koguni uue reaga. Järelikult käib teine
lõige mitte ainult esimese lõike teise lause kohta, vaid kogu esimese lõike
kohta, mille esimeses lauses mingisugust vahet füüsiliste isikute ja ettevõtete
vahel ei tehta. Teenistustasust või palgatööst saadava tulu kohta ei ole
TMS mingisugust erandit tehtud, järelikult tuleb selle tulu suhtes samuti
maksuaks lugeda § 6 teine lõige, kui üldine füüsiliste isikute ja ettevõtete
ning kõigi tulude kohta.

TMS § 13 seletatakse, mis tuleb teenistustasust ja palgatööst saadavaks
tuluts arvata; selles ei tehta mingisugust vahet, kas see tulu kätte saadud
või saamata.

TMS ei anna õigust vabastada isikut tulumaksust seepärast, et eel-
misel aastal teenitud palk, millest tulumaks arvatakse, tegelikult ei ole saa-
dud kätte (M. v. 25—1927).

II. Zuhul, kus tulu ärist on arvestatud keskmise kapitali alu-
sel, ei tule tulust enam äriruumide kulusid eriti maha arvata, sest tulu väljaar-
vamisel keskmise kapitali alusel on juba äriruumide kulud arvesse võetud.
On aga maksuhõuslase äriruumid omas majas, siis tuleb nende ruumide
üüri väärtus arvestada eraldi tuluna finnisvarast. Vastupidine seisukoht
ei ole kooskõlas TMS § 6-ga ja peale selle õigust selle tagajärjel maksu-
hõuslasele, kelle äriruumid omas majas, eesõigustatud seisukorras olevateks
võrreldes maksuhõuslastega, kellel äriruumid üüritud (M. 240—II—1928).

III. Iga kodaniku tulu määratakse igal aastal kindlaks andmetel, mis
selle tulu kohta on esitatud ehk kogutud, kuna nõudmine, et see tulu vastaks
eelmise aasta maksustamisel arvesse võetud tulule, on täiesti alusetu
(M. 24—II—1928).

IV. TMS § 6, mille põhjal ettevõtetest, kus tegevusaasta ei käi kõfku
kalendriaastaga, arvatakse tulu tegevusaasta järele, käib tulu väljaarva-
mise, aga mitte TMS § 41 ettenähtud deklaratsioonide sisseandmise kohta
(M. 95—II—1926).

V. Osakapitali pealt määratud dividend kuulub TMS § 6 põhjal
arvestamisele selle aasta tuluna, mille eest ta määratud, vaatamata sellele,
kas maksuhõuslane on dividendi välja võtnud või mitte (M. 280—II—
1932).

VI. TMS § 6 põhjal loetakse eeläinud kalendriaasta tulude hulka
mitte ainult läinud kalendriaastal kätte saadud tulud, vaid ka need, mis sel
aastal pidid sisse tulema, kuid jäid sisse nõudmata. Viimast liiki tulude all
tuleb mõista niisugused tulud, mis maksuhõuslane iseenda oli juba õigus-
tatud saada eelmisel aastal ja mis jäid saamata üksnes seepärast, et maksu-
hõuslane neid veel sisse ei nõudnud. Selle järgi tuleb, näiteks, ka metsa-
ametnike lisatasude maksualuse tulu hulka arvamisel selgitada küsimust, mis
aastal metsaametnikud neid tasusid on õigustatud kätte saada, ning eeläi-
nud kalendriaasta tulude hulka tuleb arvata ainult need lisatasud, mis
metsaametnikud olid õigustatud kätte saada juba eelmisel aastal (M. 411—
II—1932).

§ 7. Rahalise väärtusega naturaaltulud võetakse arvesse kestmise hinnaga, mis läinud aastal tulullika asukohas olnud. (R 63/64 — 1920).

I. Õpetajate palgaseaduse muutmise seaduse (R 26—1923, sead. nr. 13) § 9 järgi koolijuhatajad, juhatajate abid ja maa- ning alewikooliõpetajad saavad kooli ülalpidajalt korteri ühes kütte ja valgustusega, mille eest nende palgast maal 10% ja linnades 20% maha arvatakse; kus ei ole võimalik korterit anda, seal saavad nad palga täiel määral. Kuna aga TMS § 7 järgi rahalise väärtusega naturaaltulud võetakse arvesse kestmise hinnaga, mis läinud aastal tulullika asukohas olnud, siis tuleb õpetaja naturaaltulu korteri, kütte ja valgustuse näol hinnata kestmise hinnaga, mis läinud aastal oli seal, kus keegi õpetaja teenis, aga ei tule hinnata üllatähendatud õpetajate palgaseaduse alusel (M. 183—II—1930).

II. Õpetaja A. W. edasikaebus, milles paluti tema ametikorteri hinnata 10% palgast õppejõudude tasude seaduse § 29 põhjal (R 22—1928), jäeti Tulumaksu peakomitee otsusega tagajärjeta põhjendustel, et tulud tuleb hinnata TMS alusel ja et TMS § 7 järgi võetakse rahalise väärtusega naturaaltulud arvesse kestmise hinnaga, mis läinud aastal oli tulullika asukohas.

Selle otsuse vastu antud kaebuse jättis Riigikohus tagajärjeta, leides, et TMS ei näe üldse ette ametikorteri hindamist ametnikkudele makstava palga järgi ja et Tulumaksu peakomitee on õieti kohaldanud TMS § 7 (M. 27—II—1931).

III. Õpetajatetafu seaduse (R 22—1928) § 29 määrab, et õpetaja poolt makstav üür kooli ülevalpidaja poolt antud korteri eest ei tohi ületada 10% normaalpalgast. Sellest ei järeldu, et korteri väärtus ise ei tohi ületada 10% normaalpalgast, vaid seega on üksnes õpetajale kindlustatud korteri saamine teatava tasu eest, kuna aga korteri väärtus võib ka ületada 10% normaalpalgast. TMS § 7 järgi ei tule korteri väärtust hinnata selle järgi, kui palju õpetajal tuleb korteri eest makssta õpetajate tasu seaduse § 29 alusel, vaid arvesse võttes kui kõrge oli niisuguste korterite hind tulullika asukohas (M. 481—II—1931).

§ 8. Tuludeks rahalistest kapitaalidest loetakse rahalised või rahalise väärtusega tulud kapitaalide mahutamise, väljaarvatud tulud neist kapitaalidest, mis mahutatud maksualuse enese liikumata varandustes, ettevõtetes või äridesse.

T ä h e n d u s: Tulud rahalistest kapitaalidest, mis antud kaju peale ilma %-määra tähendamata, võetakse arvesse 6% juuruses aastas, kui aga kindlaks tehtakse teelik %-määr, siis vastavalt sellele viimasele. — (R 63/64 — 1920).

§ 9. Kapitaalide tuludest arvatakse maha rahaliste väärtuste hoidmise, valitsemise ja kinnituse kulud, niisama ka kapitaalidest võetavad riiklikud maksud.

T ä h e n d u s 1: Väärtapaberitest jaadavate tulude arvamisel ei võeta nende kursiväärtuse muutust mitte arvesse, välja arvatud paberid, mis tarnastele ettevõtetele kuuluvad, kellel %-paberitega opereerimine äriks on.

T ä h e n d u s 2: Rahjud, mis saadud rahaliste kapitaalide kui iseiseisva tulullika kaotusest (hävitamise, kaotamise, röövimise jne. tõttu), ei arvata tuludest mitte maha, niisama ka ei arvata maha summad, mis maksualuse poolt laenuks antud ja mille tasumine lootujeta. (R 63/64 — 1920).

I. Doetudes TMS § 9 tähend. p. 2 ja § 12 p. 1 Tulumaksu peakomitee jättis arvesse võtmata M. A. poolt a/s. „Wenad A. ja Ko.“ aktsiate pealt täiendavalt sissemakstud summa.

Riigikohtule antud kaebuses palus M. A. wolinit tühistada Tulumaksu peakomitee otsuse, seletades: 1) TMS § 9 tähend. 2 olewat ette nähtud kahju, mis saadud rahaliste kapitalide kui iseiseiswale tululikkale kaotusest. Tema wolitaja ei olewat käesolewal juhul mahutanud oma kapitali aktsiatesse, kui iseiseiswasse tululikkasse protsentide saamiseks; samuti ei olewat tema poolt kantud kahju tekkinud aktsiate hinna langemisest, waid wolitaja olewat a/s. „Wenad A ja Ko.“ asutaja, asjaajaja=director ja peaaktsionäär algupeest jaadid. Enne a/s. asutamist wolitaja olnud sama ettevõtte ainuke omanik ja muutes ettevõtte aktsiaajaliks, jätnud wiimasele ka oma nime. Riisugustel asjaoludel tuleks tarwitusele wõtta TMS § 8, aga mitte § 9 tähend. 2 ja 2) § 12 p. 1 nägewat ette kulu ettevõtte juurendamiseks ehk warandustel lasuwate wõlgade kustutamiseks. Wolitaja poolt tema aktsiate pealt juurendamastud summad olnud aga määratud kahjude katteks ning wolitaja olnud selleks kohustatud Rahaministeeriumi ettekirjutusel.

Riigikohtus jättis kaebuse tagajärjeta, leides järgmist:

Käesolewal juhul on täiesti dieti kasutatud TMS § 9 tähend. 2. A/S „Wenad A. ja Ko.“ on juriidiline isik (WES § 713) ja kui riisugusel ei ole tal midagi ühist selle a/s. peaaktsionääril, M. A.-l, waremalt olnud isikliku ettevõttega, kuna need on igaliks eraldi iseiseisew ettevõtte. Seepärast tuleb ka maksu poolt a/s. „Wenad A. ja Ko.-sse“ aktsiate näol mahutatud kapitalile waadata kui iseiseiswale tululikkale ja sellega seotud kahjuid, mis tingiud juurendamaksu aktsiate peale, ei saa arvesse wõtta TMS § 9 tähend. 2 järgi. Kaebaja wäide, et kahjude katteks tehtud juurendamaks on toimunud Rahaministri ettekirjutusel, on jäänud kaebaja poolt tõendamata (M. 228—II—1930).

§ 10. Tuludeks liikumata warandustest ja kaubandusliikudest, tööstusliikudest ja muist tulutoowast ettevõtetest loetakse rahalised wõi rahalise wäärtnsuga tulud:

1) liikumata waranduse juhtes, — maast, metsast, weest, majadest, ehitustest jne. kui ka igasugu õigustest nende waranduste peale;

2) ettevõtete juhtes — kõigist ärioperatsioonidest.

T ä h e n d u s 1: Tulud tööstusliikudest ettevõtetest, mis ühenduses maksualuse põllumajandusliku sisesseadega, kuid mis riigi ärimaksu alla käiwad, tulewad eraldi näidata tuludest, mis puhtast põllumajandusest jaadud.

T ä h e n d u s 2: Tulud maawarandustest, mis kaubandusliku, tööstusliku wõi mõne muu ettevõtte tarwitada, arwatakse nende ettevõtete tulude hulka.

T ä h e n d u s 3: Omaniku tuludeks liikumata warandustest ehk ettevõtetest, mis rendile, ehituste alla ehk mõnel teisel wiisil tarwitamiseks ja kasutamiseks wälja antud, loetakse: 1) rendi- wõi üürimaksud, 2) kõik muud waranduse ehk ettevõtte peal omaniku kasuks lasuwad rahalised ja naturaalkohustused. (M. 63/64 — 1920).

I. Tantiäämi all mõistetakse teatav protsent ettevõtte puhtast kasust ja selle suurus ripub ära puhta ülejäägi suurusest, mida wõib wälja selgitada ainult pärast, kui kõik maksud, mis ettevõtte tegevusega seotud, tasutud on. Tantiäämi wäljaarwitamisega, mis kui osad puhtastkasust wälja arwatakse ülejäägilt pärast tulumaksu õiendamist, ei wõi tulusummat wähenhada (M. 391—II—1924).

II. Bruttotulu autodelt ei saa kindlaks teha ainult kilomeetri mõõdja näitamise järgi, sest arastõidetud kilomeetrite arw ijeenebest ei tõenda tulu,

mis autode üürimisest saadud, kuna taju, mida kilomeetrite pealt makstakse, oleneb mitmest tingimusest, näiteks, kas on sõidetud linnas või väljaspool linnapiire, öösel või päeval ja veel teistest asjaoludest. Seepärast maksuajutised talitavad dieti, rajades oma otsuse asjatundjate arvamusele kestmise jissetuleku kohta autodelt (M. 199—II—1930).

III. On maksuüldõigustatud oma väidete tõenduseks ette tooma tõendusi, siis lajub järelikult maksuasutiste peal kohustus neid tõendusi põhjalikult ja igatiülgelt kaaluda ja nad ei või sellest oma kohustisest ära ütelda ettefäändel, et see on aegaviitew ja kulukas. Nõuab aga tõenduste läbifaalumine kulujid, siis on arusaadavalt neid kohustatud kandma maksukohuslane, kui need on teffinud tema nõudmisel (M. 177—II—1929).

IV. Kui pikaajalise rendilepingu järele on rent kõige aja eest, mille peale leping sõlmitud, korraga kätte saadud, siis tuleb see summa arvata selle aasta tuluks, millal raha kätte saadud (M. 516—II—1927).

V. Kui jsk. komitee on tarvitanud andmeid, mis komiteel enesel tulude kohta olid, siis ei või peakomitee üle minna ärimaksu andmetele, ilma et ära oleks seletanud, mis põhjusel ta jsk. komitee andmeid kasutada ei saa. Säärane talitamisviis on lubamata, sest seeläbi kaotab maksukohuslane ühe edasikaebamise instantsi, kuna tal jäärasel juhtumisel on võimalik uue maksu väljaarvamise põhjustuse vastu kaevata ainult Riigikohtule (M. 48—II—1927).

§ 11¹). Tuludest liitumata varandustest, kaubandusliffudest, tööstusliffudest ja muist tulutoovaiist ettevõtetest arwatakse maha:

1) tulu saamise, kindlustamise ja hoidmise kulud;

M ä r k u s : Kinniswaradest tulusaamise kindlustamise ja hoidmise kuludeks loetakse ka hoonete korrashoidmise kulud. (M. 149—1924).

2) kulud teenijate, tööliste ja nende perekonnaliikmete seisukorra parandamiseks, süh hulgas ka nende hoolekandmiseks ja õpetamiseks asutatud haigemajade ja õpeasutuste sisseadmise kulud;

1) Rm. juhatuskiri tulumaksu-seaduse § 11. käsitamise kohta.

(M. 95/96—1920).

Tulumaksu-seaduse § 11 p. p. 1—3 käsitamisel tulewad arwesse võtta järgmised kulud:

I. M a a.

1) Tulu saamise kindlustamise ja hoidmise kulud, nagu:

a) majapidamise hoonete (süia hulka tööliste ja teenijate eluforterid arwatud) korrashoidmise ja igasugu põllumajandusliffude paranduste kulud (kraawid, wäljateed, fillad, tammid, aiad jne.);

b) majapidamise elusa ja eluta inventaari korrashoidmine ja uuendamine, kui ei tehta mitte mahaarvamisi tema kustutamiseks (amortifitiooniks);

c) majapidamise hoonete, inventaari, materjaalide, saaduste, küllwide jne. finnitamine õnnetute juhtumuste vastu;

d) majapidamise hoonete küte ja walgustus;

e) seennete, wäetisainete, loomatoidu jne. õitmine;

f) walwe ja walitsemine;

g) teenijate ja tööliste ülespidamine, palk ja muu teenistustasu;

h) majapidamiseks tarwiliste ruumide, ehituste, walmistusrüstade jne. üür;

i) kandsed maksud ettevõtete pealt, mis on ühenduses põllumajapidamisega;

k) majapidamise saaduste müügifulu.

2) Kulud teenijate, tööliste ja nende perekonnaliikmete seisukorra parandamiseks, nagu:

a) maksud pensjoni-, finnitus-, haigus- ja matusekassadesse ning finnitamiseks õnnetute juhtumuste vastu;

b) taju andmine õnnetute juhtumuste, haiguste ja invaliidse järele;

3) igaaastased liikumata ja liikuva varanduse väärtuse kustutussummad, niijama ka eksploatatsiooni eesõiguste ja tähtajaliste õiguste kustutused, jia juurde lijatud tabeli järele. (RZ 149 — 1924).

4) tõelised kahjud varanduse hävinemisel, nii palju kui neid kahjusid finnitustasu ei kata, sealjuures ei või see osa, mis varanduse hävinemisest saadud kahjust maha arvatakse, mitte kõrgem olla sellest osast, mis käesoleva § p. 3. ettenähtud korras kustutamata jäänud.

T ä h e n d u s: Kahjud, mis saadud varanduse hävinemisest, arvatakse maha sellejama aasta tuludest, mil nad tekkivad.

e) haigemajade ja õpeasutuste jisseseadmiseks ja ülesealpidamiseks tehtud kulud.

3) Mahaarvamised (mitte kõrgemalt kui § 11 juures olewas tabelis tähendatud) liikuva ja liikumata varanduste väärtuse kustutamiseks, nagu:

- a) igajugused majapidamise hooned, ehitused ja nende jisseseaded;
- b) maapinnast saadavad kui ka väljarenditavad maapõue varandused;
- c) majapidamise elus ja eluta inventaar, kui selle inventaari kohta ei ole tehtud mahaarvamisi majapidamise jooksvatena kuludena;
- d) fontsejioonid jne.

II. Hooned.

1) Kulud majade korraspidamiseks (korjinate, hoovide, uulitsate, kõnniteede, jalgiautude, pühkmesüste puhastamine, treppide ja hoovide valgustus, mustuse väljaveedu, või, teiste vastavate kulude asemel, kanalisatsiooni kulud), majaalitseja, majakontori, kojameeste, ufsehoidjate, õõwahtide üllespidamine, hoonete finnitamine ja jooksev remont, uulitsate remont.

2) Mahaarvamised majade ja muude hoonete väärtuse kustutamiseks (amortisatsiooni) normide järele, mis § 11 juurdelistsatud tabelis nimetatud.

3) Kätilised kahjud varanduse täielisest või osalisest hävinemisest.

III. Raubanduslikud = tööstuslikud ettevõtted.

1) Tulu saamise, kindlustamise ja hoidmise kulud, nagu:

- a) ettevõtte tarvis olevate hoonete, igajugu ehituste ja muu varanduse korrahoidmine, välja arvatud kapital=varanduste kulud;
- b) elusa ja eluta inventaari uuendamine, kui ei tehta mahaarvamisi tema väärtuse kustutamiseks (amortisatsiooni);
- c) liikuva ja liikumata varanduse finnitamine;
- d) ettevõtte tarvis olevate hoonete kütte, valgustus, meega varustamine ja puhashoidmine;
- e) ettevõtte tarvis maa, hoonete ja muu varanduse rent;
- f) ettevõttes tarviliste materjaalide ja kaupade muretsemine ja kaupade ja toodete müügilulud;
- g) komisjon= ja vahetalitustasu, sõidu=, kantselei= ja kohtululu;
- h) profjentide õiendamiseks ettevõtte jooksvate võlgade kui ka tema ring= käigus olevate võõraste kapitalalide pealt;
- i) hinnaalandused osjatele ja võlgnikkudele nendega arvete õiendamisel;
- k) teenijate ja tööliste üllespidamine ja muu tasu;
- l) ettevõtte pealt nõutavad kaufsed maksud, mis esinewad valmistuse (produktiooni) kuludena.

2) Igaaastased mahaarvamised (mitte kõrgemalt kui § 11 juures olewas tabelis tähendatud) varanduse väärtuse kustutamiseks, nagu:

- a) varandused, mis selle juhatuskirja I osa p. 3. üles loetud;
- b) väljagaewatavate loodusvarade tagavarad, mis leiduwad ettevõtte omanikule kuuluwates kaewandustes;
- e) ettevõtte ees= ja tähtajalised õigused, näit. leiud, autori=õigus jne.

3) Selle juhatuskirja I osa p. 2 tähendatud kulud.

5) Laenuid, mille tasumine lootujeta, tingimisel:

a) et nende kustutustähtaeg oli majuaastale eeläinud aastal, b) ehk juhtumisel, kui kustutustähtaeg oli varematal aastatel, et laenu kättesaamise lootusetus oleks selgeks tehtud majuaastale eeläinud aastal ja et nende summade pealt loodetavad tulud oleks vastavate aastate tulumajju alla käivate hulka arvatud.

6) liikumata varanduste ja ettevõtete pealt võetavad riiklikud ja fogufondlikud maksud.

Viia § 11 juure. Iga-aastase amortisatsioonini (kustutuste) tabel ehituste, masinate valmistusriis-
tade jne. kohta.

Särjeforra nr.	Ehituste, masinate jne. nimetus.	Lubatud maha arvata ehituste ja masinate väärtusest mitte enam kui %
	Elumajad sinna kuuluvate ehitustega:	
1.	a) kivi- ja raudbeton-majad	1,0
	b) puumajad	2,0
	c) segamaterjalist ehitatud majad	1,5
	d) savimajad jne.	3,0
2.	Majad ja ehitused, mis kaubandusliikudeks kui ka põllumajandusliikudeks otstarveteks olemas:	
	a) kivi-, metall- ja raudbeton-ehitused	2
	b) puuehitused	4
	c) segamaterjalist valmistatud ehitused	3
3.	Laenuid:	
	puulaenuid	10
	teras- ja raudlaenuid	6
4.	Masinad ja muud riistad majapidamises ja tööstuses, kofsihjud, elav ja eluta inventaar	10
5.	Eesõigused ja tähtajalised kasutamise õigused (RT 63/64 — 1920).	iga aasta ühejuures summases kuni nende eesõiguste tarvitamise lõpuni.
6.	Üldtarvitamiseks peetavad jõuvarukid, jamuti laenuade presendid, purjed ja taglas. (RT 46 — 1934)	20

I. Tulumajju asja ajamisejt tekkimud kulud ei kuulu tulust mahaarvamisele TMS § 11 p. 1 põhjal (M. 481—II—1924).

II. TMS § 11 p. 3 ettenähtud amortisatsioonid kavas peab olema ära tähendatud amortisatsioonid kavas ülesõdetud varanduse ehitamise ehk omandamise alushinnad (M. 629—II—1924).

III. Kehtinud kasuprotsendi kindlaks määramisel arvestatakse ettevõtte kõiki võimalikke kulusid, kui nende hulgas ka amortisatsioonid tulud olid juba arvesse võetud, siis ei saa neid kulusid tulust, mis ärimaksu andmetel kindlaks tehtud, enam maha arvata (M. 424—II—1928).

IV. TMS § 11 ja selle liija on kohaldatav nii kaubanduse kui ka tööstusettevõtete kohta, nagu nähtub seaduse tekstist enesest, ja seepärast tuleb tööstusettevõtete tulu maksustamisel hoonete amortisatsioonid maksualuse tulu kindlaks määramisel toimida TMS § 11 ja selle liija alusel, aga mitte TMS § 519 p. 11 lit. B. alusel, mille järgi toimetatakse hoonete amortisatsioon ettevõtte puhtakasu maksustamisel (M. 239—II—1931).

V. Maa võõrandamine ei õigusta võõrandatud maa väärtuse mahaarvamist üldtulu maksualuse tulu vähendamise mõttes, kuna TMS § 3 järgi tulumaks arvatakse maksualuse eelmise aasta kogutulude põhjal, mis jaadud kõigist tuluallikast, mis tähendatud sama seaduse § 3 pp. 1—5. Sellest võib teha ainult TMS ette nähtud mahaarvamisi, milleks aga ei osutu riigi poolt võõrandatud maa väärtus. Arvamus, et mahaarvamine tuleb teha TMS § 11 p. 4 põhjal, on ekslik, sest maa võõrandamine riigi poolt ei moodusta varanduse hävimist, vaid on ühe tuluallika vähenemine, mille tagajärjel loomulikult väheneb ka tulu maast (M. 411—II—1931).

VI. TMS § 11 põhjal ei kuulu tulust mahaarvamisele varanduse müügist jaadud kahju, sest see paragrahv käib ainult varanduse reaalse hävimise kohta (M. 181—II—1932).

VII. Aktiivate kahjukskirjutamine ei esine varanduse reaalse hävimisena (TMS § 11 p. 4), ja seepärast ei kuulu see analoogiliselt aruandva ettevõtte maksualusest tulust mahaarvamisele, sest kapitaalkahjud ei saa TMS § 9 tähenduse 2 põhjal maksualusest tulust maha arvata. Arvamus, nagu käiks TMS § 9 ainult füüsiliste isikute kohta, ei ole põhjendatud (M. 241—II—1932).

VIII. Tulumaksu peakomitee esimehe protesti puhul Riigikohus tühistas Tulumaksu peakomitee otsuse, millega maksukohustuse tulust oli arvatud maha maksukohustuse poolt girandina protestitud vekslid järgi maksitud summa, leides, et käesoleval korral TMS § 11 p. 5 kohaldamine ei ole õigustatud, kuna pole tehtud kindlaks, et selle summa tagasimaksmine oli lootusetu maksuastale eelkõne aastal ja kas see summa üldse kuulub TMS § 11 p. 5 näidatud kulude hulka (M. 612—II—1931).

IX. Kui tulumaksu komitee võtab tulumaksu määramise aluseks ärimaksukomisjonilt kindlaks tehtud äri puhtakasu summa, tuleb sellest tulumaksu väljaarvutamisel maha arvata sellelt puhtakasult võetud maksud ja eestkätt temalt määratud puhtakasumaks (M. o. 72—1922).

X. TMS § 5 ettenähtud ühijuste osanikkude tuluosade väljaarvutamisel ja maksustamisel kuuluva tulu arvesse võtmisel tuleb sama seaduse § 11 p. 6 tähendatud maksud maha arvata rippumata sellest, millal need maksud tegelikult on ära diendatud (M. 281, 282 ja 283—II—1923).

XI. TMS § 11 p. 6 põhjal kuuluvad finnisvaradest, kaubanduslikkudest, tööstuslikkudest ja muudest tulutoovatest ettevõtetest jaadud tuludest mahaarvamisele ka finnisvarade ja ettevõtete pealt võetavad riiklikud ja kodafondlikud maksud. Seaduses aga ei ole kujagil otseselt ette nähtud, mitme aasta ja misjuhu eelne aasta maksud kuuluvad teataval aastal ettevõtte tuludest mahaarvamisele. Kui aga filmas pidada seda, et TMS § 3 järgi tulumaks arvatakse välja eelmise aasta kogutulude põhjal (s. o. ühe aasta kogutulude põhjal), ja et tulude hulka arvatakse ka need tulud, mis eelmisel aastal pidid jisse tulema, kuid jisse nõudmata jäid (§ 6 teine lõige), siis tuleb analoogiliselt järeldada, et tulust kuuluvad mahaarvamisele ka ainult ühe, s. o. eelmise aasta tulud (M. 235—II—1930).

XII. TMS § 11 p. 6 alusel arvatakse finnisvaradest, kaubanduslikkudest, tööstuslikkudest ja muist tulutoovatest ettevõtetest jaadud tuludest maha

finniswarade ja ettevõtete pealt võetavad riiklikud ja fogufondlikud maksud. Arvamus, et ka pändusmaks kuulub nende maksude hulka, mis ette nähtud TMS § 11 p. 6, on ekslik, sest selles paragrahvis on ette nähtud ainult järelejäetud maksud, mis seaduse järgi on funduslikud ja mida kõigi finniswarade ja ettevõtete pealt alaliselt makstakse, vaatamata sellele, kas nende finniswarade ja ettevõtete omanikud seda soovivad või mitte, pändusmaksu tasumine on funduslik pändusjärele vastuvõtmisel ja ei ole alaline aastast-aastasse kestev maks, mis järelejäetud üldtähtendatud maksudele ja seega ei kuulu TMS järgi maksualusest tulust mahaarvamisele.

Mis puutub kultuuromavalitsuse maksusse, siis ka see ei kuulu TMS § 11 p. 6 ette nähtud maksude hulka, kuna kultuuromavalitsus ei kujunda enesest fogufonda, mille all mõeldakse omavalitsuste territoriaallühikuid. Seepärast ei saa lugeda kultuuromavalitsusele makstud maksu fogufondlikuks maksuks (N. 48—II—1931).

XIII. Ettehooste maksude peakomitee otsuse vastu 1930 a. lisaarimaksu asjas Riigikohtule antud kaebuses palus aktiivselt 1929 operatfiooniaasta maksualusest kasu maha arvata 1930 a. maksuaasta tulumaks, mis ei olnud määratud veel kindlaks, vaid oli ainult oletatav.

Riigikohtus jättis kaebuse tagajärjeta järgmistel põhjustel: TMS § 519 järgi kasuprofitdimaksu alla kuuluvaks puhtatajaks loetakse mõõdund operatfiooniaasta aruande järgi arvatud vahe üldkaja ja sellest mahaarvatavate kulude ja mahaarvamiste vahel. Nimetatud paragrahvis ja selle punktides tehakse kindel vahe kulude iseloomus: ühed võetakse arvesse maksimiselt (на уплаты), teised mahaarvamisteks (на отчисление) ja mõned vastavalt sihtiseloomele tajuks (на вознаграждение), kusutamiselt (на порамение) jne. Alaliskulude maksude kuluvõetajate arvesse seaduse teksti täpna mõiste järgi ainult summas nende tööliste kulude maksimiselt aruandeaastal (TMS § 519 p. 1 lit. G). Aruandeaastal võivad seega kuluna esineda ainult need maksud, mis sel aastal makstud ja mis kulude ja kulude arvest on kantud läbi, kuna arvesse ei saa võtta eelmise aasta maksu.

Räesoleval juhul on määratud ettevõttele 1930 a. lisaarimaks 1929 a. aruande alusel. 1930 a. tulumaks määratakse sama 1929 a. aruande alusel alles 1930 a. aruandeaastal, mil ta ta tasumisele kuulub ja seega selle tulumaksu kattets töölistelt tehtud kulu võib maha arvata ainult 1930 aruandeaastal. Pealegi ettevõtte poolt arvestatud tulumaksuäär ei olnud veel määratud kindlaks, vaid oli ainult oletatav.

Müdes kaebaja seisukohale, tuleks Tulumaksu seaduse § 11 p. 6 põhjal tulumaksu alla kuuluma tulu arvestamisel sellest maha arvata oletatav 1930 a. kasuprofitdimaks. Säärane vastastikkü oletatavate summade mahaarvamise ei ole tehniliselt läbitõidav ja ei võimalda aruandeaasta kasu summade täpset arvutamist, kuna mõlemad maksud arvutatakse ja maksustatakse maksualusest kasu (N. 138—II—1932).

XIV. TMS §§ 3, 6, 7, 11, 20 ja teistes on jalgelt väljendatud, et ainult eelmise aasta tulud ja tulud tuleb arvestada maksuaasta tulude väljaarvamisel, ja avalikult aru andma kohustatud ettevõtete maksualuseks tuluks loetakse Tulumaksu seaduse § 16 järgi üldine ettevõtte kasu tema viimase tegevuseaasta aruandes, mis välja arvatud TMS § 8—15 ja 19 järgi, mille juures dividendid aktiivate, ojamaksude jne. pealt maha arvamata jäetakse. Sellest jalgub, et tulud, mis tehakse või määratakse alles tegevuseaastale järgneval aastal, ei saa enam arvesse võtta, veel enam ei saa arvestada oletatavaid summasid. TMS § 11 p. 6 tähendatud liikumata varanduste ja ettevõtete pealt võib riiklike ja fogufondlike maksu maha arvata selle aasta tuludest, millal need seaduse järgi tuli maksta, mitte aga maksualusele aastale eelneva aasta tuludest, millal need maks seaduse järgi üldse maksta tarvis ei olnud. Arvamus, et § 11 p. 6 leiduv sõna „võetakse“ tõendavat, et selles on mõeldud ka maksud, mida tuleb maksta tutevikus, on täiesti alusetu ja ekslik, sest nagu eelpool tähendatud, TMS ei näe ette järelejäetud tulude ega kulude arvestamist, mis ei ole tehtud tulumaksu

määramisele eelneval aastal. Sõna „võetavad“ ei tähenda iseendaist jüugi tulewikus määratawaid maksje, waid maksje, mida võetakse liikumata waranduste ja ettevõtete pealt. Ei õigusta maksualusest tulust maksuaasta maksude mahaarvamist ka see asjaolu, et ettevõttes maksude maksmiseks kirjaraamatu pidamine sisse on seatud, sest maksimumääramise aasta maksude mahaarvamine maksimumääramisele eelneva aasta tuludest ei tee seda maksu eelmise aasta maksuks ega kuluks, millest juttu TMS § 11 p. 6. Maksualustiste eelmiste aastate praaxis ei wõi aga muuta seaduse nõudeid (R. o. 37—1931).

XV. Teatava aasta tulumaksu arvutamisel kuuluvad tuludest mahaarvamisele eelmisel, s. o. tegevusaastal tegelikult makstud riiklikud ja fogufondlikud maksud, mitte aga alles maksuaastal maksmisele kuuluvad ja alles maksmata maksud (R. 885—II—1931).

XVI. Tulu kindlaksmääramisel kestmiste normide alusel ei wõi TMS § 11 ettenähtud mahaarvamisi enam teha, sest normide juuruse kindlaksmääramise juures on juba võimalikud kulud arvesse võetud (R. 362—II—24, 366—II—25, 140 ja 303—II—26 ja 202—II—27).

XVII. Ei ole maksualune tema päralt olevaid autoid tuluaallitana kajutanud, ei saa ka nende autodega ühendusesolewaid kulusid maha arvata maksualuse tulust.

Tulumaksujeaduse § 11 on jutt tulutoowast ettevõtetest ja warandustest, misjüuguste all tuleb mõista niijüguiseid ettevõtteid ja warandusi, mis kajutatakse tuluaallitana ja mis mingijüguist tulu annavad, olgugi, et ettevõtte kajutamise lõpptulemusel kulud ületavad tulud (R. o. 49—1931).

XVIII. See asjaolu, et ettevõtte eituskulud on tehtud asjaajaja direktori poolt, kelle ta ju ületab seaduses ettenähtud maksuwaba normi, ei wõi olla meel põhjuseks tehtud eituskulude ettevõtte kajule juurdearvamiseks. Küsimuse orustamisel tuleb arvesse wõtta eituskulude wajadust ettevõtte ijeloomu järgi ja nende tõelikkust. Kui asjaajaja direktori poolt tehtud eituskulud on tingitud ettevõtte ijeloomust, spetsijifeeritud, tarwilikult tõendatud ja mitte liialdatud, siis ei ole alust arvata neid kulusid juurde maksualuse kajule (R. 315—II—1932).

XIX. Hümaalandused, mis tarwitajateühingult ostjatele tehtud kauba ostu ajal ja mis arwete õiendamisel arwetest maha võetud, kuuluvad äri kulude hulka ja neid ei wõi äri maksualusele tulule juure arvata. Tarwitajateühingu üldkasuna esinewad ainult need summad, mis liikmete wahel jaotatakse proportsionaalselt iga liikme ostusummale (R. o. 37—1925).

XX. Ürimaksujeaduse norme ei saa laiendada tulumaksu asjadele, seit kuigi ettevõttes wõib ainult üks bilans olla, mis koostatakse õhjemaksude seaduses ülesseatud põhimõtete järgi, ei tähenda see jüugi, et tulumaksu arvutamisel tuleb maksualusest tulust arvata maha kõik kulud, mis näidatud ettevõtte bilanjis (R. 181—II—1932).

XXI. Selleks, et TMS § 11 põhjal ehitiste amortijatsiooniks teatawaid summasid maksualusest tulust maha arvata, peab maksukohuslane ije wastawad tõendused ehitama ehitiste wääruste kohta, mille põhjal neid mahaarvamisi wõiks toimetada. Ei ejuta maksukohuslane tarwilikke andmeid, siis ei ole tulumaksualustel alust tema maksualusest tulust hoonete amortijatsiooniks summasid maha arvata (R. 6—II—1933).

XXII. TMS § 11 on selgesti wäljendatud, et kulud kuuluvad mahaarvamisele tulutoowatest ettevõtetest ja warandustest ja adud tuludest. Seepärast, näiteks kui weskij seijis ja mingit tulu ei andnud, puudus seaduslik alus weskij amortijatsioonifulu mahaarvamiseks tulust, mis jaadud teistest tulutoowatest tuluaallitatest (R. 111—II—1933).

XXIII. Ei saa õigeks pidada seletust, et tulumaksustamisel tuleb maha korra shoiu kulud arwestada RT 64—1929. a. avaldatud kestmiste kuluproffentide tabeli järgi, wõi kulude tabeli järgi, mis on kohaldatavad linna kinniswarumaksu määramisel. Tulumaksu määramisel tuleb kinniswara korra shoiukulud maksualusest tulust maha arvata TMS § 11 p. 1 põhjal ning jellel määral kui need on tegelikult tulusaamise aastal olnud. Kulude

juurufe tõendamise kohustus lasub maksukohuslasel ja kui tema kantud kulufid ei tõesta, siis võib ajakohaselt kulude suurust maksukomitee hinnata (M. 289—II—1933, R. o. 26—1933).

XXIV. Täiesti ekslik on arvamus, et masinaid ja jisseadeid on lubatud amortiseerida nii, et kestvine amortisatsiooniks mahakirjutatud jumma masinate ja jisseadete kogu pealt ei ületaks 10%, kusjuures ühikute masinate amortisatsioon võiks ületada 10% ja olla koguni 35%. TMS § 11 p. 3 järgi on lubatud iga-aastaselt finnis- ja wallasivara kuskutussummad tuludest maha arvata selle paragrahvi juurde lijatud tabeli järgi, kui amortisatsiooniks kindel kaupa olemas. Tähendatud tabelis on ette nähtud, et masinate ja muude riistade pealt tööstuses on lubatud amortisatsiooniks maha kirjutada mitte üle 10%. Näreliselt ei või ühegi masina ja tööriista pealt amortisatsiooniks maha kirjutada rohkem kui 10%, nagu selgub allpool toodud kaalutlustest. Kui seaduses oleks mõeldud teisiti, siis ei oleks tarvis TMS § 11 p. 4, mis näeb ette masinate hävinemist, samuti selle paragrahvi juures olevat tähendust selle kohta, et kahjud, mis saadud varanduse hävinemisest, arvatakse maha sama aasta tuludest, mil nad tekkinud, kuna 35 või rohkem protsentide mahakirjutamine mõne masina arvel tähendab tegelikult selle masina hävinemist lühike aja kestel. TMS § 11 p. 3 aga on ette nähtud ja lubatud mahaarvamisi teha nende masinate ja tööriistade arvel, mis hävinewad mitte vähem kui 10 aasta kestel (10% iga aasta). Kui masinate wastupanu on suurem, siis wastawalt sellele väheneb ka amortisatsiooni protsent (M. 290—II—1933).

XXV. Maksuasutised jätsid tööstuse kaasomaniku tulust mahaarvamata katki läinud ja kõlbmatuks muutunud tööriistade ja masinate väärtuse põhjendusel, et TMS § 4 p. 5 täh. järgi võib tulust maha arvata ainult niisugust kahju, mis saadud äriksel otstarbel ettevõtetud operatsioonidest, kuna füüsilise isiku tulu arvutamisel saab tunnistada varanduse müüki äriksel otstarbel ette võtetud operatsiooniks ainult siis, kui on ilmatahtlemata selge, et varandus omandati edasi müügi sihiga. Toimetusest aga nähtub, et masinate omandati tööstuse jaoks. Niigihohus tühistas Maksupeakomitee otsuse, leides, et Maksupeakomitee toetumist TMS § 4 p. 5 ei saa õigeks pidada. Otsuses ette toodud seletus, et käesoleval juhul ei ole tegemist äriksel operatsiooniga sellepärast, et masinad ei ole ostetud edasimüügi sihiga, waid tööstuse jaoks, ei eita käesoleval juhul äriksel operatsiooni olemasolu, sest tööstus on iseenesest äriksel ettevõtte ning sellest allikast tulu arvutamisel tuleb tulust teha kõik mahaarvamised, mis TMS § 11 ette nähtub. Seepärast küsimust, kas summa, mis katki läinud ja kõlbmatuks muutunud tööriistade ja masinate väärtusena ärikselamatute järgi maha kirjutatud, kuulub maksukohuslase maksualusest tulust mahaarvamisele, oleks maksuasutised pidanud kaaluma TMS § 11 määruste alusel aga mitte asja otsustama § 4 p. 5 põhjal (M. 332—II—1933).

§ 12. Tuludest liikumata varandustest ja tulutoomast ettevõtetest ja töödest ei arvata mitte maha:

1. Kapitaalkulud majapidamise ehk ettevõtte laiendamiseks ja täielikumaks tegemiseks, wäljaanded kapitaalide ja muu varanduse suurendamiseks, kulutused varanduste peal lajuwate wõlgade kustutamiseks ja eelmiste aastate kahjude katmiseks.

T ä h e n d u s: Kapitaalkulude tegemisel maaparanduste juures (dre-naasid, kunstlik kahtmine jne.) lubatakse arvata kulud mitte rohkem kui 20% põllumajanduse üleüldistest tuludest samal aastal, mil need parandused tehtud.

2. Maksualuse majapidamisesse või ettevõttesse mahutatud kapitaali profjendid. (M. 63/64 — 1920).

I. Uue hoone ehituskulud ei kuulu tuludest mahaarvamisele TMS § 12 põhjal (M. 253—II—1932).

II. Mafjuafutised talitafid oieti ja kottufölas TMS § 12 p. 1, jättes ettevõtte kontori ruumides laudvaheseina ehitamise kulud tulust mahaarvamata, lugeses need kulud kapitalkuludeks ettevõtte täielikumaks tege miseks. Samuti olid mafjuafutised õigustatud jätma tulust mahaarvamata ettevõtte poolt reklaamikuludena näidatud uue wabriku avamiskulud 1266 fr. suuruses summas, sest neid kulusid ei saa lugeda harilikuludeks eksploatatsiooni kuludeks, mis kuuluvad TMS § 11 p. 1 põhjal tuludest mahaarvamisele, ning nende kulude mahaarvamist ei ole ette nähtud ka üheski teises TMS paragrahvis. Tulumafju määramisel kuuluvad tulust mahaarvamisele üksnes kulud, mille mahaarvamine on ette nähtud TMS (N. 275—II—1933).

§ 13. Tuluks teenistustajust ja palgatööst loetakse igajugu tulud rahas ja natuuras, mis keegi omast wabast kutsetööst, iiflikult ärilistest tegemistest ehk muust tööst saab. (RT 63/64 — 1920).

I. Tulumafju alla käib igajugune teenistustajaju, ilma wahet tegemata alalise ja ajutise teenistuse eest saadud taju wahel (N. o. 69—1923).

II. Määrates kindlaks mafjuföhuslase tulu wabafutjelistest teenistustest ja teistest allikast, kusjuures wabafutjeline teenistus ei moodustanud peajissetuleku allikat, waid peategevus seisis teises töös, mille peale mafjuföhuslane kulutas kõige rohkem aega ja parima oja oma päewatööst, ei olnud Tulumafju peakomiteel õigust fikseerida tulu wabafutjelistest teenistustest wõrreldes teiste jamafuguste wabafutjelistega (N. 27—II—1928).

III. Autoriõiguse wõõrandamisest saadud summa, kui autori iiflikult töö taju, tuleb lugeda tuluallikaks TMS § 3 p. 5 ja 13 alusel (N. 75—II—1928).

§ 14. Mafju alla käiwa tulu wäljaarvamisel allikatest, mis § 13. näidatud, käsitatakse wastawaid määrusi §§-des 11 ja 12. (RT 63/64 — 1920).

§ 15. Kulusid nende tuluallikate pealt, mis mafju alt wabad, ei wõeta tulu wäljaarvamisel arwesse. (RT 63/64 — 1920).

I. TMS § 3 põhjal arwatakse tulumaks mafjualuse eelmise aasta fogutulude põhjal, olgu need ükskõik misjugusel fujul wõi misjugustest allikatest saadud. Sama seaduse § 10 on tähendatud, et tuludeks finniswaradest ja kaubanduslikkudest, tööstuslikkudest ja muudest tulutoowatest ettevõtetest loetakse rahalised wõi rahalise wäärtusega tulud. Sellest jalgub, et tulumaks arwatakse tuludest, mis on saadud tulutoowatest allikatest. Tulutoowate ettevõtete allikate all tuleb mõista niisugused ettevõtted wõi allikad, mis sellistena on kasutatud ja mis annavad mõningat tulu, olgugi et ettevõtte (allika) kasutamise lõpptulemusel kulud ületavad tulud. Edasi on TMS § 11 nähtud ette, et tuludest finniswaradest, kaubanduslikkudest, tööstuslikkudest ja muudest tulutoowatest ettevõtetest arwatakse maha nende waranduste ja ettevõtete kasutamiseiga ühenduses olevad kulud. Sellest nähtub, et kulud kuuluvad mahaarvamisele tulutoowatest ettevõtetest ja warandustest saadud tuludest (N. 644—II—1931).

§ 16. Wwalikult aruandma kohustatud ettevõtte mafjualuseks tuluks loetakse §§ 8—15 ja 19 järele wälja arwatud üleüldine kaju tema wiimase tegevusaasta aruandes, kusjuures diwidendid akfiate, ojamafjude jne. pealt mahaarvamata jäetakse.

T ä h e n d u s 1: Kui aruanne deklaratsiooni fisfeandmise ajaks mitte finnitatud pole, siis arwatakse maks wiimase finnitatud aruande järele, kusjuures sedawiisi wäljaarwatud mafjumäär wastawa aruande finnituse järele sellekohaselt muudetakse.

T ä h e n d u s 2: Tulu aruande järele, mis pikema ehk liihema kui 12-kuulise ajajärgu kohta tehtud, muudetakse wastawalt 12-kuulisele ajajärgule. (RT 63/64—1920).

I. Kuigi TMS § 16 on tähendatud, et avalikult aruandma kohustatud ettevõtte tuluks loetakse §§ 8—15 ja 19 järgi välja arvatud üldine kogu tema viimase tegevusaasta aruandes, kusjuures dividendid aktsijatele, osamaksudele jne. maha arvamata jäetakse, siis ei tähenda see, et TMS §§ 1—7 ei tule kohaldata ja nende nõudeid filmas pidada aruandvate ettevõtete tulu kindlaks määramisel, vaid nende paragrahvide nõudmistele täitmine on kohustama aruandvate ettevõtete tulu kindlaks määramisel, sest nende paragrahvide määruste om tähendatud, misjuures isifid, nii juriidilised kui ka füüsilised, käivad tulumaksu alla ja mida arvatakse üldiselt tuluks ja mida mitte. TMS § 16 on tähendatud §§ 8—15 ja 19 ainult selle pärast, et nende paragrahvide määrused sisalduvad eeskirju selle kohta, kuidas tuleb arvestada TMS § 3 ette nähtud tulu rahalistest kapitalidest, liikumata varandustest ja kaubanduslikest, tööstuslikest ja muist tulutoovast ettevõttest, milliste eeskirjade järgi tulebki aruandvate ettevõtete maksualune tulu välja arvata aruandva ettevõtte aruandes näidatud andmete põhjal.

Sama § 16 määruses nähtub samuti, et ei ole mingit vajadust ettevõtte aruande koostamisel filmas pidada TMS nõudeid, vaid aruanne tuleb koostada reeglite alusel, mis üles seatud aruannete koostamise kohta TMS ja selle käivitamiseks antud instruksioonides, ja nende andmete põhjal tuleb, vastavalt TMS nõuetele, välja arvata ettevõtte maksualune tulu, mis igaord ei jarnane aruandes näidatud ettevõtte puhaskasuga, mis välja arvatud TMS eeskirjade järgi, sest et TMS reeglid erinevad TMS reeglitest. Seepärast ei vääri tähelepanu väited selle kohta, et TMS reeglite järgi koostatud aruandes näidatud mahafirjutused ettevõtte kogu tulu arvestada ka ettevõtte tulumaksu alla kuuluva tulu väljaarvamisel mahaarvamistena (R. o. 36—1931).

§ 17. § 16 näidatud ettevõtete tulu hulka ei arvata:

- 1) valitjuse poolt lubatud uued sissenmaksud aktsiate ja osatähtede peale;
- 2) aktsiate ja osatähtede nimelise ja väljalaskehindade wahje;
- 3) kinnituskasade poolt kinnituspreamiate reserwi arvatud summad;
- 4) riigikassast laadavad summad garanteeritud protsentide maksimiseks;
- 5) raudteeliste aktsiate ja obligatsioonide kustutused ja summad, mis viimaste poolt riigikassale, kui kogu osajaajale makstakse. (RT 63/64—1920).

§ 18. Kui tulu väljaarvamisel mitmest allikast selgub, et mõne allika juures tulud kuludest kõrgemad, teiste juures jälle ümberpöörduvad — vähemad, siis arvatakse üleüldise tulu kindlakstegemiseks eraldi kogu ühikute allikate ülejäägid ja puudujäägid ning loetakse maksualuseks tuluks ülejääkide ja puudujääkide summa wahje. (RT 63/64—1920).

§ 19. Peale mahaarvamiste ühikute allikate järele võib üleüldisest tulusummast veel maha arvata järgmised kulud:

- a) protsendid maksualuse wõlgade pealt, välja arvatud wõlgade kustutuseks minewad summad;
- b) igasugused maksualusele seaduse, testamendi, kohtuotsuse või notariaalse lepingu põhjal sunduslikud aegajalised maksud;
- c) maksud oma ja oma perekonna liikmete eest pensiooni-, haige- ja matusekassadesse;
- d) maksukohuslasele seaduse või lepingu põhjal sunduslikud maksud enese ja oma perekonna liikmete eest kinnituskassadesse; wabatahtlikud

maksud kapitalide ja tulude finnitamiseks jurma juhtumiseks ehk samade isikute teatava ajani elamiseks, kuid kummagi finnitusviisi juures mitte rohkem kui kokku 100 krooni aastas. (R 78—1922).

I. TMS § 19 p. a põhjal kuuluvad tulust mahaarvamisele võlgade pealt maksetud protsendid, kui nende maksimine on küllaldaselt tõendatud, vaatamata sellele, kui need summad võlgu on võetud ja sellele protsendid maksetud (M. 756—II—1926).

II. TMS § 19 p. a ei kirjuta ette võla protsente igal juhtumisel tingimusetä üldiseft tulu summast maha arvata, vaid annab maksuasutustele õiguse seda teha sõnaga „võib“, millest tuleb järeldada, et niisugune mahaarvamine peab iga korral küllaldaselt põhjendatud olema (M. 181 ja 652—II—1927).

III. TMS § 19 põhjal võiks äriwõlgadega ühenduses olevaid võla-protsente ainult siis arvesse võtta, kui maksustamine äri suhtes mitte hinde, vaid faktiliste andmete alusel toimub, mis ärikas ja tasutud võlaprotsentide ulatust finnitavad. Bastasel korral tuleks segada kaks maksustamise põhimõtet: maksustamine faktiliste andmete alusel ja maksustamine tegelikfude andmete pindufel hinde abil (M. 652 II—1927).

IV. Tulu kindlaksmääramisel ärimafsu andmetel ei kuulu tulust mahaarvamisele võlaprotsendid, mis on tasutud ärilistel otstarvetel tehtud võlgade pealt, kuna need protsendid on juba arvestatud keskniise kasuprotsendi alusel äri puhtakasu arvutamisel (M. 57—II—1928, 17—II—1929, 45—II—1929, 243—II—1930).

V. E. J. palus Riigikohtule antud kaebuses tühistada Tulumaksu peakomitee otufe tulumaksu asjas põhjendufel, et makstud obligafiooniprotsentide mahaarvamine jätmise tulust olewat seadufewastane. TMS § 19 lit. a järgi võivat tulufummast maha arvata protsendid maksufohtulafte võlgade pealt. Kifitud, kellele tema võlgnel, olewat tõendanud võla olemasolu ja %% maksimist. Ka neid olewat jaatud %% arvel maksustatud. Tulumaksufeadufe § 19 lit. a käsitamiseks olewat feega kõif tingimused olemas. Maksuasutistel olewat küllalt andmeid selleks, et näha, milleks võlg tarwitatud. Tema iga-aastafed tuludeklarafioonid näitawat tema finniswarade massi fuurenemist ja neift jaadawa tulu tõufu. Sellest olewat ka tingitud võlakoorma fuurenemine. Äri ta ei olewat fuurendanud, ehitanud ainult finniswara juurde. Äri olemasolu ei võivat temalt võtta TMS § 19 lit. a käsitamise õigust; jellifelt võiwat arvestada küll keskniise krediidil kasutamist; kuid käesolewal korral ei olewat võetud feijufohtla jelles kifimuses, millifel määral obligafioonide pealt tasutud protsendid võifid kuuluda ärikulude hulka. TMS § 551 järgi olewat keskmine kasuprotsent ühenduses keskniise krediidil kasutamifega. Oleks tulnud kõrwitada täpsad andmed protsendil fuurufe üle ja ärimafsu andmed. Sel kombel feelguwat, kas „antud summad on keskniised või mitte“, ja mil wiifil on tegemist äri ja finniswara võlakoormatufega.

Riigikohtus jättis kaebufe tagajärjeta järgmistel põhjustel:

Nagu asja algtoimetifelt nähtub, on oja kaebaja 1927. a. tuludeft kindlaks määratud ärimafsu andmetel. Kuna äri võlaprotsendid on juba arvestatud keskniise kasuprotsendi alusel äri puhtakasu väljaarvutamisel, siis oleks pidanud kaebaja tõestama, et obligafioonide võlad, mille pealt makstud protsendid ta oma tulufummast maha palub arvata, on tehtud mõneks muuks otstarbeks, mitte aga äri jaoks, ja et need obligafioonid on finnistatud tema omandufes olevate (Gestis, aga mitte välismaades) asuwate finniswarade peale. Et aga kaebaja feefugufeid tõendufi maksuasutistefle ei efitanud, siis puudus alus TMS § 19 lit. a kohaldamiseks (M. 280—II—1930 ja 781—II—1931).

VI. Võlaprotsentide arvestamist ei saa nõuda alles Tulumaksu peakomitee istungil efitatud tõenduste alufel, kui maksufohtulane üldife ei näidanud võlaprosente efitatud tuludeklarafioonis (M. 129—II—1931).

VII. Riigikohtule antud kaebuses palub äripidaja tühistada Tulumaksu komitee otsuse põhjendusel, et tulust on jäetud maha arvamata tema elumajadel lajuvate obligatsioonide järgi makstud protsendid. Tulumaksu komitee olewat jätnud need protsendid arvestamata seepärast, et ei ole tõestatud, et need võlad ei ole ühenduses äritegevusega. Peakomitee jätnud aga need arvestamata põhjendusel, et maksukohuslase äritulud on hinnatud kestmise faasuprotsendi järgi, kusjuures võlaprotsendid on juba arvestatud. Kaebaja teletas, et obligatsioonid on tehtud elumajade peale ja et TMS § 19 põhjal tulewat nende obligatsioonide pealt tasutud protsendid tulust maha arvata.

Riigikohtus jättis kaebuse tagajärjeta järgmistel põhjustel: Asjatöömehel nähtub, et tulu on määratud kindlaks ärimaksukomisjoni andmetel. Minult see asjaolu, et obligatsioonid on tehtud elumaja peale, ei tähenda veel, et sellest jaatud summa ei ole mahutatud ärisse, vaid on ära kasutatud väljaspool äritegevust. TMS § 19 järgi kuuluvad küll tulumaksust mahaarvamisele protsendid võlgade pealt, kuid maksustamisel ärimaksukomisjoni andmete järgi võib üksnes maha arvata protsente nende võlgade pealt, mis ei ole ühenduses äritegevusega ja mida seepärast äritulu arvutamisel kestmise faasuprotsendi järgi ei ole veel arvestatud. Nii olid ka tulumaksuasutised õigustatud kaebajalt nõudma tõendusi selle kohta, et võlg käesoleval juhul ei ole ühenduses äritegevusega ja nende tõenduste mitteesitamisel võlaprotsendid kaebaja üldtulust maha arvamata jätna (M. 97—II—1932).

VIII. Maksukohuslase võlgade pealt tasutud võlaprotsendid tuleb tähendada juba tuluteadaande vastavais lahtris. Alles asja arutamisel tulumaksu peakomitees esitatud tõendusi võlaprotsentide kohta ei saa arvesse võtta (M. 235—II 1932).

IX. TMS § 19 lit. a järgi arvatakse tulumaksust maha protsendid maksukohuslase võlgade pealt, s. o. võlgade pealt, mis on maksukohuslase enda poolt tehtud ja kuuluvad tema poolt tasumisele, ilma et tal õigus ja võimalus oleks olnud tema poolt tasutud summat sellelki kolmandalt isikult sisse nõuda. Seepärast maksuasutised talitajid dieti, jättes tulumaksust maha arvamata võla protsendid võla pealt, mis oli küll maksukohuslase isiklik võlg, kuid mis oli tehtud ühenduses tema poolt ülevõetud kolmanda isiku võlaga pangale ja selle võla tasumiseks, sest maksukohuslasel on õigus tema poolt ülevõetud võlga ja makstud võlaprotsente sisse nõuda kolmandalt isikult. (Asja toimetuses puudujid andmed selle kohta, et selle summa kättesaamine kolmandalt isikult on muutunud lootusetuks) (M. 246—II—1933).

§ 20. Maha ei arvata:

a) maksukohuslasele mittejunduslikud maksud, väljaarvatud ainult need, mille mahaarvamine eraldi on lubatud;

b) maksukohuslase ja tema perekonnaliikmete isiklikeks tarvidusteks tehtud kulud;

c) makstud tulumaks. (M. 63/64—1920).

I. Salgrattamaks ei ole üldine kodanikkudele funduslik maks, vaid isiklike tulude hulka kuuluv maks ja seepärast see ei kuulu tulust mahaarvamisele TMS § 20 p. a järgi (M. 176—II—1930).

II. Riigikohtus jättis K. kaebuse tagajärjeta järgmistel põhjustel: TMS § 20 p. b näeb ette, et tulust ei arvata maha maksukohuslase ja tema perekonnaliikmete isiklikeks tarvidusteks tehtud kulud. Nagu nähtub K. deklaratsioonist, hiljem antud seletustest ja algoimetuse jurde lihtad notariaalpeepingust on K. kõik kulud, mis temale kuuluwad varandused ja ettevõtted annavad, üle annud oma perekonnaliikmetele tarvitamiseks, seega teinud kulu, mis ette nähtub TMS § 20 p. b, mispärast puudub seaduslik alus nende kulude mahaarvamiseks tema tulust, vaid kõik see tulu tuleb arvata K. maksualuseks tuluks, nagu seda ka maksuasutised on teinud. Kaebaja väide, et temal on tulnud makse maksta notariaalpeepingute järgi, ei vasta järele asjaoludele, sest lepingute järgi on K. annud üle varanduste ja ettevõtete tarvitamise õiguse, kuid ei kohustunud makse maksma aegajali-

jelt. Ja kuigi tema oleks võtnud endale sellise kohustuse oma perekonnaliikmete juhtes, siis TMS § 20 p. b põhjal ei kuuluks need maksud mahaarvamisele tema maksualusest tulust, sest need olid tehtud tema perekonnaliikmete tarvidusteks. Kõigil neil põhjusil ei vääri tähelepanu kaebuses toodud väited lepingute funduslikkuse üle kaebajale ja et kaebaja varandustest ja ettevõtetest saadud summasid ei saa arvata tema maksualuseks tuluks (M. 274—II—1931).

III. TMS § 20 p. b alusel ei arvata maksualusest tulust maha kulusid, mis tehtud perekonnaliikmete isiklikeks tarvidusteks. Seepärast maksuajutised talitajad öieti, arvates taluomaniku maksualuse tulu hulka talust saadud tulu, vaatamata sellele, et ta ise talust tulu ei saanud, vaid loobus sellest oma isa kasuks, et võimaldada isale ülalpidamist (M. 148—II—1932).

IV. Tulu, millest maksukohustlane wabatahtlikult loobub mõnejuuruse kottuleppe põhjal teise kasuks, ei kuulu TMS §§ 6 ja 20 p. a. kohaselt maksukohustlase maksualusest tulust mahaarvamisele ja sellest loobumine ei või seepärast põhjusteks olla ka jelle tulu ülesandmata jäimiseks (M. 32—II—1933).

§ 21. Kõigis linnades ja Nõmme alevis on tulumaksujt wabad tulud: abielulistel kuni 900 krooni ja abielutuul (wallalised, lesed ja lahutatud) kuni 600 krooni, kõigis muudes kohtades — eimestel kuni 600 krooni ja teistel kuni 400 krooni, kusjuures abielutute kohta käiwad määrad kuuluvad kohaldamisele ka nende abieluliste juures, kes lahus maksju alla käiwad.

Need määrad arwatakse maha maksukohustlase tulumaksust tulumaksju arwestamise juures.

Peale selle arwatakse maha palgatuludest weel 20%, kuid mitte üle 600 krooni.

Nimetatud mahaarvamist ei tehta juriidiste isikute juures.

Tulude pealt, mis üle käesolewa seaduses lubatud mahaarvamiste tõusewad, wõetakse maksju järgmiselt:

Esimese	alغانud wõi täie	1000	krooni	pealt (kuni	1000)	—	5 %	
	järgnema	1000	krooni	pealt (üle	1000	kuni	2000)	— 6 %
	"	1000	"	"	(" 2000	"	3000)	— 8 %
	"	1000	"	"	(" 3000	"	4000)	— 10 %
	"	1000	"	"	(" 4000	"	5000)	— 12 %
	"	1000	"	"	(" 5000	"	6000)	— 14 %
	"	1500	"	"	(" 6000	"	7500)	— 16 %
	"	2500	"	"	(" 7500	"	10.000)	— 18 %
	"	5000	"	"	(" 10.000	"	15.000)	— 22 %
	"	5000	"	"	(" 15.000	"	20.000)	— 25 %
	"	5000	"	"	(" 20.000	"	25.000)	— 28 %
	"	5000	"	"	(" 25.000	"	30.000)	— 32 %
	järgnema	oja	pealt	üle	30.000			— 36 %

M ä r k u s 1. Aruandwate ettevõtete maksju summa arwutatakse nii, et see ei tõuseks üle 20% maksustatawast tulust. (M. 46—1934).

M ä r k u s 2. Palga tuludeks § 21 mõttes loetakse igasugune tasu isikliku töö ja teenistuse eest, mis maksetakse põhipalga, elukallidusliku, perekonna-abiraha, preemiate, gratifikatsioonide jne. näol.

Tuludeks ei loeta sõidu- ja päewaraha, mis komandeerimiste ja wäljaõitide puhul maksetakse.

Märkus 3. Eesti wabariigi välisehituse liikmete ja ametnikkude, samuti ka Eesti wabariigi lipu all sõitwate laewade juhatajate ja meeskonna tulumaksu alla käiwaks palgaks loetakse sõjariigi wastawa ametiastme järele maksetaw palk ühes elufalliduslijadega.

Õhtmed määrab kindlaks Wabariigi Walitsus¹⁾.

Märkus 4. Maks kuni 10 kroonini määratakse terwetes 10 sentides, misjuures 5 ja rohkem sente 10 loetakse ja summad alla jeda arwest wälja jäetakse.

Maks üle 10 krooni kuni 100 kroonini määratakse terwetes 50 sentides, misjuures 25 ja rohkem sente 50 loetakse ja summad alla jeda arwest wälja jäetakse.

Maks üle 100 krooni määratakse terwetes kroonides, misjuures 50 ja rohkem sente üheks krooniks loetakse ja summad alla jeda arwest wälja jäetakse. (RT. 149—1924).

I. TMS § 21 märkus 1 määrab, et aruandwate ettevõtete tulu maksu määr arwatakse wälja nii, et ta ei tõuseks üle 25%²⁾ maksu alla käiwast tulust. Sellest märkusest nähtub, et siin on üles seatud nõudmine, et terve tulumaks ei wõi juurem olla kui 25% terwest maksualusest tulust, kuid see märkus ei näe juugugi ette kitsendust TMS § 21 tabelis toodud profettide normide tarwitamises tulu summa wäljaarwamisel, sest märkuses räägitakse terwest

¹⁾ Wäljawõte määrusest Eesti Wabariigi saatkondades ja konsulaatides teeniwate ametnikkude ja wabateenijate pensjoni ja tulumaksu aluseks wõetawa palgamäära kohta. (RT. 55—1931).

Wälisteenistuse seaduse (Riigi Teataja 45—1930) § 4, Riigi- ja omawa- litsuuste teenijate pensjoni seaduse (RT 123/124—1924) § 3 märkus 2, Tulumaksu seaduse muutmise seaduse (RT 149—1924) § 21 alusel lugeda Eesti Wabariigi saatkondades ja konsulaatides teeniwate ametnikkude ja wabateenijate pensjoni aluseks ja tulumaksu alla käiwaks palgaks wastawad sõjariigi palgamäärad järg- mijelt:

Saadid	.. . . . .	wastab ministri abile	.. . . . .	palk fr. 350.—
Chargé d'Affaires,	}	I palgaastmes	.. . . . .	.. . . . .
		osakonna direktorile	.. . . . .	320.—
Ressonsul	}	II palgaastmes	.. . . . .	.. . . . .
Nõunik		büroo juhatajale	.. . . . .	240.—
I sekretär,	}	VI palgaastmes	.. . . . .	.. . . . .
		I sekretärile	.. . . . .	170.—
Ronsul	}	X palgaastmes	.. . . . .	.. . . . .
II sekretär,		II sekretärile	.. . . . .	140.—
Aksjonsul	}	XII palgaastmes	.. . . . .	.. . . . .
Attaché,		.. . . . .	.. . . . .	.. . . . .
Ametnik saatkonnas wõi konsulaa- dis, kus koosfeis näeb ette ainult	}	ametnikule	.. . . . .	120.—
		XIV palgaastmes	.. . . . .	.. . . . .
niku wõi alternatiivsest amet- niku wõi sekretäri	}	ametnikule	.. . . . .	100.—
Ametnik, kantselei wõi arwe alal,		XVI palgaastmes	.. . . . .	.. . . . .
Korrespondent-tõlk	}	Korrespondendile	.. . . . .	70.—
Korrespondent,		XX palgaastmes	.. . . . .	.. . . . .
Tõlk	}	.. . . . .	.. . . . .	.. . . . .
Autojuht		.. . . . .	.. . . . .	.. . . . .
Rästkjalg	}	käskjalale	.. . . . .	60.—
Õfshoidja		XXII palgaastmes	.. . . . .	.. . . . .
Kojamees	}	.. . . . .	.. . . . .	.. . . . .
.. . . . .		.. . . . .	.. . . . .	.. . . . .

²⁾ Nw. dekreediga 15/V 34 a. on see % wähenatud 20-ni. Wt. RT 46—1934. a. (Kooštaja).

tulumaksu määrast, mis selle märkuse järelle ei või olla üle 25% juht tervest maksu alla kuuluvast tulust. Alles peale maksusumma väljaarvamise TMS § 21 toodud tabeli progresjiooni järelle tuleb maksuasutistel filmas pidada TMS § 21 märkus 1 nõudmist, et see summa ei ületaks 25% maksu alla käitvast tulust ja alles siis peavad nad seda summat tähendatud märkuse nõudele vastavalt vähendama (M. 392—II—1928).

II. Kohtupristavite takstitaju tuleb viia palgatulu mõiste alla ja sellest mahaarvamised teha TMS § 21 kohaselt (M. 145—II—1927).

III. Kohtupristavite jõidu- ja päevarahade ülejäägid ei tule lugeda tuluks TMS § 21 märkus 2 põhjal (M. 145—II—1927).

IV. Maksuete jeaduste järgi on ülikooli stipendiaatide tasu arvatud jarnafeks tasuga, mis makstakse riigiteenijatele ja TMS § 21 tähendus 2 järgi tuleb seda tulu üldiselt arvata palgatuluks, millest § 21 järgi tulumaksu arvestamisel 20% maha tuleb arvata (R. o. 52—1928).

V. Kohtukähtjalgade taksiraha tuleb lugeda palgalisaks, mis käib tulumaksu alla, mitte aga päeva- või jõidurahaks, mida TMS § 21 märkuse 2 järgi ei tuleks lugeda tuluks (R. o. 38—1928).

VI. Riiginuusele, kas riigiteenistuses seisvatele maamõõtjatele komandeerimiste puhul makstav tükitöötasu kuulub maksualse tulu hulka, on Riigikohus vastanud jaatavalt:

Riigiteenistuses seisvatele maamõõtjatele tükitöö pealt tasumaksmise jeaduse (RD 30—1926) § 2 näeb ette, et maamõõtjatele-riigiametnikkudele ei maksta päevaraha selle jeaduse § 1 ettenähtud juhtudel tehniliste välis- tööde peale kulutatud aja eest, s. o. siis (§1), kui nad saavad tehnilistel välis- töödel tükitööta su selle jeaduse § 1 alusel. Sellest nähtub, et tükitööta su on päevarahadest eraldatud ja tükitöö ta su väljamaksmise korra kohta Waba- riigi Valitsuse poolt 14. juulil 1927 a. antud määruse (RD 69—1927) § 5 näeb ette, et välis- tööde kestel saavad töid täitvad maamõõtjad jõidu- ja protokollitud lepituspäevade eest päevaraha üldiselt alusel. Kuna aga ma- mõõtjatel on täieline võimalus ka lepituspäevadel, mille eest nad päeva- raha saavad, veel täita töid, mille eest makstakse tükitööta su, siis puudub alus väitmiseks, et tükitööta su sõjalda b enefes ka päevarahade summasid või afendab päevarahasid, kuna jäärasel korral oleks võimalus jäetud tükitöö- tegijatel kahetõrdselt päevarahasid saada või igatahes suuremal määral, kui see riigiametnikkudele ette nähtub. Seepärast puudub alus tükitööta su päeva- rahadega võrdses tunnistamiseks ja selle ta su wabastamiseks maksustami- sejt (M. 466—II—1930).

VII. TMS § 21 ja § 21 tähenduse 2 põhjal võib 20% maha ar- wata üksnes sellest tulust, mis kannab palga iseloomu ja mis saadud palga tujul või lisaks põhipalgale, mitte aga tulust, mis on üldiselt saadud tasuks isikliku töö eest, vastandina tulule, mis saadud kapitalidest, finniswarast, äritegevusest jne. Seepärast maksuasutised talitajid jeadusepäraselt, jättes maha arvatamata 20%, näiteks summa st, mis ametnikule makstud kohtu poolt ekspertiisi tasuna (M. 598—II—1931).

VIII. TMS § 21 tähendus 2 teise lõike järgi ei loeta tuludeks jõidu- ja päevaraha, mis makstakse komandeerimiste ja väljasõitude puhul. See jeaduse määrus on üldine ja kuulub kohaldamisele hoolimata sellest, kas jõidu- ja päevarahajaaja on või ei ole teenistuse wahekorras palgalisena jõidu- ja päevarahamatsjaga.

Seepärast ei ole õige Afakirjanduse sihtkapitalilt määratud „reis- stipendiumi“ maksualseks tuluks arvata üksnes selle tõttu, et stipendiumi saaja ei teija Afakirjanduse sihtkapitali teenistuses palgalisena. Reijustipen- diumi nime all saadud summa võiks arvata maksualse tulu hulka üksnes juhul, kui asja selgitamisel ilmneb, et selle nimetuse all on jeadud ka summasid, mis ei ole otseselt jõidu- ja päevarahadeks arvatud (R. o. 21—1931).

IX. Kui TMS § 21 tähend. 3. on tähendatud, et välisestituse lii- mete tulumaksu alla käitvaks palgaks loetakse sijeriigi wastawa ametastme järelle makstav palk ühes elutalliduslisadega, siis tuleb sellest aru saada nii,

et elufallidusliisa tuleb välisesituse liitme tulumaksu väljaarvamise juures arvesse võtta siis, kui välisesituse liige seda elufallidusliisa tõeliskult ka on saanud (M. 465 ja 530—II—1928).

X. Välismaa stipendiaatide tulu maksustamisel tuleb talitada analoogiliselt TMS § 21, tähend. 3, j. o. nende tulu kindlaksmääramisel tuleb aluseks võtta kodumaa stipendiaatide palk: üliõpuli välismaa teaduskliifidele stipendiaatidele kõrgema toetusraha määramine kui kodumaa stipendiaatidele on seletatav üksnes asjaoluga, et välismaa stipendiaatide toetusraha määramisel on arvestatud sõidukulusid ja vastavas riigis valitsemaid elamistingimusi ja välismaa stipendiumi määramine iseeneest ei tähenda kõrgemapalgalisele kohale määramist, võrreldes kodumaa stipendiaatidega. Selle järele tuleb ka välismaa stipendiaatide tulu maksustamisel talitada analoogiliselt TMS § 21 tähendus 3, j. o. nende tulu kindlaks määramisel tuleb aluseks võtta kodumaa stipendiaatide palk. See asjaolu, et TMS § 21 tähendus 3 ei ole välismaa stipendiaate ette nähtud, ei või kõigutada ülaltoodud seisukohta, sest TMS § 21 tähend. 3 on ette nähtud ainult alaliselt välismaal viibivad isikud, kes juhtuvad olema samas olukorras, kui seal ettenähtud isikud (M. 291—II—1929, 226—II—1930 j. t.).

XI. Maksuasutised talitavad dieti, jättes artelli liikmele makstud tasust TMS § 21 põhjal maha arvatuna 20%, sest TMS § 21 tähend. 2 kohaselt tuleb palga tulu all mõista igasugust tasu isikliku töö ja teenistuse eest, mis maksukohuslane saab palgalisena. Artelli liikmete tasu, kuigi ette kindlaks määratud põhjal ja liigipalga näol, ei kujunda üksnes palgalise töö tasu, vaid ka osatasu ärilisest ettevõttest. Seepärast ei ole alust sellest tulust TMS § 21 põhjal maha arvata 20% (M. 36—II—1933).

XII. Kohtupristavite tulumaksu arvutamisel võib 20% maha arvata ainult palgatulust, mitte aga terveist puhtast tulust, mis koosneb taksi-rahadest, mille väljaarvamisel on juba arvesse võetud selle tulu saamisega seotud tulud (M. 348—II—1933).

XIII. Välisjaaditu tulumaksu arvutamisel 1931. a. eest ei ole maksiuasutised enam õigustatud kohaldama Wabariigi Walitsuse määrust 16. septembrist 1925. a. (M. 153—1925), sest Riigikoogu poolt 1930. a. 30. mail vastu võetud Välisteenistuse seaduse (M. 45—1930) maksu-ahhamisega kaotas Wabariigi Walitsuse määrus 16. sept. 1925. a. välisesitustes teenivate ametnikkude töötasu arvestamise kohta tulumaksu juhtes oma maksuuse, nagu seda märgitakse ka Wabariigi Walitsuse 1931. a. 1. juuli määruse (M. 55—1931 art. 440) II osas (M. 353—II—1933).

XIV. TMS § 3 põhjal arvatakse tulumaks maksukohuslase eelmise aasta foku-tulude põhjal. Sama seaduse § 21 esimese lõigendi järgi on selles lõigendis tähendatud elatistminimumi määrad tulumaksust vabad, ning sama paragrahvi teise lõigendi järgi elatistminimumi määrad arvatakse maha maksukohuslase tulusummast tulumaksu arvutamisel. Näiteks N. N. 1931 a. tulumaksu aluseks on tema 1930 a. tulu summa. Et N. N. juri 1931 a. alguses, siis tuleb tema 1930 a. tulusummast mahaarvamisele TMS § 21 teise lõigendi põhjal tema 1930 a. elatistminimumiks määratud summa. See elatistminimumi määrat mahaarvamine ei või ära jääda seepärast, et N. N. 1930 a. tulu pealt maksuisele kuuluma 1931 a. tulumaksu peab tegelikult maksma mitte N. N. vaid tema pärandusotomp. TMS § 21 neljandas lõigendis on küll tähendatud, et neid (j. o. esimeses lõigendis ettenähtud) mahaarvamist ei tehta juriidilistel isikutel. Kuid et mahaarvamised tehakse eelmise aasta tuludest, siis tuleb seda lõigendit mõista nii, et neid mahaarvamisi ei tehta juriidiliste isikute tuludest. Kuid käesolevas asjas on tegemist N. N. 1930 a. tuludega, mitte aga juriidilise isiku tuludega (M. 21—II—1933).

§ 22. Tulusummast arvatakse maha maksukohuslase ülespidamisel oleva iga perefonnaliitme kohta, kes alla 17 või üle 60 aasta wana, või arsti poolt tunnistatud töövõimetuks, kõigis linnades ja Nõmme alevis 300 krooni ja kõigis muudes kohtades 200 krooni.

M ä r k u s 1. Kooliskäivate ja ametitõppivate perekonnaliigete kohta tehakse jelles paragrahvis tähendatud mahaarvamised kuni 20 aasta vanuseni.

M ä r k u s 2. Perekonnaliikmeks loetakse abielus kui ka väljaspool abielu ühündunud lapsed, legitimeeritud ja adopteeritud lapsed, perekonnapea ja tema abikaasa otseohesed ülenevad ja alanewad sugulased, perekonnapea wennad ja õed ning nende lapsed. (RT 149—1924).

I. Mafufohuslajel ei ole tarwidusi ejitada erilisi tõendusj selle kohta, et lapsed ja naine tema ülalpidamisel on, sest BC§ § 9, 199 ja 200 järele lastub naise ja laste ülalpidamise kohustis eeskätt just mehe peal. Tulumafufomitee oleks wõinud mafufohuslase poolt ülesantud perekonnaliikmed TMS § 21 ja 22 alusel arwestamata jätta ainult juhul, kui komitee oleks kindlad andmed olnud, et need perekonnaliikmed mafufohuslase ülalpidamisel ei olnud (M. 20—II—1929, — R. o. 29—1926).

II. TMS § 22 näeb ette mahaarvamisi tulujummaft mafufohuslase ülalpidamisel olevate perekonnaliikmete kohta ja ühtlasi määrab ka tähendusj 2 täpselt ära, keda tuleb mõista niifuguste perekonnaliikmete all. Abikaasa endise mehe ema ei ole seaduses arwatud niifuguste perekonnaliikmete hulka, kelle ülalpidamiseks wõiks mafufohuslase tulujummaft § 22 põhjal mahaarvamisi ette wõtta (M. 59—II—1931).

III. TMS § 22 põhjal kuulub üle 60 a. wana perekonnaliikme elatismäär mafufohuslase tulust mahaarvamisele, kui mafufohuslane seda perekonnaliiget on ülal pidanud. Kuigi TMS ei ole ette nähtud, et tulu saamise aastal teffinud perekonna koosseiju muutus tuleb arwestada wastawalt kuudele ja päewadele, siis ei saa sellest järeldada, et seaduseandja järeft arwestamist ei tahtnud lubada. Teiseft küljest tuleb tähendada, et ei ole ka mingifugust alust perekonna koosseiju muutuise arwestamise momentiks wõtta aasta wahetuise päewa. Kui ajuda wiimasele seisukohale, siis tuleb näiteks aasta wiimastel päewadel juurde tulnud perekonnaliige fogu aasta mafufohuslase ülalpidamisel olnuks lugeda ja tema elatismäär mafufohuslase tuludeft maha arwata. Elatismäära on täiesti wõimalik kuude ja päewade peale ära jagada (R. o. 20—1928).

IV. Kui tulumafufomiteel kahtlus tekkib asjaolu juures, kas mafualune tema poolt tulude teadaandes ülesantud lapi ja nait ülal pidas, siis peab ta selle kohta listateateid ja tõendusj nõudma, mitte aga oma otjuft rajama oletuistele ja asjaoludele, et „mafufohuslane ei ole oma poolt õigel ajal ja õiges korras tõendusj ejitanud selle kohta, et ta naine ja lapsed olid tema ülalpidamisel.“

Mafualune ei ole kohustatud tulude teadaandes erilisi tõendusj selle kohta ejitama, et lapsed ja naine tema ülalpidamisel olid, sest BC§ §§ 9, 199 ja 200 järgi lastub kohustis naise ja laste ülalpidamise eest eeskätt just mehel (R. o. 26—1929).

V. Riigikohtule antud kaebuses palub M. K. tühistada Tulumafu peafomitee otjuise tema 1928. a. tulumafu asjas ja Tulumafu peafomiteele ette kirjutada TMS § 22 põhjal tema 1927. a. tulust maha arwata tulud laste ülalpidamiseks. Kaebaja seletas, et tema elab oma mehest lahjus ja et kõik neli last elawad tema juures ja tema ülalpidamisel, mispärast mahaarvamised laste puhul tulust oleks tulnud teha juft tema tulust, aga mitte mehe tulust. Kaebaja saawat laste puhul ka perekonnaabiraha.

Riigikohtus jättis kaebuse tagajärjeta järgmistel põhjustel: Nagu asja toimetuseft nähtub, elab kaebaja M. K. Tallinnas ja tema mees J. K. Wiljandis. Mõlemad on oma elukoha järgi eraldi tuluteadaanded ejitanud ja mõlemad on teadaandes lapsed 1927. aastal oma ülalpidamisel olevateks märkinud. 1927. a. tulumafu määramisel on M. K. ja J. K. samuti eraldi mafustatud, mille juures lapsed mõlemate tuluteadaande lehtedes olid märgitud ja mahaarvamised nende puhul olid tehtud J. K. tulust. 1928. a. tulumafu määramisel olid lapsed samuti arwestatud J. K. tulumafu mää-

ramisel ja seepärast vastavaid mahaarvamisi M. A. tulumaksu määramisel viimase tulust ette ei võetud.

Tähele pannes: 1) et TMS § 22 järgi toimetatakse tulust mahaarvamisi iga perekonnaliikme kohta mitte perekonnaliikme ajukoha järgi, vaid selle järgi, kelle ülalpidamisel nad on; 2) et käesolevas asjas olid määratud tuluteadaandes lapsed oma ülalpidamisel seisvateks nii J. A. kui M. A.; 3) et VCS §§ 199, 9 ja 200 põhjal laste ülalpidamise kohustus lasub eestätt isal; 4) ei maksuajutisele ei olnud esitatud tõendisi, et laste ülalpidamise kohustus käesoleval juhul oleks üle läinud emale, kuna üffipäinis perekonnaabiraha saamine ema poolt seda veel ei tõesta; 5) et 1928. aasta tulumaksu määramisel mahaarvamised olid juba tehtud vastavalt J. A. teadaandele tema tuludest, ei ole alust laste ülalpidamiseks M. A. tuludest enam mahaarvamisi teha (M. 177—II—1930).

VI. Nagu Riigikohtus toimetuses nr. 258 II—1929. a. on seletanud, et VCS § 1692 järgi pärandustomp loetakse juriidiliseks isiksuseks, mille sihts on pärandijärgja õiguslikkude juhtete alahoidmine ja edasiandmine viimase pärijatele ja et pärandustombule tuleb määrata tulumaksu samadel alustel ja korras kui füüsilistele isikutele. Kui kellegi surma järele jäid tema ülalpidamisel olnud perekonnaliikmed ülal pidada pärandustombu tuludest ja pärandustombu hooldajad on tuludeklaratsioonis nende nimed üles andnud, siis maksuajutistel tuleb nende ülalpidamise kulude katteks TMS § 21 ja 22 kohaselt pärandustombu tuludest vastavaid mahaarvamisi teha (M. 44—II—1933).

§ 22¹. Juhul, kui maksukohuslase tulu enne § 21 ettenähtud mahaarvamisi ei ületa 1500 krooni, tehakse eelmises (22) paragrahvis ettenähtud mahaarvamisi tulusummasst ka maksukohuslase seefuguste laste kohta, kes § 22 ja selle märkustes nimetatata, kui need on maksukohuslase ülalpidamisel ja ei oma mingit tulu ning ei ole tegemad maksukohuslase tulutoovas majapidamises töötõududena. (M. 46—1934).

§ 22². Eelmiste paragrahvide põhjal arvutatud tulumaks suurendatakse 10 % võrra wallalistele, lahutatutele ja abikaasast lahkus tulumaksustatud abielulistele, kes on üle 30 aasta vanad ja kelle ülalpidamisel ei ole ühtegi § 22 tähendatud perekonnaliiget.

Suurendamisi ei teostata juhul, kui maksukohuslane vastas eelmises lõikes nimetatud tingimustele tulusaamise aastal vähem kui kuue kuu jooksul. (M. 46—1934).

§ 22³. Eelmiste paragrahvide põhjal arvutatud tulumaksu vähendatakse 10 % võrra. Osutub maksusumma alla 5 krooni, jäetakse maks määramata ja jisse nõudmata. (M. 46—1934).

§ 23. Tähele pannes maksukohuslase enese ehk tema perekonnaliikete pikaldast haigust ehk muid õnnetuid juhtumisi, võib maksukohuslase palve peale viimasele määratud tulumaksu vähendada, kuid mitte üle 50 %. Seda kergendust lubatakse ainult maksukohuslastele, kelle maksualune tulu üle 2000 krooni ei ulata. (M. 78—1922).

I. TMS § 23 alla ei kuulu üldse juhud, kui mõni perekonnaliige on vägane lapsepõlvest, vaid seda paragrahvi võib kasutada juhul, kui on tegemist pikaldu haigusega ehk mõne õnnetu juhuga (M. 292—II—1933).

§ 24¹. Tulumaksu asjade ajamijeks ajutatakse walla ja alevi tuluhindamise komisjonid. (M. 63/64—1920 ja 1—1932).

¹) Tulumaksu komisjonide ja maksupeakomitee kohta vt. M. A. S. §§ 7, 9—15, 18, 20—28 j. t. (Kooštaja).

§§ 25 ja 26¹⁾ kaotatud maksvus. (R 1—1932).

§ 27. Walla ja alevi tuluhindamise komisjonid koosnevad walla- või alevivanemast esimehena, walla- või alevijekretärist ja walla- või alevivolikogu poolt maksumaksjate hulgast 1 aastaks valitud 3 liikmest.

Komisjoni kutsub kokku esimees ja istung loetakse jeaduslikuks, kui on koos peale esimehe vähemalt 2 liiget.

Asjaajajaks komisjonis on walla- või alevijekretär. (R 1—1932).

I. TMS § 27 põhjal valitud tuluhindamise komisjoni liikmed tulevad arvata valituks üheks aastaks, nimelt kalendriaasta 1. jaan. kuni 31. detsembrini. Kui ka vallandufogu liikmete volitused lõpevad enne aasta lõppu, ei lõpe nõufogu liikmete volitustega tuluhindamise komisjoni volitused. Uus vallandufogu valib küll tuluhindamise komisjoni, aga see komisjon algab oma tööd 1. jaan. järgmisel aastal (R. v. 52—1922).

II. Wallavolikogul ei ole õigust Tulumaksu komisjoni liikmeid valida jätta ja selle komisjoni tegevust tulevikus ära kuulata eeldusel, et komisjon tulumaksu õiglaselt ei määra. Samuti ei ole wallavolikogul õigust jst. Tulumaksu komisjoni tegevuse vastu ühiskute walla liikmete huvides protesti tõsta ja uut tulude hindamist nõuda (R. 328—I—1923).

§ 28¹⁾ kaotatud maksvus. (R 1—1932).

§ 29. Walla ja alevi tuluhindamise komisjonide esimees ja liikmed saavad teha walla- või alevinõufogu määramist mööda walla ehk alevi kasuajst. (R 63/64—1920).

§§ 30—39¹⁾ kaotatud maksvus. (R 1/32).

§ 40. Kaotatakse ära. (R 78—1922).

§ 41²⁾. Kõik isikud ja asutised, kellel läinud aastal oli mingisugune iseseisev tulu (välja arvatud need, kes tulumaksu seaduse § 2 tähendatud), on kohustatud jisse andma või posti kaudu jisse saatma jelleks määratud vormi järele kirjaliku teadaande oma tulude üle läinud aastal, hiljemalt 1. veebruariks; avaliku aruandmise korra alla käitvad ettevõtted — hiljemalt 15. maiks.

¹⁾ Tulumaksu komisjonide ja maksupeatomitee kohta vt. TMS §§ 7, 9—15, 18, 20—28 j. t. (Noostaja).

²⁾ Neile kaubandus- ja tööstusettevõtjatele, kellel on olemas täielik raamatupidamine ja kes soovivad maksustatud saada tähendatud raamatupidamise andmeid, esitades raamatud maksuajutustele, määratakse Tulumaksu seaduse § 41 ette nähtud tuluteatele (deklaratsioonide) esitamise viimajaks tähtajaks 1. veebruaril ajemel 1. aprill. (Mm. m. 4. jaanuarist 1934 Nr. 12612—R 3—1934).

³⁾ Neile maapidajatele, kellel on olemas täielik raamatupidamine, mis on seadus jisse mitte kalendri-, vaid põllumajandusaja järgi, ja kes soovivad maksustatud saada tähendatud raamatupidamise andmeid, esitades raamatud maksuasutustele, määratakse Tulumaksu seaduse § 41 ette nähtud tuluteatele (deklaratsioonide) esitamise viimajaks tähtajaks 1. veebruaril ajemel 15. mai. (Mm. m. 4. jaanuarist 1934 a. Nr. 12614 — R 3—1934).

⁴⁾ Perekonnapäe arvab oma tulude hulka ka abikaasa ja enda juures elavate alaealiste laste tulud. Abikaasa teatab iseseisvalt oma tulude üle maksuasutustele (ja perekonnapäe ei arva neid oma tulude hulka) siis, kui need on jaatud: a) tema kaasaarvast, mis abiellu on toodud tingimisel, et abikaasa jeda iseseisvalt valitseb ja kasutab; b) annetustest, mis tehtud tingimisel, et abikaasa jeda iseseisvalt valitseb ja kasutab; c) varandusest, mis on muretetud oma raha eest või eraldi äri ja töö ning teenistusega. Samuti teatavad alaealised lapsed oma tulude üle iseseisvalt, kui need on jaatud: a) isiklikult teenistusest;

T ä h e n d u s 1. Selles paragrahvis tähendatud teadaanded esitatakse — maldades ja alevites — tuluhindamise komisjonile, linnades — maksuinspektori kantseleile või muude maksuinspektori poolt juhutatud kohta.

T ä h e n d u s 2. Teadaanded antakse jellesse jaoskonda, mille piirides maksukohuslane elmise aasta 15. detsembril elas.

T ä h e n d u s 3¹). Majandusministril on õigus teadaandmisest wabastada mõnda maksu maksjate liiki, kelle tulud läinud aastal mitte üle § 21 lubatud mahaarvamiste ei olnud. (RT 78—1922).

T ä h e n d u s 4. Maksja võib tema poolt põllumajapidamisest saadud tulu üles andmata jätta, jeda sisseantaval teatelehel ära tähendades. Niisugusel korral arwatakse wälja maksja põllumajapidamisest saadud tulu kestmiste normide järele, millised iga aasta kindlaks määrab Wabariigi Walitsus majandusministri ettepanekul. (RT 35—1923).

T ä h e n d u s 5²). Kestmised tulunormid avaldatakse „Kiigi Teatajas“ hiljemalt 4 nädalat enne deklaratsioonide sisseandmise lõputähtaega. (RT 35—1923).

b) oma ärist; c) kunsti või teadusega; d) ametustest kõrwalise isiku käest, mis tehtud tingimisel, et lapsed jeda ise walitsewad ja kajutawad.

Juriidilised isikud (aktiiaseltsid, ühingud, igajugused seltsid jne.) annawad deklaratsioonid eelmisel kalendri- või operatsiooniaastal saadud tulude üle mitte hiljem 15 maid. Deklaratsiooni juure lisatakse: 1) täielik aastaaruanne bilanssiga aasta alguse ja lõpuks ja kajude-kahjude arwe, 2) ärafiiri üldkoosoleku protokollist aruande kinnitamise kohta ja 3) rewisjoni komisjoni protokollist ärafiiri. (Maksujuhawal. teadaanne 11 jaanuarist 1922 a. Nr. 451 — RT 6—1922).

¹) **Mm. määrus 1934. a. tuluteadaannete esitamiseft osalise wabastamise kohta.** (7/XII—1934. a. Nr. 16 278. RT 105—1934).

Wabastan 1935. a. tulumaksu asjas teadaannete worm B nr. 2 esitamiseft 1934. aasta tulude üle:

1. Palgaltised, kelle 1934. a. tulud palgast rahas ja naturas (arwestamisele ei kuulu kaitsewäelaste taju naturas) ühes kõigi lihanditega, nagu: perefonnaabiraha, teenistuswanusetaju, preemiad, gratifikatsioonid j. n. e., ei ületa TMS § 21 ette nähtud määrasid (kõigis linnades: abielulistel — 900 krooni, abielutuul — 600 krooni; kõigis muudes kohtades: eimestel — 600 krooni, teistel — 400 krooni) ja kui neil ei olnud 1934. a. muud tuluallikaid.

2. Põllupidajad, kui nende poolt 1934. a. majandatud põllumajapidamise puhtafurublade arw ei ületa: abielulistel — 150 pfrbl., abielutuul — 100 pfrbl. ja kui neil ei olnud 1934. a. muud tuluallikaid ega kõrwaltulufid.

3. Muud isikud, kelle 1934. a. tulud rahas, ja naturas ei ületa punkt 1.ies tähendatud wastatawaid määrasid ja kui nad ühtlasi olid wabad 1934. a. tulumaksust põhjusel, et neil 1933. a. ei olnud tulu maksustamisele kuulutawal määral.

Lahus tulumaksustamisele kuuluwate abikaasade kohta on makswad abielutele ettenähtud normid.

²) **Põllumajapidamiste kestmiste tulunormide määrus.**

Antud Wabariigi Walitsuse poolt 5. detsembril 1934. (RT 103—1934).

I.

§ 1. Tulumaksustamisel arwestatakse põllumajapidamisest tulu:

1. hinnatud maade igalt puhtafurublast à 4 krooni;

I. Välisjaatfondade ametnikud, kes Eesti Vabariigilt palka saavad ja seega Gestis tuluallikas on, käivad tulumaksu alla üldisel alusel ja on kohustatud oma tulu Eesti maksuametile seatud tähtajal deklareerima. Tuludeandaande blanketi mittejaamine ei vabasta tulude ülesandmise kohustusest (M. o. 34—1925).

II. Tulumaksu aluses on ettevõtte tõelik kasu, mis näidatud aruandes peale TMS järele lubatud summade mahaarvamist, kusjuures TMS eelbab muu seas selle seadusliku nõude täitmist, et ilma erandita kõit väär- tused, mis ettevõtete ostu-müügi operatsioonide objektiks olnud, tuleb ettevõtete aruannetesse ja bilanssidesse kõige pealt nende ostuhinnas või omahinnas üles võtta, sest loomulikult ei saa kuidagi tõeliku ettevõtte tulu kindlaks teha, kui lihtsa äranägemise järele võetakse ette bilanssides väär- tuste ümberhindamine omatõelise hindamise järele (M. 6—II—1927).

III. Maksukohuslane peab üles andma igajaguise kasu, mis ta on saanud, ja kui selle kasu saamisega ühenduses on tulusid olnud, siis tuleb ka need tuludeklaratsioonis üles anda ja neid tõendada (M. 663—II—1930).

IV. Maksuafutised olid õigustatud arivama naise tulud mehe tulude hulka, kui ei olnud tõendatud, et naine oleks ettevõtte avanud oma kapitaliga, mida ta toonud abielu või muretsenud abielus tingimusega seda iseseisvalt valitseja ja kasutada ja kui samuti ei olnud tõendatud, et mehe ja naise vahel oleks sõlmitud abieluvaranduse lahutamise leping. Toetumine VCS § 45 on alusetu, sest selles paragrahvis ei ole ette nähtud, et naine nimel olevatest äri- ja ettevõtetest saadavad tulud kuuluvad naise iseseisva tulu hulka.

Riigikohus jättis kaebuse tagajärjeta järgmistel kaalutlustel: VCS § 12 järgi kuulub üldiselt naise varandus mehe valdajale ja valitsemisele. Kõrvalekaldumised sellest üldreeglist on ette nähtud seaduses eneses ja väljavõteteid sellest üldreeglist võib luua ka lepingutega. VCS § 48 järgi kasutab mees ka tulusid naise varandusest, mis tema valitsemisel. VCS § 42, 43, 46, 49 ja 98, mis käsitlevad naise varade tulude kasutamist, ei räägi milgi kombel selle vastu, et mees naise varadest saadud tulude kasutamisel peab kasutama nende tulude pealt ka vastavat maksu, ning maksustatud ei ole käesoleval juhul perekonda, vaid füüsilist isikut, kelle valdajale ja kasutajale kuuluvad teatavad tulud. Kaebaja väidab, et VCS § 27 j. t. kohaselt otsustavat abikaasad ise, mis naise eri- ja varade lugeda, ei saa põhjendatult lugeda kolmandate isikute suhtes. Erivara olemasolu, mille tuludest naine kuulaks tulumaksustamisele iseseisvalt, peab tulumaksuafutistele objektiivsete andmete varal kindlaks tehtama ning selleks ei ole küllalt, kui mees paljasõnaliselt tõendab, et tema seda vara ei valda ega valitse ja et tema on nõus, et naine ise seda vara valdaks ja valitseks (M. 208—II—1931).

V. Tulu, mis ei kujundanud äritegevusest saadud tulu, vaid tulu rahalistest kapitalidest, mis kuulus äriomanikule isikliku tuluna, oleks pidanud äriomaniku oma tuludeklaratsioonis üles andma eraldi ärituludest (M. 90—II—1932).

VI. Kui maapidaja uskumata väite järgi tulu oli üles annud ja seda millegagi ei tõestanud, siis talitajad maksuafutised õieti, kui nad tulu kestmise normide järgi välja arvastasid (M. 261—II—1923).

VII. Kui talupidaja tulu oli jsk. komitee poolt hinnatud just kohaliku maapidamise kestmise tulutootuse normide alusel, maksukohuslase poolt ette-

2. hindamata maade igalt tulundusmaa heftaarilt à 10—20 krooni, arvatud välja Saaremaa, kus tähendatud heftaarilt arvestatakse tulu à 6 krooni.

§ 2. Tulumaksukomisjonid ja maksupeakomitee võivad alandada käesolevaid norme:

1. kuni 50% — põllumajapidamises 1934. aastal asetleidnud ikalduuse või muude õnnetusjuhtumite puhul;

2. kuni 25% — asunikele, kes kohta on kasutanud alla 8 aasta.

II.

§ 3. Käesolev määrus on maksuv 1935. maksuaasta kohta.

toodud asjaolud aga tõendajid, et on tegemist maapidamisega, mille tulu vast alla kestmise normi oli (põllud ja heinamaad alaväärtuslikud ja õnnetusel majapidamise juures, mis tulu peale halvendatavalt mõjusid), siis oleks Peafomitee pidanud need asjaolud asja otustamisel arvesse võtma (M. 179—II—1923).

VIII. Normid on välja arvatud kogutud andmete põhjal maafasutamise tulukuse kohta ning asjatundjate ojavõttel, mispärast normide järele tulu väljaarvamise viisi seadusevastaselt ei saa pidada neil juhtumistel, kui maksukohuslane oma teadaande tõsitamieks kindlaid tõendusi ei esita ja usaldusväärsete tõenduste põhjal ära ei näita, et tarvitusele võetud normid kõrge on (M. 123 ja 617—II—1924).

IX. Maksuasutised on õigustatud kestmise norme kohaldama ka siis, kui deflareeritud tulu on tõstatamata, ning normide kohaldamine ei olene sugugi ära ainult maksukohuslase vastavast soomisest (M. 234—II—1926).

X. Põllusaagi ikalduse arvestamisel tulumaksu määramisel ei tule üksi arvesse võtta seemne ja töö väärtus, vaid tuleb ühtlasi selgitada, kui- võrd teatava liigi vilja ikalduse tagajärjel võis väheneda põllusaagi üldine väärtus ja arvestada seda vähenemist. Kestmised tulunormid eeldavad normaalsel talupidamisel ja normaalsel saaki. Jäab aga ikalduse tagajärjel väärtuslikuma vilja saaki saamata, siis on loomulikult tagajärjeks üldise tulunormi vähenemine (M. 135—II—1932).

XI. TMS § 1 ja 41 põhjal käivad tulumaksu alla ja on kohustatud oma tuludest Eesti Vabariigi piirides asetsevatest tulukaalikest teatama mitte üksnes Eesti kodanikud, vaid kõik isikud, kellel Vabariigi piirides mõnesugused tulukaalid on. Grand on tehtud üksnes TMS § 2 tähendatud isikute suhtes selles paragrahvis tähendatud tulude kohta. Tulu võib deflareerida ka kohapealse voliniku kaudu (M. 41—II—1933).

XII. TMS järgi tuleb deflareerida kõik maksu alla kuuluvad tulud. üksnes Majandusminister võib siin teha erandeid ainult nende maksukohuslaste kohta, kelle eelmise aasta tulu ei tõusnud üle TMS § 21 ette nähtud mahaarvamiste (TMS § 41 täh. 3). Kui seaduseandja erandab TMS § 41 tähendatud deflareerimise kohustusest neid isikuid ja asutisi, keda näeb ette jama seaduse § 2, siis ei ole kahtlust, et on mõeldud tähendatud isikud ja asutised seefuguste tuludega, mis maksustamisele üldse ei kuulu, kuid ei ole alust arvata, et need isikud ja asutised on deflareerimise kohustusest vabad ka nende tulude kohta, mis nad saavad ärilistest ettevõtetest, see on tulude kohta, mis käivad tulumaksu alla. Seepärast on alusetu arvamus, et tähendatud isikute ja asutiste tulud ärilistest ettevõtetest tuleb maksustada ja kindlaks teha jsk. tulumaksu komitee esimehe käsutuses olevate ärimaksude andmete abil, ilma et neid oleks tarvis omal deflareerida (M. 291—II—1933).

§ 42¹⁾. Aruandvad ettevõtted on kohustatud ühes tuluteadaandega jaostonna-komisjonile esitama:

1) täielise aastaaruande, mis peab sisaldama bilansi aruandeaasta alguks ja lõpuks ja kahjude ja kasude arve;

2) aastaaruande kinnitamise kohta käiva protokollri ärakirja ja

3) revisjonikomisjonri või jelle asetäitva asutuse otjuse ärakirja. (RT 63/64—1922).

§ 43²⁾ kaotatud maksvus. (RT 1/32).

§ 44. Walla ja alevi tuluhindamise komisjonid vaatavad läbi, kas kõigi poolt teadaanded tulude kohta sisse on antud, teevad wiivitajale

¹⁾ MRS § 10 põhjal on aruandvate ettevõtete tulumaksuga maksustamine pandud ärimaksu komisjonide peale. (Kooštaja).

²⁾ Kaotatud TMS §§ 43 ja 48 asemel vt. MRS paragrahve 42, 43, 60, 61 j. t. (Kooštaja).

meeletuletused ja kannavad nad iseäraliselt nimekirja ning ajuvad selle järele oma ringkonna maksukohuslaste tulude hindamisele, alufeks võttes kõiki neil käepärast olevaid andmeid. (RZ 63/64—1920).

§ 45. Kõigi nende iikute nimekirjad, kelle tulu eelmise § põhjal kindlaks tehtud, pannakse walla- või alevivalitsuses wälja 1.—15. aprillini üleiludiseks teadmiseks, et märkusi wõidakse teha nimekirjade puudulikkuse ja iikfute maksjate tulude ebaõige hindamise kohta. Nimekirjades tuleb üles tähendada: maksukohuslase nimi ja perekonnanimi, tema aadress, ja tulude juurus iikfute allikate järgi. (RZ 63/64—1920).

§ 46. Kõik § 45 põhjal jisseantud märkused ja kaebused waadatakse tuluhindamise komisjoni poolt läbi, kes tarwilisel korral oma esialget hindamist muudab ja siis saadetakse kogu materjal ühes kõigi jisseantud awaldustega ja kaebustega ja komisjoni seletustega kõige hiljemalt 20. aprilliks jaoskonna komisjoni. (RZ 63/64—1920).

I. Tulu>deklaratsiooni õigekswõtmine walla tuluhindamise komisjoni poolt ei wabasta maksukohuslast deklaratsiooni andmete põhistamisest, kui tulumaksu-komitee deklaratsiooni andmeid usalduswäärjeteks ei pea, ning juhtumisel, kui maksukohuslane oma deklaratsiooni usalduswäärjelt ei põhista, wõib tulumaksu-komitee deklaratsiooni kõrwale jätta ja tulu hinnata komitee andmete põhjal (M. 534—II—1924).

II. Tulu kindlaksääramisel ei ole jsk. tulumaksu komiteele walla tuluhindamise komisjonide hindamised jiduva tähtsusega, waid tulumaksu komitee teeb maksukohuslaste tulu kindlaks ijejeiswalt, arwesse wõttes kõiki komiteel olevaid andmeid (M. 63—II—27 ja 64—II—27).

§§ 47 ja 48¹⁾ faotatud maksuwus. (RZ 1/32).

§ 49. Maksulehed, kus on ära tähendatud maksualuse tulu juurus ja pealepandud maksumäär, peawad olema maksjatele wälja saadetud hiljemalt 1. juuliks. (RZ 78—1922).

I. TMS § 49 ei nõua, et maksulehed oleks kätte antud maksukohuslastele 1. juuliks, waid näeb ette ainult seda, et maksulehed oleks jeks päewaks wälja saadetud deklaratsioonis wõi mõnes lijalpalwes, mis peale deklaratsiooni esitamist antud, näidatud elufoha järele (M. 34—II—1928).

§ 50 faotatud maksuwus. (RZ 1/32).

§ 51. Tulu hindamise kui ka maksumäära wastu wõiwad maksukohuslased wastawale jaoskonna komisjonile hiljemalt 1. augustiks wastulause esitada, tuues ette tarwilised tõendused ja andmed. (RZ 78—1922).

I. Kui maksukohuslasele tulumaksuleht õigel ajal wälja on saadetud, maksukohuslase elufoha muutmise tagajärjel aga see temale hilja oli kätte antud, siis ei wõi tähendatud asjaoludel hiline maksulehe kätteamdmine wastulause esitamiseks määratud tähtaja pikendamise põhjuseks olla (M. 282—II—1924).

II. On maksuleht maksukohuslasele TMS § 49 korras, j. o. enne 1. juulit wälja saadetud, siis on maksukohuslane niisugusel korral õigustatud wastulausega esinema hiljemalt 1. augustiks, waatamata sellele, millal ta maksulehe kätte sai (M. 68—II—1928).

¹⁾ Kaotatud TMS §§ 48, 52—58 ja 60 ajemel wt. TMS paragrahwe 42, 43, 60—69, 71—79, 81, 95, 98—108, 159—161 j. t. (Koostaja).

III. MRS § 66 järgi vastulaused peavad olema kirjalikud ning neist peab jalguma, millise otjuse vastu vastulause avaldaja vaidleb ja mida ta palub. Olgugi, et TMS § 51 (mis praegu veel maksew) ei sea üles mingit erinõuet vastulause siju kohta, ei saa sellest sugugi järeldada, et vastulauses ei tarvitse ära tähendatud olla, mille vastu vastulausuja just vaidleb ja mida ta nõuab. Wastasel korral ei oleks üldse võimalik vastulauset arutada. TMS § 55 järgi (mis nüüd maksuwjetu) tulumaksu peafomitee arutas asja appellatjiooni-instantjina. Appellatjiooni instantjile antud kaebuses ei wõidud aga esialgset nõudmist juurendada, ning appellatjiooni-instantis wõis kaebust arutada ainult esialgse kaebuse (vastulause) piirides. See ford tuleb lugeda maksuwats ka praegugi (M. 239—II—1933).

IV. Kui Tulumaksu-komitee, leides deklareeritud tulu mitte küllaldaselt tõestatud olewat, lisateateid ja tõendusi maksuwohuslajelt ei nõua, waid leiab võimaliku olewat tulu kindlaks määrata Ürimaksu-komisjonilt saadud andmete põhjal, jääb maksuwohuslasele jristi õigus ja wõimalus tulu hindamise ja maksumäära vastu waielda, tuues ette tarwilikud tõendused ja andmed wastuwaidluse kaitjeks (M. 386—II—1924).

V. Tulumaksu seaduse § 51, 52 tähend. ja 54 wõib järeldada, et igajuugused tõendused ja seletused tulude kohta on maksuwohuslane ise kohustatud andma ja et nendeist andmetest peaaesjalikult komitee otjused olenewad (M. 78—II—1928).

§§ 52—58¹) kaotatud maksuwus. (M. 1—1932).

§ 59. Maksuwohuslastel, kellele maksulehed peale 1. juulit kätte saadetakse, on õigus edasikaebuseks ebaõige maksumäära pärast kahe nädala jooksul, maksulehe kättesamise päewast arvates. (M. 78—1922).

I. Kui vastulause on sisse antud TMS § 51 korras, s. o. kui waieldakse nii tuluhindamise kui ka maksumäära vastu, siis ei ole õigust nõuda TMS § 59 kohaldamist, sest selles paragrahwis ettenähtud korras wõib kaebusi tõsta üksnes maksumäära kohta (M. 23 ja 349—II—1927).

II. TMS § 53 ei ole üles seatud nõudmist, et selles (53) korras antawais kaebustes peawad kaebajad nii tulu kui ka maksumäära wähenemist paluma. Ainult TMS § 59 korras wõib kaebust esitada üksnes maksumäära kohta (M. o. 35—1926).

§§ 60¹) ja 61 kaotatud maksuwus. (M. 1/32).

§ 62²). Maksuwohuslaste nimekiri ühes maksumääradega antakse jaoakonna komisjoni poolt kohalisse Cesti Panga osakonda wiibimata pärast maksulehete wäljaandmist.

Nende maksuwohuslaste nimekirjad, kes walla wõi alevi piirides elawad, jaadetakse walla wõi alevi walitjusse. (M. 63/64—1920).

§ 63. Maks peetakse kinni, kus see teostatav on, tulumaksu juures, määruste järgi, mis Majanduseministri poolt wälja antakse. (M. 63/64—1920).

§ 64. Tulumaks maksetakse kohalisesse Cesti Panga osakonda, walla- wõi aleviwalitjusse wõi mõnda muude Majanduseministreeriumi poolt selleks määratud erilise kassasse 30. septembriks ja 30. novembriks ühejuugustes osades.

¹) Kaotatud TMS § 60 asemel wt. MRS § 108.

²) Mm. määrus tulu- ja lijaarimaksu arwepidamise, aruandmise ja laekunud summade kütlemise kohta 17/I 34. a. Nr. 12896 (M. 7—1934) § 1 põhjal maksuwohuslaste nimekirja moodustawad maksustamisotjuste teijitud. (Roostaja).

Maksjad, kellele maksulehed pärast 1. juulit kätte on saadetud, maksivad eelmise maksuaja kahe kuu jooksul, teise — kolme kuu jooksul, maksulehe kättesaamise päevast arvates. (RT 78—1922).

§ 65¹⁾. Kõik ajutused (ka riiklikud) ja ijkud, kellel üle 10 ametniku, teenija või töölise, kes vähemalt kuu aja peale palgatud, on kohustatud kinni pidama igal palga väljamaksmisel teatava profiendi, mis iga aasta kohta Majandusministri poolt kindlaks määratakse ja „Kiigi Teatajas“ kuulutatakse.

Palga määrad tehakse ümmarguselt kümneliste peale, ühelisi arvesse võtmata.

T ä h e n d u s 1. Majandusministrile antakse õigus laiendada selle paragrahvi maksuüht ka nende ijkute ja ajutuste peale, kellel on vähem kui 10 ametnikku, teenijat või töölisi.

T ä h e n d u s 2. Maksu kinnipidamine jäetakse seisma, kui maksukohuslane toob kohaliku maksuinspektori tunnistuse, et ta jookswal aastal tulumaksust vaba on ehk et see juba on diendatud. (RT 78—1922).

§ 66. Ametnikud, teenijad ja töölised, kelle kohta § 65 määrus maksu, on kohustatud võtma iga aasta detsembrikuus või igal juhtumisel nädalalisel tähtajal teenistuse astumise päevast arvates: linnades — maksuinspektori kantseleist, valdades ja alevites — walla- või alevivalitjustest ijklikud maksukaardid. (RT 63/64—1920).

§ 67²⁾. § 65. põhjal kinnipeetud summade vastu on töödaja kohustatud kleepima § 66 nimetatud maksukaartidele hiljemalt seitsemepäevalisel tähtajal kinnipidamise päevast arvates, vastavas arvus tempelmarke; maksukaardil tähendatakse makstud palga summa, pealekleepitud markidel — nende kustutamise kuu ja päev. (RT 63/64—1920).

§§ 68, 69 kaotatud maksvus. (RT 78—1922).

§ 70. Maksja, kel maks § 65 põhjal kinni peetud, näitab temalt nõuetava maksu diendamisel (§ 64) ette ijkliku maksukaardi (§ 66) kõigi pealekleepitud markidega. Kui selgub, et markide pealekleepimise teel rohkem maksu makstud kui maksulehe järgi nõuetav, siis makstakse ülemäärana summad tagasi ehk kantakse maksukohuslase nõusolekul järgmise aasta maksuarvele. (RT 63/64—1920 ja 78—1922)

§§ 71—75³⁾ kaotatud maksvus. (RT 1/32).

¹⁾ Kuni edaspidise korraldamiseni ei tule mitte toimida Tulumaksu seaduse § 65 ette nähtud palgast-kinnipidamist. (Mm. määrus 21. detsembrist 1933 a. Nr. 12429. — RT 107—1933. a.). (Koostaja).

²⁾ Mm määrus 1920. a. tulumaksu asjus.

Tulumaksu-seaduse § 93. põhjal määratakse, et ijklikudele maksukaartidele tempelmarkide kleepimise asemel (§ 67) annavad riiklikud ajutused § 65. põhjal kinnipeetud summad kvititungi vastu renteise ja teevad kinnipidamise kohta maksukaardil sellekohase tähenduse. (14. juunil 1920. a. Nr. 10367. RT 95/96—20).

³⁾ Kaotatud TMS §§ 71—75 asemel vt. MRS §§ 109—118.

§ 76¹). § 41 nõutud teadete tähtajal mitteandmise eest langewad jüüdlased rahafaristuse alla kuni 1.000 kroonini ja puundulikkude teadete andmise eest kuni 200 kroonini, misjuures rahafaristuse summa ei tohi ulatada üle trahwialuse iifku poole tulumaksu määra.

M ä r k u s: Puundulikkude teadete andmise pärast ei lange jüüdlane faristuse alla, kui puundulikkus üle 50 krooni ei ulata. (R^X 149—1924).

I. Oli tulumaksu peafomitee asja sihilisel arutamisel maksukohuslase poolt esitatud teated puundulikkudeks tunnustanud, siis ei olnud Tulumaksu peafomiteel alust TMS § 76 põhjal jaoskonna tulumaksukomitee otsust maksukohuslasele trahwi määramise kohta muuta ja teda trahwist wabastada. Seepärast Riigikohus Tulumaksu peafomitee esimehe protesti puhul tühistas peafomitee otsuse, saates asja tagasi uueks otsustamiseks (M. 663—II—1930).

§ 77¹). Kui teadaandes waleteateid on antud sihiga, et maksust kõrwale põigelda, wõi kui tuluallikat jellesama sihiga on warjatud, siis langewad jüüdlased rahafaristuse alla kuni kahetõrdsse tulumaksu summani.

Selle kõrwal peawad jüüdlased ka warjatud maksu ära diendama. (R^X 149—1924).

I. Tulude ja tuluallikate puundulikkude ülesandmist maksuajutijele wõib üksnes siis efektsel juhturnuks pidada, kui asjast nähtub, et maksjal üldse ei puundunud tema tulude ja tuluallikate täieliku ülesandmise tahelikkus ja wale jäid ainult mõned iifkid tulu summad ja wähenähitjad tuluallikad, wõi kui on otse tõestatud, et suuremal mõdul ettetulnud tulude ja tuluallikate ülesandmata jätmine on juhtunud efektsel (M. o. 52—1923).

II. TMS § 77 põhjal wõib maksukohuslast sihiliku tulude ja tuluallikate warjamise eest trahwida ka sel juhturnusel, kui tulude deklaratsioon oli esitatud tema woliniku poolt, sest kui maksja oma woliniku oma peatulude ja peatuluallikate kohta informeerimata jätab ja selle tõttu wolinik wastawalt maksja tulud maksuajutijele heas usus ja parema tahtmise järele deklaareerib, siis wastutab maksja sellest tekinud tagajärgede eest niifama, kui oleks ta ise oma tulud ja tuluallikad maksuajutuste eest warjanud (M. 208—II—1923).

III. Alaealise suhtes ei wõi kohaldada Tulumaksu seaduse § 77, mille järgi langewad trahwi alla jüüdlased selles, et nad sihiga põiklewad maksust kõrwale, on tuluteadaandes annud waleteateid wõi warjanud tuluallikat, sest alaealine ise ei ole kohustatud tuluteadaannet esitama (M. 88—II, 89—II—1932).

§§ 78 ja 79 kaotatud maksiwus. (R^X 1/32).

§ 80¹). § 65 tähendatud nõudmise täitmata jätmise korral langewad jüüdlased rahafaristuse alla kuni künne kroonini ja wastutawad solidaarselt maksualustega, wiimastelt kinnipidamata jäänud maksu osa eest. (R^X 63/64—1920 ja 78—1922).

§ 81¹). § 66. tähendatud nõudmise täitmata jätmise korral langewad jüüdlased rahafaristuse alla mitte üle kahe krooni. (R^X 63/64—1920).

§ 82¹). § 67. tähendatud nõudmiste täitmata jätmise korral langewad jüüdlased rahafaristuse alla mitte üle kolme krooni. (R^X 63/64—1920 ja 78—1922).

§ 83¹). Paragrahwides 76 ja 77 ettenähtud trahwid määrab komisjon maksuinspektori ettepanekul. R^X 1—1932).

¹) Maksutrahwide määramine, wastulaused ja kaebused nende määramiste wastu wt. MRS V ja VI ojad. (Kooastaja).

§ 84. §§ 74—82 nimetatud jüüited iganewad wiie aasta jooksul, teaduse rikkumise ajast arvates. (RT 63/64—1920).

§§ 85—90¹) kaotatud maksuwüs. (RT 1/32).

§ 91. Käesolewa teaduse järgi laekunud maksust ja wiivitusrasvast arvatakse iga kuu $\frac{1}{3}$ omavalitjusele. Sellest summast läheb linnadele 40%, maakondadele 40%, alevitele ja waldadele — 20%.

Üksikute omawalitjuseüksuste wahel jaotatakse summad wastawalt wiimastel üldrahwalugemisel kindlakstehtud harilikule elanikkude arvule ²).

Zuhul, kui wiimastel üldrahwalugemisel möödub üle 5 aasta, toimub nende summade jaotamine kuni uue üldrahwalugemise andmete awalda-

¹) Kaotatud TMS §§ 85 ja 86 asemel wi. MRS §§ 119—122, 150—155 j. i. (koostaja).

²) Väljawõte Mt. juhatuskirjast Tulumaksuteaduse § 91 käsitamiseks. (1/XI 33 a. nr. 11268. — RT 89—1933).

Tulumaksu teaduse § 91 põhjal omawalitjute kuuluw osa tulumaksust ja wiivitusrasvast jaotatakse üksikute omawalitjuseüksikute wahel järgmiselt:

1. Wirumaa:

Narwa linnale	7,39%	linnadele kuuluwast osast wõi	2,96%	} fogu oma- walitjute kuuluwast osast
Rakwere "	3,17%	" " " "	1,27%	
maakonnale	13,81%	maakondadele " " "	5,52%	
waldadele ja		waldadele ja		
alewitele	13,81%	alewitele " " "	2,76%	
			<u>12,51%</u>	

2. Järvamaa:

Paide linnale	0,93%	linnadele kuuluwast osast wõi	0,37%	} fogu oma- walitjute kuuluwast osast
Tapa "	1,18%	" " " "	0,47%	
Türi "	0,90%	" " " "	0,36%	
maakonnale	6,21%	maakondadele " " "	2,49%	
waldadele ja		waldadele ja		
alewitele	6,21%	alewitele " " "	1,24%	
			<u>4,93%</u>	

3. Harjumaa:

Tallinna linnale	42,67%	linnadele kuuluwast osast wõi	17,07%	} fogu oma- walitjute kuuluwast osast
Nõmme "	4,51%	" " " "	1,80%	
Paldiski "	0,26%	" " " "	0,10%	
maakonnale	11,44%	maakondadele " " "	4,57%	
waldadele ja		waldadele ja		
alewitele	11,44%	alewitele " " "	2,29%	
			<u>25,83%</u>	

4. Päänemaa:

Saapjala linnale	1,40%	linnadele kuuluwast osast wõi	0,56%	} fogu oma- walitjute kuuluwast osast
maakonnale	9,07%	maakondadele " " "	3,63%	
waldadele ja		waldadele ja		
alewitele	9,07%	alewitele " " "	1,82%	
			<u>6,01%</u>	

5. Saaremaa:

Kuressaare linnale	1,29%	linnadele kuuluwast osast wõi	0,52%	} fogu oma- walitjute kuuluwast osast
maakonnale	6,21%	maakondadele " " "	2,48%	
waldadele ja		waldadele ja		
alewitele	6,21%	alewitele " " "	1,24%	
			<u>4,24%</u>	

mijeni vastavalt Riigifogu valimiste, rahvahääletamise ja rahvaalgatamise toimetamiseks peetavate hääleõiguslike kodanike nimekirjadesse kantud arvule. (R 29—1932).

§ 92. Maksuinspektoritel ja nende abidel on õigus koha peal järele vaadata, kas kinnipidamised väljamakstavast palgast õieti tehtud ja kas isiklikele kaartidele õigel ajal maksumargid peale fleebitud (§§ 65 ja 67). (R 63/64—1920).

§ 93. Majandusministrile antakse õigus pikendada selles seaduses näidatud tähtaegu, määrata maksjate üljate liikide jaoks isesugust maksude viendamise korda ja anda välja selle seaduse täideviimiseks tarvilisi juhatuskirju. (R 63/64—1920).

6. Pärnumaa:			
Pärnu linnale	6,56%	linnadele kuuluvast osast	2,62%
maafonnale	9,70%	maakondadele " " "	3,88%
waldadele ja		waldadele ja	
alewittele	9,70%	alewittele " " "	1,94%
			8,44%
			} fogu oma- walitsustele kuuluvast osast
7. Viljandimaa:			
Viljandi linnale	3,67%	linnadele kuuluvast osast	1,47%
Põltsamaa "	0,80%	" " " "	0,32%
maafonnale	8,16%	maakondadele " " "	3,26%
waldadele ja		waldadele ja	
alewittele	8,16%	alewittele " " "	1,63%
			6,68%
			} fogu oma- walitsustele kuuluvast osast
8. Tartumaa:			
Tartu linnale	18,24%	linnadele kuuluvast osast	7,30%
maafonnale	15,58%	maakondadele " " "	6,23%
waldadele ja		waldadele ja	
alewittele	15,58%	alewittele " " "	3,12%
			16,65%
			} fogu oma- walitsustele kuuluvast osast
9. Valgamaa:			
Valga linnale	3,18%	linnadele kuuluvast osast	1,27%
Tõrva "	0,72%	" " " "	0,29%
maafonnale	3,36%	maakondadele " " "	1,35%
waldadele ja		waldadele ja	
alewittele	3,36%	alewittele " " "	0,67%
			3,58%
			} fogu oma- walitsustele kuuluvast osast
10. Võrumaa:			
Võru linnale	1,82%	linnadele kuuluvast osast	0,73%
maafonnale	9,72%	maakondadele " " "	3,89%
waldadele ja		waldadele ja	
alewittele	9,72%	alewittele " " "	1,94%
			6,56%
			} fogu oma- walitsustele kuuluvast osast
11. Põhja-Eesti:			
Põhja-Eesti linnale	1,31%	linnadele kuuluvast osast	0,52%
maafonnale	6,74%	maakondadele " " "	2,70%
waldadele ja		waldadele ja	
alewittele	6,74%	alewittele " " "	1,35%
			4,57%
			} fogu oma- walitsustele kuuluvast osast

Waldadele ja alewittele kuuluma osa jaotavad maavalitsused Majandusministrile eeltähtendatud määrustis ette nähtud tähtajaks üljate waldade ja alewite wahel vastavalt Riigifogu valimiste, rahvahääletamise ja rahvaalgatamise toimetamiseks peetavate hääleõiguslike kodanike nimekirjadesse kantud isikute arvule.

Mm. määрус tulu- ja lišäärimafšu arwepidamife, aruandmife ja laefunud ſummade liitlemife kohta.

(17/I 34 a. Nr. 12896. — RZ 7—1934).

I.

§ 1. Tulu- ja lišäärimafšu alal mafšukohuſlaſte ja trahwitute nimefirja mooduſtawad mafšufſtamifotjuſte ja trahwiotjuſte (mafšu- ja trahwi-
lehed) teififud.

Teififud waſtawale Geſti Panga oſakonnale wõi walla- wõi alewivaliſjuſele jaadab mafšuiſſpektor.

§ 2. Mafšu wõi trahwi juurendamiſeſt wõi wähendamiſeſt eelmife paragrahwi teiſes lõikes tähendatud aſutuſtele mafšuiſſpektor teatab uite teififute ſaatmiſega.

Uutega aſendatud teififud raha waſtuwõtawad aſutuſed jaadawad tagaſi mafšuiſſpektorile. Enne tagaſiſaatmiſt nad märgiwad uutele teififutele andmed taſumiſte üle.

Mafšuiſſpektorile jaadetakſe tagaſi ka teififud nende mafšukohuſlaſte kohta, keſ on wabaſtatud mafšufſt wõi trahwiſt wõi kelle maks wõi trahw on kuſtutatud.

§ 3. Geſti Panga oſakonnad ja walla- ja alewivaliſjuſed wõtawad waſtu: Geſti Panga oſakonnad — tulu- ja lišäärimafšu ning trahwi; walla- ja alewivaliſjuſed — tulumafšu ning trahwi, miſ on määratud mafšukohuſlaſtele, keſ elawad waſtawa walla wõi alewii adminiſtratiiwpiirides.

Geſti Panga oſakonnad wõtawad waſtu ſummaſid ka mafšukohuſlaſtel, kelle kohta teififud peetakſe mõnes teiſes raha waſtuwõtmas aſutuſes, kuid ſel juhul nad talitawad riigitulude kaſſa, arwepidamiſe ja aruandmife korra kohta antud Majandufſminiſtri määrufe (RZ 52—1931 art. 415) § 55 wõi § 57 järgi.

§ 4. Kõik mafšu ja trahwi taſumiſed, ka need, mille kohta teated on jaadud eelmife paragrahwi teiſe lõike aluſel, Geſti Panga oſakonnad ja walla- ja alewivaliſjuſed märgiwad teififutele.

§ 5. Iga kuu 10. päewakſ Geſti Panga oſakonnad ja walla- ja alewivaliſjuſed jaadawad mafšuiſſpektorile tagaſi kõik need teififud, milliste järgi eelmife kuu jookſul on maks ja trahw täielikult taſutud.

Enne tagaſiſaatmiſt teififud waruſtatakſe laefunud ſummade kokuwõttega ja märkmege ülemläära makſtud ſummade üle.

Peale selle Eesti Panga osakonnad ja walla- ja alevivalitsused samaks tähtjaks teatavad maksuinspektorile eelmise kuu jooksul laekunud maksu, wiivitusraha ja trahwi summad.

II.

§ 6. Hiljemalt ühe kuu jooksul pärast teise maksutähtaja möödumist Eesti Panga osakonnad ja walla- ja alevivalitsused saadavad politseile nõudelehed maksu- ja trahwivõlgade sissenõudmiseks.

Liisamaksustamisel määratud maksude tajumistähtajad maksuinspektor teatab raha vastuvõtvale asutusele kohe pärast vajalikkude andmete saamist.

Nõudelehtede väljasaatmisest teatatakse maksuinspektorile. Teates tähendatakse nõudelehtede väljasaatmise aeg, nõudelehtede arv ja nende järgsed maksuvõla ja trahwivõla summad.

§ 7. Võlgade sissenõudmine toimub maksuinspektori järelevalvel ja juhatusel.

Nõudelehed pärast võlgade sissenõudmist saadetakse maksuinspektorile.

III.

§ 8. Aruande-aasta jooksul Eesti Panga osakonnas ja walla- ja alevivalitsuses jaatud teisikuteist järgmise aruande-aasta aluks järelejäänud teisikud tähendatud asutused hiljemalt 10. aprilliks saadavad tagasi maksuinspektorile.

Enne tagasiisaatmist nad märgivad teisikutele laekunud summade kokkuvõtte, võlasumma ja ülemäära makstud summad.

§ 9. Maksuinspektori juures kontrollitakse, et kõik tema poolt saadetud teisikud oleks jaatud tagasi.

§ 10. Pärast teisikute arusaatmisest Eesti Panga osakonnad ja walla- ja alevivalitsused teatavad vastuvõetud summade üle maksuinspektorile, § 3 teises lõikes nimetatud määruse § 57 korras.

Samas korras teatatakse maksuinspektorile ka aruandvate ettevõtete poolt oma arvutuse järgi tajutud lijaärimaksu (kapitali- ja kasuprotsendimaks) summade üle.

§ 11. Kuni käesoleva määruse maksuhakkamiseni tekkinud võlad (eraldi maks, wiivitus % %, trahw, lijaraha) tehakse kindlaks 1. aprilliks 1934 ja kantakse hiljemalt 20. aprilliks 1934 võlakaartidele.

Uued võlad tehakse kindlaks ja kantakse võlakaartidele § 8 korras jaatud teisikute alusel.

§ 12. Males 1. aprillist 1934 Eesti Panga osakonnad ja walla- ja alevivalitsused lõpetavad võlgnikkude nimekirjade pidamist.

Samaks tähtpäevaks nad koostavad ja hiljemalt 10. aprilliks 1934 saadavad maksuinspektorile lõplikud võlgnikkude nimekirjad tulu- ja lijaärimaksu alal. Nimekirjad varustatakse võlasummade kokkuvõtetega.

§ 13. Iga aasta maksuinspektorid koostavad ja esitavad maksudevallitusele aruande § 3 teises lõikes nimetatud Majandusministri määrusele juurdelisjatud vorm nr. 10 järgi, sama määruse § 69 teises lõikes ette nähtud tähtjaks.

§ 14. Arwepidamise ja aruandmise juures loetakse:

1) eelarve aasta maksuks — kõik määratud maksud, vaatamata maksuaastale, milliste kohta on eelarve aastal saadetud teisikud raha vastutvatele ajutustele;

2) tuluvõlaks — kogu määratud ja tajumata maksude summa;

3) maksuvõlaks — see osa tuluvõlast, kus on möödunud maksutajumise tähtajad (Maksustamiskorraldamise seaduse § 109 esimene lõige).

IV.

§ 15. Walla- ja alevivalitjuse poolt kuu jooksul vastuvõetud tulumaksu, wiivitusraha ja trahvi summad walla- ja alevivalitjused annavad või saadavad posti teel vastavasse Eesti Panga osakonda hiljemalt järgneva kuu 10. päevaks, eraldamata neid summid riigi ja omavalitjuse ofadeks.

Tõuseb aga vastuvõetud maksu, wiivitusraha ja trahvi kogusumma üle 1.000 krooni, siis on walla- ja alevivalitjused kohustatud kogu vastuvõetud summa saatma Eesti Panga osakonda hiljemalt kahe päeva jooksul, arvates päevast, mil summa tõusis üle 1.000 krooni.

§ 16. Walla- ja alevivalitjuses vastuvõetud summade edasiandmata jätmise või mitte õigel ajal edasiandmise tagajärjed on nähtud ette Maksustamiskorraldamise seaduse (RT 1—1932) § 17, Nuhtluseaduse (WCR XV l.) §§ 356 ja 360 ning Arwejeaduse (WCR VIII l.) § 371.

§ 17. Igast edasiandmisest Eesti Panga osakonnad teatavad vastavale maksuinspektorile. Teates tähendatakse walla- või alevivalitjuse nimetus, summade saamise (postiteel saatmise korral ka postile andmise) kuupäev ja aasta, kvitungi nr. ja summade liigitus (maks, wiivitus ja pikenduse % %, trahv ja wiivitusraha summade hiline edasiandmise eest).

§ 18. Walla- ja alevivalitjuse poolt edasiandtud, samuti Eesti Panga osakondade poolt maksukohuslastelt vastuvõetud tulumaksu ja wiivitusraha summadest Eesti Panga osakonnad kannavad $\frac{2}{3}$ riigitulude arvele ja $\frac{1}{3}$ deposiitarvele „Omavalitjuse tulumaksuosa“. Trahvid kantakse terwelt riigitulude arvele.

V.

§ 19. Omavalitjuse deposiitarvel seiswad eelmise kuu tulumaksu ja wiivitusraha summad Eesti Panga osakonnad transfereerivad Eesti Panga Tallinna osakonda samale deposiitarvele 12. kuupäevaks.

Eesti Panga Tallinna osakond teatab üle riigi omavalitjuse ofana sissetulnud summad maksudewalitjusele hilemalt aruande kuu järgmiseks 15. kuupäevaks.

§ 20. Hiljemalt 20. kuupäevaks maksudewalitus jaotab omavalitjusele kuuluva tulumaksu ja wiivitusraha linnade ja maakondade wahel, andes waldadele ja alevitele kuuluvad summad maawalitjuse korraldusse ja tehes Eesti Panga Tallinna osakonnale vastawad korraldused.

Maavalitsused jaotavad waldade ja alewite oja ühikute waldade ja alewite wahel hiljemalt 30. kuupäewaks.

§ 21. Summade jaotamine ühikute omawalitsuse ühikute wahel toimub Tulumaksu seaduse § 91 ette nähtud alusel arwutatud ja Majanduse-ministri määruses awaldatud protsentide järgi. (Wt. TMS § 91 joone all).

VI.

§ 22. Ülemäära laekunud lijaärimaksu summad makstakse maksu-kojuslasele tagasi wõi kantakse üle tema teiste maksu- wõi trahwivõlgade arwele: riigi oja — riigituludest, omawalitsuste ja kaubandus-tööstuskoja osad — selleks otstarbeks käesolewa määruse alusel moodustatawatest depofiitarwetest.

Depofiitarwed awatakse igas Eesti Panga osakonnas.

§ 23. Tagasimaksmisi ja ülekandmisi riigituludest kui ka eelmises paragrahwis nimetatud depofiitarwetest toimetatakse Maksustamiskorraldamise seaduse § 123 põhjal tehtud otjuste alusel.

§ 24. Omawalitsuste ja kaubandus-tööstuskoja heaks laekunud summadest Eesti Panga osakonnad üks kord kuus, enne nende summade kandmist tähendatud ajutuste arwele, peawad finni omawalitsuste ja kaubandus-tööstuskoja eest tagasimakstud ja ülekantud summad ning kannawad need § 22 tähendatud depofiitarwele.

§ 25. Ülemäära laekunud tulumaksu summad makstakse tagasi wõi kantakse üle terwelt riigituludest.

Omawalitsuste eest riigituludest tagasimakstud summad peetakse maksudewalitsuse korraldusel Eesti Panga Tallinna osakonna poolt finni omawalitsustele kuuluwast osast, enne selle oja jaotamist, ja kantakse tagasi riigituludesse. Tagasikandmisest teatatakse maksudewalitsusele.

§ 26. Iga kuu 10. päewaks Eesti Panga osakonnad teatawad maksu-inspektorile kõigist eelmise kuu jookjul toimetatud tagasimaksmistest ja ülekandmistest. Teated saadetakse sellele maksuinspektorile, kelle tegevuspiirkonna järgi oli määratud tagasimakstud wõi ülekantud maks wõi trahw.

VII.

§ 27. Käesolewast määrusest tingitud arweraamatute, maksustamis-otjuste, teijikute, teijikute kaaskirjade, wõlafaartide, nõudelehtede ja muude teadete wormid, samuti arwepidamise ühikasjad määrab maksudewalitsus.

§ 28. Käesolew määrus hakkab maksma 1. aprillist 1934.

Maksuhakkamisega tühistuwad:

1) Majanduseministri määrus 14. märtsist 1927 nr. 4101 — Aruandmise kord tulu- ja puhtakajumaksu summade liikumise (määramine ja wähenamine) ja jissjetuleku kohta ühenduses eelarwe täitmise aruandega;

2) Majanduseministri määrus 14. märtsist 1927 nr. 3697 — Otjekoheste maksude wõlgade jissenõudmise kord (tulumaksu ja puhtakajumaksu alal);

3) Majandusministri määrus Tulumaksu seaduse § 91 käsitamise kohta 19. jaanuarist 1925 nr. 337-B (RT 11/12—1925) ning selle määruse muutmise määrused 8. aprillist 1930 nr. 38-B (RT 32—1930 art. 193) ja 15. oktoobrist 1931 nr. 547-B (RT 84—1931 art. 642);

4) Majandusministri määrus tulumaksu ja viivitusraha summade tagasimaksmise kohta 19. jaanuarist 1925 nr. 336-B (RT 11/12—1925);

5) Majandusministri määrus valdades ja alevites tulumaksu tulumise ja tulumaksu võlgade arvestamise korra kohta 15. juulist 1929 nr. 89-Q (RT 67—1929 art. 465);

6) Majandusministri määrus ärimaksu ja viivituseraha summade tagasimaksmise ja ülekandmise kohta 14. märtsist 1931 nr. 13579 (RT 24—1931 art. 144).

Maksustamiskorralduse seadus.

(RZ 1 ja 91—1932 ja 55—1934).

I oja.

Maksudewalitsuse ja maksukaebasutuste korraldus.

1. peatükk.

Maksudewalitsus.

§ 1. Maksudewalitsus teostab maksustamist maksu- ja tolliinspektorite kaudu maksudewalitsuse direktori juhtimisel, korraldusel ja järesewalwel.

§ 2¹⁾. Maksu- ja tolliinspektorite asukohtad, nende tegevuspiirkonnad wõi erialad määrab Majandusminister ja awaldab Riigi Teatajas.

¹⁾ Wäljawõte Majandusministri määrustest maksu- ja tolliinspektorite asukohtade, tegevuspiirkondade ja erialade kohta. (RZ 8—1932 ja 90—1933).

I.

Ottjemafjude ja aktiiji alal määran:

1) Tallinna-Harju maksuinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Tallinnas, — Tallinna, Nõmme ja Paldiski linnade ning Harjumaa administratiivpiirid ühes Keila alewiga;

2) Tartu maksuinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Tartus, — Tartu linna ja Tartumaa administratiivpiirid ühes Mustvee, Jõgeva, Elwa, Kallaste ja Otepää alewitaga;

3) Pärnu maksuinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Pärnus, — Pärnu linna Pärnumaa administratiivpiirid ühes Kilingi-Nõmme, Mõisaküla ja Sindi alewitaga;

4) Wiljandi maksuinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Wiljandis, — Wiljandi linna, Mustla ja Suure-Jaani alewid, ning järgmised Wiljandimaa waldad: Aidu, Heimtali, Hõlstre, Kaarli, Kärstna, Loodi, Oustivere, Puitatu, Päre, Pärsti, Riidaja, Sürgabere, Suure-Kõpu, Laewere, Tarwastu, Tuhalaane, Täna-filma, Uue-Suislepa, Wana-Suislepa, Wirratsi, Wiljandi, Uue-Wõidu, Wana-Wõidu, Wastemõisa, Uusna ja Siu;

5) Wiljandi abimaksuinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Põltsamaal (Põltsjemaal), — Põltsamaa linna ja järgmised Wiljandimaa waldad: Adawere, Imawere, Kabala, Kurista, Kõo, Lustivere, Pajusi, Rutikvere, Soosaare, Uue-Põltsamaa, Wana-Põltsamaa ja Wõijiku.

6) Walga maksuinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Walgas, — Walga ja Tõrwa linnade ning Walgamaa administratiivpiirid;

§ 3. Maksu- või tolliinspektori äraolekul ning juhtudel, kui inspektor seaduslikkudel põhjustel ei või võtta osa asjade arutamiseft ja otustamiseft, täidab inspektori kohuseid tema juurde määratud abiinspektor või viimase puudumisel maksjudevalitfufe direktori poolt jelleks määratud ametnik.

Muul juhtudel võib inspektor, maksjudevalitfufe direktori nõusolekul, panna maksustamise teostamise abiinspektori peale kas inspektori tegevuspiirkonna mõnes osas või üffikute maksjude alal.

7) Võru maksuinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Võrus, — Võru linna ja Võrumaa administratiivpiirid ühes Antsla ja Võõbõu alevitega;

8) Petseri maksuinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Petseris, — Petseri linna ja Petserimaa administratiivpiirid;

9) Narva maksuinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Narvas, — Narva linna, Narva-Jõesuu ja Jõhvi alevid ning järgmised Wirumaa wallad: Narva, Kose, Skarjatina, Basfnarva, Auvere-Joala, Peetri, Waiwara, Muka, Jõhvi, Wofa, Järva, Kõhila, Mäetaguse ja Jfatu;

10) Wiru maksuinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Rakveres, — Rakvere ja Tapa linnad, Kunda alev ja järgmised Wirumaa wallad: Palmse, Wõhja, Wihula, Naspere, Uudla, Sakki, Warangu, Galjala, Rakvere, Poruni, Wao, Kunda-Malla, Sõmeru, Kågawere, Niiti, Koela, Paasvere, Mwanduse, Salla, Wenemere, Kalvi, Pada, Erra, Piisji, Maidla ja Tudolinna;

11) Järva maksuinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Paides, — Paide ja Türi linnade ning Järwamaa administratiivpiirid, wälja arwatud Tapa linn oma administratiivpiires, milline kuulub Wiru maksuinspektori tegevuspiirkonda;

12) Lääne maksuinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Haapsalus, — Haapsalu linna ja Läänemaa administratiivpiirid ühes Kärbla aleviga;

13) Saaremaa maksuinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Kurejaares, — Kurejaare linna ja Saaremaa administratiivpiirid.

M ä r k u s. Maksjudevalitfufe direktorile jäetakse õigus tarbekorral piiriuswabrikute ja muude ettevõtete järelewalwe üffikutes waldades panna teise (naabruses asutwa) maksuinspektori peale.

II.

Maal asuwate finnistwarade finnistwaramaksu määramise kogu Wabariigi piirides ja maksu tasumise järelewalwe panen erimaksuinspektori peale, asukohaga Tallinnas, wabastades kohapealsed maksuinspektorid selle maksu määramiseft.

III.

Rahafapitalide tuludest wõetawa 5% ja erijooksmatelt arwetelt wõetawa 0,396% riigimaksjude arwestamise ja tasumise järelewalwe (W S R V kõide III oja — 1914 a. wäljaande alusel) kogu Wabariigi piirides panen erimaksuinspektori peale, asukohaga Tallinnas, wabastades kohapealsed maksuinspektorid nende maksjude arwestamise ja tasumise otsekohesest järelewalwest.

IV.

T o l l i a l a l m ä ä r a n :

1) Tallinna tolliinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Tallinnas:

a) Tallinna ja Nõmme linnade ning Harjumaa administratiivpiirid ühes Keila aleviga, wälja arwatud Wihterpalu, Nõwa, Rõnnu, Kolga, Kloostri ja Pakri (S- ja W-Pakri saared) wallad;

b) Tartu linna ja Tartumaa administratiivpiirid ühes Mustwee, Jõgewa, Elwa, Kallaste ja Otepää alevitega;

c) Wiljandi ja Põltsamaa linnade ning Wiljandimaa administratiivpiirid ühes Mustla ja Suure-Jaani alevitega;

d) Paide ja Türi linnade ning Järwamaa administratiivpiirid;

§ 4. Kui jeda nõuab tolli laialdane tegevus, võib inspektor tollimaksude alal panna kaupade rewideerimise ja tollimaksude määramise abi-inspektorite ajemel tollirewidentide peale.

Säresewalme teostamise korras maksudewalitsuse direktor võib wolitada ka temale alluwoaid ametnikke üksiuul juhtudel määrama tollimakse.

Ametnikud, kellele eelmiste lõigete põhjal on tehtud uilesandeks tollimaksude määramine, toiminwad maksumääramisel samade eeskirjade järgi

§ 5. Maksustamise alal eriteadmisi nõudwaile ametikohtadele määratakse ametnikud, kes õiendanud sellekohase katse Majandusministri poolt määratud kawa järgi.

§ 6. Reisiijate kraami, samuti ka Majandusministri poolt eriti määratud kaupade läbilaskmise tollipiirist ja sellega ühenduses olewate tolli- ja muude maksude wõtmise Majandusminister võib, kokkuleppel wastawate ministritega, panna ka teiste ametkondade ajutuste ja ametnikkude peale. Nende uilesannete teostamisel need ajutused ja ametnikud täidawad Majandusministri ja maksudewalitsuse direktori korralduisi ühistel alustel wastawate tolliametnikkudega.

2) Pärnu tolliinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Pärnus:

a) Pärnu linna ja Pärnumaa administratiivpiirid ühes Kilingi-Nõmme, Mõisatüla, ja Sindi alewitega;

b) Läänemaa Kirbla, Lihula, Weltji, Masfu, Paatsalu, Paadermaa ja Saulepi wallad;

c) Kihnu ja Ruhno saared;

3) Walga tolliinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Walgas:

a) Walga ja Tõrwa linnade ja Walgamaa administratiivpiirid;

b) Wõru linna ja Wõrumaa administratiivpiirid ühes Antsla ja Wõõbju alewitega;

c) Põltsi linna ja Põlserimaa administratiivpiirid;

4) Narwa tolliinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Narwas: Narwa, Kalfwere ja Tapa linnade ja Wirumaa administratiivpiirid ühes Narwa-Jõesuu ja Jõhwi alewitega, wälja arwatud Kunda alew ning Kalwi, Kunda-Malla Warangu, Wihula ja Palmse wallad;

5) Lääne tolliinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Saapsalus, — Saapsalu linna ja Läänemaa administratiivpiirid ühes Kärbla alewiga, wälja arwatud Kirbla, Lihula, Weltji, Masfu, Paatsalu, Paadermaa ja Saulepi wallad;

6) Saaremaa tolliinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Kuressaare, — Kuressaare linna ja Saaremaa administratiivpiirid, wälja arwatud Ruhno saar;

7) Kunda tolliinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Kunda alew, — Wirumaa — Kalwi, Kunda-Malla, Warangu ja Wihula wallad ning Kunda alew;

8) Lõssa tolliinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Lõssal:

a) Wirumaa — Palmse wald;

b) Harjumaa — Rõnnu ja Kolga wallad;

9) Paldiski tolliinspektori tegevuspiirkonnaks, asukohaga Paldiskis, — Paldiski linna administratiivpiirid ning Harjumaa Wihterpalu, Nõwa, Kloostru ja Pakti (S. ja W.-Pakti saared) wallad.

M ä r k u s. Maksudewalitsuse direktorile jäetakse õigus tarbekorral lubada tolliinspektori tegevuspiirkonnas tollitoiminguid täita ka teistel tolliinspektoritel.

§ 7¹⁾. Tulu- ja ärimafju komisjonid määravad tulu- ja ärimafjud ja otustavad wastulaused tähendatud mafjude alal.

Iga mafjuinspektori tegevuspiirkonnas asutatakse vähemalt üks ärimafju ja üks tulumafju komisjon.

Tulumafju komisjone võib asutada linna ja maa jaoks kas eraldi või ühiselt. Wastawalt sellele nimetatakse komisjone linna-, maa- või segakomisjonideks.

Kui jeda nõuab töö rohtus, on Majanduseministriil õigus suurendada komisjonide arvu.

¹⁾ Väljawõtte Majanduseministri määrustest ärimafju ja tulumafju komisjonide kohta. (M 5 ja 18—1932).

I.

Ärimafju alal asutatakse:

1) Tallinna-Harju mafjuinspektori tegevuspiirkonnas — seitse komisjoni, asufohaga Tallinnas; nendest kuus komisjoni Tallinna linna jaoks, kusjuures 5-es komisjon ühtlasi ka Nõmme linna jaoks, ja üks komisjon Paldiski linna ja Harjumaal jaoks.

Peale selle asutatakse üks ärimafjukomisjon aruandwate ettevõtete mafjustamise alal Tallinna-Harju mafjuinspektori terve tegevuspiirkonnas jaoks;

2) Tartu mafjuinspektori tegevuspiirkonnas — kaks komisjoni, asufohaga Tartu linnas; nendest: üks komisjon Tartu linna jaoks ja üks komisjon Tartumaa jaoks.

Aruandwate ettevõtete mafjustamine tulu ja ärimafjuga terwes tegevuspiirkonnas pannakse ärimafju komisjoni peale, mis ette nähtud Tartu linna jaoks.

3) Pärnu mafjuinspektori tegevuspiirkonnas — kaks komisjoni, asufohaga Pärnu linnas; nendest: üks komisjon Pärnu linna, Sindi alevi, Are, Enge, Kasima, Velle, Suiqu, Taali, Tori, Wiluvere, Wana-Wändra ja Uue-Wändra walla jaoks ning üks komisjon ülejäänud osa Pärnumaal jaoks ühes Kilingi-Nõmme ja Wõisafüla aleviga.

Aruandwate ettevõtete mafjustamine tulu ja ärimafjuga terwes tegevuspiirkonnas pannakse ärimafju komisjoni peale, mis ettenähtud Pärnu linna jaoks.

4) Wiljandi mafjuinspektori tegevuspiirkonnas — üks komisjon, asufohaga Wiljandi linnas;

5) Wiljandi abimafjuinspektori tegevuspiirkonnas — üks komisjon, asufohaga Põltsamaa linnas;

6) Walga mafjuinspektori tegevuspiirkonnas — üks komisjon, asufohaga Walga linnas;

7) Wõru mafjuinspektori tegevuspiirkonnas — üks komisjon, asufohaga Wõru linnas;

8) Petseri mafjuinspektori tegevuspiirkonnas — üks komisjon asufohaga Petseri linnas;

9) Narwa mafjuinspektori tegevuspiirkonnas — üks komisjon, asufohaga Narwa linnas;

10) Wiru mafjuinspektori tegevuspiirkonnas — üks komisjon asufohaga Rakvere linnas;

11) Järwa mafjuinspektori tegevuspiirkonnas — üks komisjon, asufohaga Paide linnas;

12) Pääne mafjuinspektori tegevuspiirkonnas — üks komisjon, asufohaga Haapsalu linnas;

13) Saaremaa mafjuinspektori tegevuspiirkonnas — üks komisjon, asufohaga Kurejaare linnas;

§ 8. Ärimafju komisjon koosneb esimehest ja kahest kaasistujast. Komisjoni esimeheks on maksuinspektor või § 3 ettenähtud juhtudel — abiinspektor või maksudewalitsuse direktori poolt jefks määratud ametnik.

Raubandus-tööstuskoda nimetab kaasistujad ja nende ajetaütjad föigisje ärimafju komisjonidesje kodanikest, kes wastawad Raubandus-tööstuskoja feadufe (RZ 148—1924 ja 111/112—1925) § 10 ja § 17 teije lōife eeskirjadele jelle muudatufega ja täiendusjega, et nad:

- 1) on wähemalt kahelümmenewie-aastafed;
- 2) karistamata käesalewa feadufe § 146 põhjal;
- 3) elanud wähemalt kaks aastat wastawa maksuinspektori tegewuspiirkonnas. (RZ 91—1932).

§ 9. Tulumafju komisjon koosneb esimehest ja kolmeft kaasistujast. Komisjoni esimeheks on maksuinspektor või § 3 ettenähtud juhtudel — abiinspektor või maksudewalitsuse direktori poolt jelleks määratud ametnik.

Ühe kaasistuja ja ta ajetaütja nii linna-, maa- kui ka segakomisjonidesje määrab raubandus-tööstuskoda kodanikkudest, kes wastawad eelmitie (8) paragrahwie nõuetele ning mafjatwad tulumafju äritulude alufel.

II.

Tulumafju alal ajutatakse:

1) Tallinna-Harju maksuinspektori tegewuspiirkonnas — seitje komisjoni, ajufohaga Tallinnas; nendest: kuus linnakomisjoni Tallinna linna jaoks, kusjuures 5-es komisjon ühklasi ka Nõmme linna jaoks ja üfs segakomisjon Paldiski linna ja Harjumaal jaoks;

2) Tartu maksuinspektori tegewuspiirkonnas — kaks komisjoni, ajufohaga Tartu linnas; nendest: üfs linna komisjon Tartu linna jaoks ja üfs komisjon Tartumaa jaoks;

3) Pärnu maksuinspektori tegewuspiirkonnas — kaks komisjoni, ajufohaga Pärnu linnas; nendest: üfs segakomisjon Pärnu linna, Sindi alevi, Are, Enge, Rafima, Velle, Suigu, Taali, Tori, Wiluwere, Wana-Wändra ja Uue-Wändra waldade jaoks ja üfs maakomisjon ülejäänud oja Pärnumaal jaoks, ühes Kilingi-Nõmme ja Mõsakuila alevitega;

4) Wiljandi maksuinspektori tegewuspiirkonnas — üfs segakomisjon, ajufohaga Wiljandi linnas;

5) Wiljandi abimafjuinspektori tegewuspiirkonnas — üfs segakomisjon, ajufohaga Põltsamaal linnas;

6) Walga maksuinspektori tegewuspiirkonnas — üfs segakomisjon, ajufohaga Walgal linnas;

7) Wõru maksuinspektori tegewuspiirkonnas — üfs segakomisjon, ajufohaga Wõru linnas

8) Petseri maksuinspektori tegewuspiirkonnas — üfs segakomisjon, ajufohaga Petseri linnas;

9) Narwa maksuinspektori tegewuspiirkonnas — üfs segakomisjon, ajufohaga Narwal linnas;

10) Wiru maksuinspektori tegewuspiirkonnas — üfs segakomisjon, ajufohaga Rakwere linnas;

11) Järwa maksuinspektori tegewuspiirkonnas — üfs segakomisjon, ajufohaga Paide linnas;

12) Lääne maksuinspektori tegewuspiirkonnas — üfs segakomisjon, ajufohaga Haapsalul linnas;

13) Saaremaa maksuinspektori tegewuspiirkonnas — üfs segakomisjon, ajufohaga Kuressaare linnas.

Teise kaasistuja ja ta asetäitja maa- või segakomisjonidesse määrab põllutöötkoda kodanikkudest, kel õigus võtta osa põllutöökoja valimistest ja kes vastavad § 8 teise lõike punktide 1—3 nõuetele ning maksavad tulumaksu põllupidamisest saadud tulude alusel.

Kolmanda kaasistuja ja ta asetäitja maakomisjonidesse valib vastav maavalikogu kodanikkudest, kel hääleõigus Riigikogu valimistel ja kes vastavad § 8 teise lõike punktide 1—3 nõuetele ning maksavad tulumaksu kas palgatuludelt või wabakutjelise teenistuse tuludelt.

Kolmanda kaasistuja segakomisjonidesse ja kaks kaasistujat linna-komisjonidesse valib jelle linna volikogu, kus ajub tulumaksu komisjon, kodanikkudest, kel hääleõigus Riigikogu valimistel ja kes vastavad § 8 teise lõike punktide 1—3 nõuetele ning maksavad tulumaksu kas palgatuludelt wabakutjelisest teenistusest või finniswarade kasutamisest saadud tuludelt.

§ 10. Aruandwate ettevõtete tulu- ja ärimaksuga maksustamine pannakse ärimaksu komisjonide peale. Sel otstarbel täiendatakse ärimaksu komisjone kolmanda kaasistujaga, kelle ühes asetäitjaga määrab Majandusminister ühistegeliste asutiste rewisjoni liitude poolt esitatud kandidaatidest, kel hääleõigus Riigikogu valimistel ja kes vastavad § 8 teise lõike punktide 1—3 nõuetele.

§ 11. Kaasistujad maksukomisjonidesse (§ 7) nimetatakse üheks aastaks. Nad ei või olla samal ajal maksupeakomitee liikmeiks ja peavad täitma oma kohuseid erapooletult, oma südametunnistuse ja teadmiste põhjal, kooskõlas seadustega ja määrustega. Enne ülesande täitmisele asumist annab kaasistuja või ta asetäitja allkirja komisjoni esimehe juures jelle kohta, et ta kohustub hoidma saladuses kõiki temale teatavaks saanud andmeid¹⁾.

§ 12. Kui kaasistuja või asetäitja korralikult ei täida oma ülesandeid või rikub seadusi või määrusi, hoolimata esimehe korduwaist hoiatustest, siis on Majandusministril õigus nõuda uue kaasistuja või asetäitja määramist. Kui selleks õigustatud asutus seatud tähtajal ei määra uut kaasistujat, siis määrab jelle Majandusminister § 8 või § 9 nõuetele vastawaist kodanikkudest.

§ 13. Maksukomisjoni istungi aja ja päewakorra määrab komisjoni esimees ja teatab sellest komisjoni kaasistujatele vähemalt 3 päewa enne istungi päewa.

¹⁾ MS § 1157². Riigiteenistuses mitte seiswat maksu — või tollipeakomitee või maksukomisjoni liiget, samuti ka maksu — või tolliinspektori või maksu — või tollipeakomitee poolt ülesnimetatud asjatundjat, kes süüdlane selles, et ta avaldas saladuses hoitawaid andmeid, eriti seejaguseid, mis puutuwad maksukohuslaste warandusliku seisuforda, wõlakohustusse, läbikäitumisse, kasudesse, ja kahjudesse, kui need andmed said temale teatavaks tähendatud komitee või komisjoni liikme või asjatundja kohuste täitmisel, karistatakse: rahaträhwiga mitte üle tuhande krooni. Kui sarnane üleastumine saadeti korda sibiiga teha kahju selle isiku aule või krediidile, kelle kohta käisid avaldatud andmed, siis karistatakse süüdlast: wangistuslega neljast kuni kahesja kuuni. (RD 1—1932).

Komisjon on otsufewõimeline, kui on koos:

- 1) kolmeliikmelises komisjonis — kõik liikmed;
- 2) neljaliikmelises komisjonis vähemalt 3 liiget, nende hulgas esimees või asetäitja.

Komisjon otsustab küsimusi lühthäälteenamusega. Häälte poolekslangemisel otsustab esimehe hääl. Kui esimees ei ole nõus komisjoni otsusega, jäetakse otsuse täitmine seisma ja asi saadetakse 7 päeva jooksul otsustamiseks maksupeakomiteele.

§ 14. Asjaajamine ja asjade ettekandmine maksukomisjonis on esimehe ülesanne.

§ 15. Maksukomisjoni kaasistujatele võib maksta päewa- ja sõiduraha Majandusministri poolt kinnitatud määral ja korras.

§ 16. Wabariigi Walitsusel on õigus Majandusministri ettepanekul panna üksikute riigimaksude vastuwõtmise omawalitjuse peale. Selle ülesande täitmise kohta esitawad omawalitjused aruanded Majandusministeriumile wiimase poolt määratud korras ja tähtaegadel.

§ 17. Majandusministriesindajail on õigus rewideerida omawalitjuseasutustes riigimaksude vastuwõtmise kohta peetawaid raamatuid, kwiitungeid ja muid dokumente ning riigimaksu summade kasjaseisu. Omawalitjuse arwepidamises riigimaksude alal ilmjsiks tulnud puudustest, kui neid ei kõrwaldata rewideerija nõudel, samuti ka ilmjsiks tulnud kuritegelistest asjaoludest teatab rewideeria omawalitjuse järelewalweasutusele.

Tähtjaks üleandmata riigimaksu summad ühes 12% -lise wiitwituse rahaga nõutakse sisse wastawalt omawalitjuseasutuselt või peetakse kinni sellele omawalitjusele minewatest riigimaksu summadest.

2. peatiitl.

Kaebeasutused maksude alal.

§ 18. Majandusministeriumi juures asuwad:

- 1) tollipeakomitee — kaebuste otsustamiseks tollimaksude ja kaupade tollipiirist läbilaskmisel wõetawate muude maksude alal;
- 2) maksupeakomitee — kaebuste otsustamiseks muude maksude ja trahwiasjade alal.

§ 19. Tollipeakomitee koosneb esimehest, ühest alalisest liikmest, ühest Majandusministeriumi, ühest maksuwalitjuse ja ühest kaubandus-tööstuskoja esindajast.

Esimeheks on Majandusministri abi; esimehe asetäitja määrab Majandusminister.

Malise liikme ja asetäitja määrab Majandusminister kõrgema haridusega isikust, kes omandanud erilise wilumuse tolliseaduste ja tollitariifi käsitlemiseks.

§ 20. Maksupeakomitee koosneb alalisest ja ajutisest liikmest.

Malised liikmed määrab ametisse Wabariigi Walitsus õigusteadusliku või majandusteadusliku haridusega isikust, kes omandanud wilu-

§ 25. Asjade ettekandjaks tollipeakomitees on alaline liige, juhul aga, kui ta ei saa võtta osa peakomitee istungist, — ta asetäitja.

Asjade ettekandjaks maksupeakomitees on üks peakomitee alalistest liikmetest.

Protokolli kirjutajad peakomiteedes määratakse Majandusministeeriumi ametnikkudest.

II oja.

Maksustamistoimetused.

1. peatükk.

Maksustamisasjade alluvus.

§ 26¹⁾. Tulumaksu määramine kuulub sellele tulumaksu komisjonile, kelle tegevuspiirkonnas maksukohuslane alaliselt elab.

Kui maksukohuslane on muutnud oma alalise elukohta maksustamistoimetuse kestusel, siis kuulub maksustamine sellele komisjonile, kelle tegevuspiirkonnas oli maksukohuslase elukoht ajal, mis oli määratud maksustamistoimetuse alguks.

Kui maksukohuslajal pole Gestis alalist elukohta, siis kuulub maksustamine tulumaksuga sellele tulumaksu komisjonile, kelle tegevuspiirkonnas asub koht, kus on saadud tulu.

§ 27. Juriidilise isiku maksustamisel tulumaksuga loetakse § 26 esimese lõike kohaldamisel juriidilise isiku alaliseks asukohaks ta juhatuse asukoht, välismaiste juriidiliste isikute juhtes aga nende täisvõllilise esindaja elukoht, mis teatatud vastava seaduse põhjal.

§ 28. Kui maksustamine võiks kuuluda mitmele komisjonile (§ 26), siis võib maksukohuslane valida komisjoni, kes teda maksustab.

Kui maksukohuslane ei kasuta valikuõigust määratud tähtajaks, siis on maksudevallituse direktoril õigus määrata komisjon, kellele kuulub maksustamise teostamine.

§ 29. Ärimaksu ja muude äritegevuse alusel võetavate maksude määramine kuulub sellele ärimaksu komisjonile, kelle tegevuspiirkonnas asub maksustatav äriettevõtte, välja arvatud juhud, kus maksustamine juhtub § 32 alusel. (Vt. Vm. M. § 7 joone all).

¹⁾ I. Kui erialgne maksustamine uute asjaolude ilmjuhtuleku tõttu on tühistatud, siis peab uus maksustamine toimuma maksuajastonnas kus erialnegi, vaatamata maksukohuslase elukohale, sest EMS ei näe ette uue maksustamise teostamist teises maksuajastonnas, ja EMS § 36 reguleerib ainult erialgset maksustamist (M. 827—II—1932).

II. On maksukohuslane vastavalt EMS § 36 teisele lõigendile valinud teatava maksuajastonna, siis puudub tal seaduslik alus nõuda et tema maksustamise asi uuesti ilmjuht tulnud asjaolude tõttu hiljem üle antakse mõnda teise maksuajastonda (M. 1023—II—1932).

§ 30. Rinniswaramaksuga ja muude finniswarade alusel wõetatwate maksudega maksustamine kuulub jellele inspektorile, kelle tegewusepiirkonnas asub finniswara, kui Majanduseminister ei otjusta teisiti (§ 37). (Wt. Mm. M. § 2 joone all).

§ 31. Aktiijawalwele alluwate ettewõtete ja aktiijimaksude tasumise järelewalwe kuulub jellele inspektorile, kelle tegewusepiirkonnas asub ettewõte.

§ 32. Kaupade läbilasfmine tollipiirist, maksustamine tolli- ja teiste maksudega, mida wõetakse kaupade läbilasfmiisel tollipiirist, samuti ka tollinõuete täitmise järelewalwe kuulub jellele inspektorile, kelle tegewusepiirkonnas asuwad kaupade ja reisijate tollipiirist läbilasfmiise kohad.

§ 33. Aktiiji- ja tollimaksude tasumise järelewalwet kaupade suhtes, mis asuwad väljaspool aktiijawalwele alluwaid ettewõtteid ja tolliwalwele alluwat piirkonda, teostab iga inspektor oma tegewusepiirkonnas.

§ 34. Pärandusemaksu tasumise järelewalwe, samuti ka pärandusemaksu määramine seadustes ettenähtud juhtudel, kuulub jellele inspektorile, kelle tegewusepiirkonnas oli pärandusejätja wiimane elukoht.

Kui pärandusejätja wiimane elukoht oli välismaal, siis kuulub maksustamine jellele inspektorile, kelle tegewuspiirkonnas asub päranduswara.

Kui pärandusejätjal päranduse awanemise ajal oli mitu elukohta wõi kui ta wiimane elukoht oli välismaal, päranduswarad aga asuwad mitme inspektori tegewusepiirkonnas, siis määrab maksudewalitsuse direktor, kellele neist inspektoritest kuulub maksustamine.

§ 35. Rinnistusmaksude tasumise järelewalwet teostab jee inspektor, kelle tegewusepiirkonnas asub finniswara, mille kohta tehtud akt kuulub finnistamisele.

§ 36. Tempelmaksu tasumise järelewalwet teostab iga maksu- wõi tolliinspektor oma tegewuspiirkonnas.

§ 37. Käesolewa seaduse § 2 täitmiseks on Majanduseministriil õigus panna üksikute maksude määramise wõi wõtmise kui ka üksikute maksude tasumise järelewalwe kas terwes riigis wõi teatud piirkonnas — tollimaksude alal aga üksnes teatud kaupade läbilasfekohtadel — eriliste maksu- wõi tolliinspektorite peale, wabastades neist ülesannetest kohalikud inspektorid. (Wt. Mm. m. § 2 joone all).

§ 38. Inspektorite wõi komisjonide wahel tekkinud waidlused maksustamise ja järelewalwe alluwuie küsimustes otjustab maksudewalitsuse direktor.

2. peatükk.

Taandumine ja taandamine.

§ 39. Ametnik, samuti ka maksu- wõi tollipeafomitee wõi maksu- komisjoni liige peab taanduma:

1) asjas, mis puudutab teda ennaft, ta abikaajat, sugulasi ülenewas wõi alanewas joones wõi sugulasi küljjoones kuni neljanda astmeni wõi hõimlasi kuni teise astmeni, samuti isikut, kelle teenistuses ta seisab;

2) asjas, mis puutub ta eestkoostmisesel või hooldamisesel olevaisje isikuisse, ta kasulappesje või kasuwanemasje;

3) asjas, milles ta oli või on asjaosalise seaduslik esindaja või wolinik;

4) asjas, millest on huvitatud ta ise või isik, kelle wolinikuks või esindajaks ta oli või on, või kes on temaga punktides 1 ja 2 nimetatud wahelkorras;

5) asjas, mille järgi tema wastu on alatud distsiplinaar- või kriminaaltoimetus.

Gelmised eeskirjad on maksivad niihästi maksustamisesel kui ka sellega ühenduses seiswate asjade ettevalmistusel ja järelewalwel ning maksuasjus tõstetud kaebuste arutamises ja otjustamises. Taandumise järele walwab taanduwa ülemus, peakomiteedes ja komisjonides — esimehed.

§ 40. Asjaosaline võib nõuda § 39 tähendatud põhjustel ametniku, jamuti ka maksu- või tollipeakomitee või maksukomisjoni liikme taandamist enne, kui ametnik, peakomitee või komisjon wõtab arutusele ta asja.

Siljem võib asjaosaline nõuda taandamist ainult siis, kui taandamise põhjus tekib pärast eelmises lõikes määratud tähtaega.

Taandamist palujalt wõidakse nõuda taandamise põhjuste tõendamist.

§ 41. Taanduwa või taandatawa ametniku, jamuti ka peakomitee liikme või komisjoni liikme kohuseid täidab asetäitja. Kui asetäitjat ei ole või kui asetäitja jamuti peab taanduma või kui ta taandatakse, siis teatatakse taandumisest või taandamisest ajutusele, kellest oleneb taandunule või taandatule asetäitja määramine.

3. peatiiff.

Maksude määramise kord.

1. jagu.

Maksustamiseks wajalikkude andmete hankimine ja kontrollimine.¹⁾

§ 42. Inspektorid on õigustatud nõudma kõigilt isikuilt või nende seaduslikkudest esindajailt tarwilikke teateid nimetatud isikute maksukohusluse kindlakstegemiseks ja maksu määramiseks. Teateid võib nõuda ka neilt, kelle maksukohuslus on ainult arwataw.

Gelmises lõikes nimetatud isikute äraolekul võib nõuda teateid ka nende isikute esindajailt, kuiwõrd nõutawad teated puutuwad nende waltsemisesel olevaisje waradesse ning tuludesse.

¹⁾ MS. § 273¹. Siidlast, kes tahtlikult ei lasknud maksuwalisuse direktorit või maksu- või tolliinspektorit või nende poolt wolitatud ametnikku täita neile seadustega pandud kohustuji maksuseaduste nõuete täitmise järelewalwe alal, karistatakse: arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmesaja krooni. (RT 1—1932).

§ 43. Kui eelmises (42) paragrahvis tähendatud teadete andmiseks pole nähtud ette teisi tähtaegu eriseadustes, siis esitatakse teated 2 nädala jookkul, arvates nõude saamise päevast.

Teated antakse wormide järgi, kui maksudewalitsuse direktor on jeejuga jened pannud maksma

§ 44. Perioodiliselt mõetawate maksude alal võib Majanduseminister kohustada § 42 nimetatud isikuid esitama inspektoritele üldisi tähtajalisi teateid, mis on wajalikud nende isikute maksukohusluse, elukohtade, tuluallikate ja maksustamisaluste kindlakstegemiseks.

Eelmises lõikes tähendatud nõuded teadete esitamiseks kuulutatakse Riigi Teatajas hiljemalt üks kuu enne teadete esitamiseks määratud tähtaega. (Mt. Mm. m. § 46 joone all).

Samas korras määrab Majanduseminister, misjuga juseid üldisi teateid ja dokumente peawad esitama maksukohuslased aktsiiji- ja tollimaksude määramise etstarbel või kaupade tollipiirist läbilaskmisel.

§ 45. Inspektor võib nõuda omal algatusel või maksukohuslase palwel riigi- ja omawalitsuseajutustelt, samuti muudelt ajutustelt ja isikult kirjaltike teateid temale teadaolewate asjaolude kohta, mis tähtjad inspektori poolt nimetatud isikute või ettevõtete maksukohusluse ja maksustamisaluste kohta käiwate andmete kontrollimiseks.

Krediitajutustelt võib nõuda Majanduseministri erilisel loal, kuimõrd eriseadustest ei järeldu teisiti, eelmises lõikes nimetatud teateid, kui need teated puutuwad krediitajutuste klientidesse ja wiimaste waradesse ning tuludesse.

Teated tulewad anda 2 nädala jookkul, arvates nõude saamise päevast.

Teadete andja võib inspektori nõusolekul anda nõutud teateid ka juu-sonal maksuajutuses. Suu-sonaliste teadete kohta koostatakse protokoll, millele kirjutawad alla teadete andja ja inspektor või tema eest wastaw ametnik.

§ 46. Perioodiliselt mõetawate maksude alal võib Majanduseminister kohustada eelmise (45) paragrahwi esimeses lõikes tähendatud ajutusi ja isikuid esitama inspektoritele üldisi tähtajalisi teateid neile teadaolewate asjaolude kohta, mis on wajalikud teiste isikute või ettevõtete maksukohusluse, elu- või asufoha ja tuluallikate kindlakstegemiseks või nende asjaolude kohta käiwate andmete kontrollimiseks. Teadete esitamist võib nõuda sellekohastel teatelehtedel, kui need on maksma pandud.

Eelmises lõikes ettenähtud nõuded teadete esitamiseks kuulutatakse Riigi Teatajas hiljemalt üks kuu enne teadete esitamiseks määratud tähtaega¹⁾.

¹⁾ Majanduseministri määrus tulumaksu asjus majaanike nimekirjade esitamise kohta. (25/IX 33 nr. 10296 — RT 78—1933).

§ 1. Kõik maa- ja majapidajad (waldadajad) või nende asemikud on kohustatud iga aasta esitama sellekohasel blanketil (worm nr. 1) kõige hiljemalt 30. detsembriks: linnades — maksuinspektorile, waldades ja alewites — walla- või alewivalitsusile kõigi nende isikute täieliku nimekirja, kes jama aasta 15. detsembril nende majades elajid, arvates kaasa ka majaanit ajutiselt lahkunuid.

Krediidiandjastelt võib nõuda käesoleva paragrahvi esimeses lõikes nimetatud teateid ainult vastavate maksuomaduste põhjal.

Vastavais maksuomadustes määratakse, milliseid teateid üldiselt võib nõuda förmalistelt isikult tolli- ja aktsiimmaksude alal.

§ 2. Valdades ja alevites asuvad kaitsewäe- ja piirivalveasutused annavad nimekirjad okefohe vastavale maksuinspektorile.

§ 3. Võõrastemajades ja mööbleeritud tubades tuleb nimekirja võtta kõik isikud, kes seal on elanud vähemalt kaks nädalat enne ja üks nädal pärast 15. detsembrit.

§ 4. Eesti Vabariigi lipu all sõitvate laevade juhatajad, samuti nende asemikud on kohustatud andma nimekirjad kõigi oma laevadel asunud isikute kohta esimesel pärast 30. detsembrit tagasitulekul.

§ 5. Nimekirjade blankette on saada maksuinspektorite kantseleides ja walla- (alewi) walitsujis.

§ 6. Nimekirja vastuõtmise üle antakse kviitung.

§ 7. Mõttud teadete tähtajal mitteandmise või ebaõigete teadete andmise pärast karistatakse süüdlasi rahaträhwiga kuni 500 kroonini (Maksustamiskorralduse seaduse § 147).

¹⁾ Majandusministri määrus tulumaksu asjus teatelehtede esitamise kohta eelmise aasta eest makstud ja kuuluva palga, tasu ja pensiooni üle. (23/IX 33 nr. 10297 — RD 78—1933).

§ 1. Kõik isikud ja asutused on kohustatud iga aasta andma sellekohasel blanketil (vorm nr. 4) kõige hiljemalt 10. veebruariks teateid neilt eelmisel aastal makstud kui ka sama aasta eest kuuluva palga (rahas ja naturas), perekonnaabiraha, preemiade, gatifikatsioonide ja muu teenistuse- ning töötasu kohta, arvatud wälja summad hädaabiõlilile ja hoolekandelelile ning kaitsewäelaste taju naturas.

§ 2. Paragrahw 1 korras teateid andma on kohustatud ka pensiooni ja painki maksjad (Krediidiandjad) pensioonide ja painkite kohta, arvatud wälja pensioonid ja toetused, mis makstakse:

- 1) Mõttise weneaegiste pensionäride toetamise seaduse (RD 77/78—1920),
- 2) Wanade õpetajate toetuse seaduse (RD 115—1927),
- 3) Rahwatüelaste ja nende perekondade pensiooni seaduse (RD 26/27—1920) ja
- 4) Endistele mõisapensionäridele toetuse maksmise määruje (RD 54—1929) põhjal, kui ülaltähendatud pensioonid ja toetused ei ületa 30 fr. ühe isiku kohta kuus.

§ 3. Arstete, advokaatidele, arhitektidele ja teistele wabakutselijale makstud ja kuuluvad summad, kui need summad ületavad 100 fr. ühe isiku kohta aastas, tuleb samuti teatada § 1 korras.

§ 4. Mõõdumud aasta kohta käiw warustus (nagu wormiritid, saapad j. n. e.) tuleb arvestada peale nende osade, millest teenijal või töölisel isiklikult ei ole taju, nagu paelad ja numbrid wormi erinewuie tarnis j. n. e.

§ 5. Tuleb ka näidata kõnesolewatest tajudest kinnipeetud haigekasja- maksud, samuti mahaarwamised 28. aprilli 1931 seaduse (RD 38—1931 art. 261) põhjal pensioonikapitali heaks.

§ 6. Teated antakse taju või pensiooni saaja elukohta järgi: linnades — maksuinspektorile, valdades ja alevites — walla- (alewi-) walitsujile. Seal on saada ka tarwilised blanketid (vorm nr. 4).

§ 7. Tasu või pensiooni saaja elukohta märkimisel tuleb pidada silmas, et kui elukohta on wahetatud pärast eelmise aasta 15. detsembrit, siis ka anda üles elukoht eelmise aasta 15. detsembrit.

§ 8. Teadete vastuõtmise üle antakse kviitung. Teateid võib saada § 6 tähendatud kohtadesse ka posti.

§ 9. Mõttud teadete tähtajal mitteandmise või ebaõigete teadete andmise pärast karistatakse süüdlasi rahaträhwiga kuni 500 kroonini (Maksustamiskorralduse seaduse § 147).

§ 47. Tselmistes (45 ja 46) paragrahvides ettenähtud teadete andmisejt mõivad keelduda:

1) selle iifku abikaasa, kelle kohta teateid nõutakse, samuti ta ülenenwad ja alanewad sugulased, eestkoste wõi hoolealused ja külgjoones sugulased ning hõimlased kuni teise astmeni;

2) need, kes teeniwad iifku juures, kelle kohta nõutakse teateid;

3) arstid ja adwokaadid, kui nõutud teated on ujaldatud neile nende kutseülesannete täitmisel;

4) waimulikud, kui nõutud teated on ujaldatud neile waimulikkude ülesannete täitmisel.

Peale selle mõiwad keelduda teadete andmisest riigiteenijad, kui teadete andmine pole koostölas saladuste hoidmise kohusega, kui ka teised iifkud, kui neile jeadujega keelatud nõutud teadete awaldamine.

§ 48. Maksuseaduste nõuete täitmise järelewalwe teostamiseks, §§ 42 ja 44 nimetatud teadete kontrollimiseks ja muude maksustamiseks tarwilikkude teadete hanfimiseks ning hindamiste toimetamiseks on inspektorid ja nende wolitusel ka neile alluwad ametnikud õigustatud toimetama ülewaatusi kohapeal, samuti waatlema äri- ja arweraamatuid ning dokumente kõigis kaubandus- ja tööstusettewõtetes, mis kuuluwad iifkule, kelle asjas on ülewaatus wajalik. Ülewaatusse juurde võib ülewaatata ametnik kui ka maksukohuslane kutsuda tunnistajaid.

Tselmises lõikes ettenähtud waatlusti võib toimetada ka maksudewalitusse direktor ja tema wolitusel maksudewalitusse ametnikud, kuiwõrd see on tarwilik inspektorite ja nende ülesandel teotsewate ametnikkude tegewuse kontrollimiseks.

Paragrahvides 45 ja 46 ettenähtud teadete saamiseks, kui neid teateid ei esitata, samuti esitatud teadete kontrollimiseks on inspektor ja tema wolitusel temale alluwad ametnikud õigustatud waatlema äri- ja arweraamatuid ning maksustamiseks wajalikke dokumente ka neis kaubandus- ja tööstusettewõtetes.

§ 49. Kohalike ülewaatusi, samuti äri- ja arweraamatute ning dokumentide waatlusti toimetatakse kohapeal harilikudel töö- wõi äritundidel. Kui nimetatud raamatud pole wajalikud ettewõttele jookswaks tarwitamiseks, siis wõidakse nõuda nende esitamist ametiruumes. Waatluste toi-

²⁾ Majandusministri määrus tulumaksu asjus aktõionäride ja õsanike nimekirjade esitamise kohta. (23/IX 33 nr. 10298 — MZ 78—1933).

§ 1. Aruandwad ettewõtted on kohustatud iga aasta esitama sellekohasel blanfeetil kõige hiljemalt 15. jaanuariks kohalisele maksuinspektorile kõigi aktõionäride ja õsanike nimekirja, kellel on nimelisi aktõiaid wõi õsajid, wõi kelle nimeta aktõiad (õsad) olid esitatud wiimasejt koosolekust õsawõtmiseks, näidates ka iga ülaltähendatud iifku pärast olevate aktõiate wõi õsade arwu ja hinna ning iifku elukohta, samuti ka aktõionärele wõi õsanikele peakoosoleku poolt celmisel aastal wäljamatõmisele määratud diwidendi ja õsaku.

§ 2. Ühistegelised asutused wabastatakse nimekirjade esitamisejt.

§ 3. Nimekirjade blanfette on saada maksuinspektorite kantõeleidest.

§ 4. Nõutud teadete tähtajal mitteandmise wõi ebaõigete teadete andmise pärast karistatakse füüdlasi rahatrahwiga kuni 500 kroonini (Maksustamisõrvalduse jeaduse § 147).

metajail on õigus teha tarvilikke väljavõtteid ja äratirju raamatuid ning dokumentideit lihandamiseks asjatoimetusele.

§ 50. Ülewaatuse kohta koostatakse otsekohe pärast ülewaatuse lõppu ülewaatuse kohal protokoll. Protokollile märgitakse:

- 1) ülewaatuse koht, aeg ja ese;
- 2) ülewaataja, juuresolnud ametnikkude, tunnistajate ja asjaosaliste nimed;
- 3) ülewaatuse käik ja tulemused;
- 4) asjaosaliste ja tunnistajate seletused.

Protokollile kirjutavad alla ülewaatust toimetanud ametnik, asjaosalised ja tunnistajad.

§ 51. Maksudewalitsuse ametikohtade erilised õigused salakaubaweo ja aktsiisi- ning tolliseaduste rikkumise vastu wõitlemiseks, samuti aktsiisivalwe alla kuuluwate äri- ning tööstusettewõtete järelewalwe teostamiseks määratakse eriseadustes.

§ 52. Inspektor võib omal algatusel või asjaosalise palwel kutsuda asjatundjaid arwamise avaldamiseks küsimustes, mille arutamine või hindamine nõuab erilisi teaduslikke, tehnilisi, majanduslikke või kunstilisi teadmisi; samuti võib kutsuda asjatundjaid ka äri- ja arweraamatute rewideerimiseks.

Asjatundjaks olemine on awalik kohustus, millest võib loobuda ainult mõjuwail põhjusil. Asjatundja ei ole kohustatud ilmuma ülesannete täitmiseks kohta, mis asub ta elukohaist kaugemal kui 15 kilomeetrit.

Asjatundjaile makstakse taju ja sõiduraha Majanduseministri poolt määratud normide järgi.

§ 53¹⁾. Asjatundjale tuletatakse meelde enne ülesande täitmisele asumist, et ta on kohustatud täitma temale pandawat ülesannet erapooletult, õiglaselt ja koostöölase seadustega ja määrustega ning hoidma saladuses kõik temale ülesande täitmisel teatatawks saanud andmed.

Äri- ja arweraamatute, dokumentide ja ladude waatlusel on asjaosalisel õigus taandada asjatundjaid, kellele ta ei pea wõimalikuks usaldada oma ärijaladusi, kui ta näitab, et tal on umbujuks mõjuwaid põhjusi.

Peale selle makswad asjatundjate kohta ka §§ 39—41 eeskirjad.

§ 54. Inspektor hoolitseb selle eest, et maksukohusluse kindlakstege miseks ja maksu määramiseks wajalikud andmed oleksid küllalbasesed.

Teadete hankimisel §§ 45 ja 46 korras kogub inspektor peale riigikassa huwides tähtsate andmete ka neid andmeid, mis kõnelewad maksukohuslase kasuks, kuiwõrd nende andmete olemasolu ja ajukoht on temale teada ja kuiwõrd nende ehitamine pole wõimalik maksukohuslasel endal.

§ 55. Kui maksukohuslane toetub asjaoludele, mida on wõimalik teha kindlaks kohtu- või walitjusaajutustes olevate ametlikkude dokumentidega, siis nõuab inspektor sealt nimetatud akti või wastawad väljavõtted või waatleb neid kohapeal, või annab maksukohuslasele sellekohase tunnistuse teatije saamiseks.

Kui dokumendi väljanõudmine tekitab asjatoimetuses wiiwituse,

¹⁾ Wt. W. § 1157² W. § 11 joone all.

mida maksustamise huvides ei või lubada, siis võib inspektor asja otjusstada dokumendi välja nõudmata.

§ 56. Kui inspektor leiab, et mõne temale teadaoleva olulise asja-olu kohta, mis on tähtis maksukohuslase huvides, pole esitatud tõendus, siis ta teatab sellest maksukohuslasele, määrates temale tähtsaja tõenduste esitamiseks, kui tähtsaja määramine ei tekita viivitust asjas.

§ 57. Peale esitamiseks kohusliffude tõenduste maksukohuslane võib esitada ka teisi kirjalikke tõendus, mis puutuvad maksukohusluse selgitamiseks ja maksu määramiseks. Samuti võib ta paluda kuulata ära asjatundjaid (§ 52).

Zuhul, kui ükski asjaolu, mille tõendamiseks maksukohuslane palus kutsuda asjatundjat, ei leia viimase poolt kinnitamist, nõutakse jisse asjatundjale makstud tasu ja sõiduraha (§ 52) maksukohuslaselt maksuinspektori otjusel administratiiv-sissenõudmise korras. (M 55—1934).

§ 58. Kui maksukohuslase poolt nimetatud või esitatud tõendus pole kooskõlas seadusega või tõendusega selgitav asjaolu ei ole oluline asja otjustamisel või on juba küllalt selge, siis inspektor kõrvaldab jeejuse tõenduse.

§ 59. Tollimaksu määramisel kaupade läbilaskmise puhul tollipiirist ei kohaldata §§ 48—50.

2. jagu.

Maksude määramine, maksustamisotjus ja vastulaused.

§ 60¹⁾. Maksu määramise otjustab inspektor kõigi kogutud andmete põhjal, arvestades riigi kui ka maksukohuslase kasuks kõnelevaid asjaolusid.

¹⁾ I. Tulumaksuseaduse § 48 järgi tehakse tulud kindlaks jaoskonna maksukomitee poolt maksukohuslaste teadaannete ja kõigi teiste kogutud andmete põhjal. Seda paragrahvi ei tule seletada nõnda, et maksukohuslase poolt tuluteadaandes näidatud andmed on ebaõiged, peavad arvestama ainult tuluteadaandes näidatud andmeid j. o. onus probandi tulu tõendamisel lasub maksuasutistel. Gespool tähendatud paragrahvi mõte sejab selles, et tulu kindlaskmääramisel tuleb arvestada niikõiki maksukohuslase teadaandeid kui ka kõiki teisi kogutud andmeid, j. o. mõlemaid üheskoos.

Maksuasutised peavad kaaluma, misjuures andmed, j. o. kas maksukohuslase poolt näidatud või teised kogutud andmed, on tõenäolisemad, ning peavad arvestama tõenäolisemaid andmeid ja viimaste põhjal tulu kindlaks määrama. Leiab maksukohuslane, et tema tuluhindamine on toimunud ekslikult, j. o. maksuasutiste poolt kogutud andmed on ebaõiged, siis on ta õigustatud vastulaufe juures kui ka vastulaufe läbiwaatamisel esitama tarvilikke tõendus ja andmeid, nagu nähtub Tulumaksuseaduse § 51 ja 52 tähendusest. Sellest selgub, et vähemalt vastulaufe esitamise momendist lasub onus probandi maksukohuslasel (M. t. 218—II—1930).

II. Linnaomavalitjuse poolt toimetatud ärruumide väärtuse hinnang ei pruugi olla kohuslik tulumaksuasutistele, ja viimased võivad ärruumide kasutusväärtust hinnata iseseisvalt, arveste mõttes kohalike olusid ja võrdlusandmeid (M. 99—II—1932).

§ 61¹). Kui ei lähe korda hakida maksu määramiseks vajalikke otsejaid andmeid või kui need pole usaldusväärsed, siis määrab inspektor maksu õiglasel hindamisel teel andmete põhjal, mida on läinud korda koguda, kasutades ühtlasi ajakohaseid võrdlusi teistes samalaadilistes asjades kindlakstehtud andmetega, samuti ka tarbekorral asjatundlike arvamusi.

I. Riigikohus tühistas tulumaksu peafomitee otsuse, millega rahukohtuniku tulu notari ametist oli kindlaks määratud võrdlusandmete alusel teiste notarite tuludega, seletades: kui maksukohuslaste teadaanne enda tulude üle ei ole usaldusväärne ja maksukohuslane ei suuda asjalikkude andmetega enda teadaannet tõendada, siis võib maksukohuslaste tulu kindlaks määrata ka tulumaksu asutiste poolt kogutud andmete põhjal ja muuhulgas võivad võrdlusandmed olla kaubseks tõendusjeks selle kohta, kas maksukohuslaste tulu on võrdlemisi õiglaselt hinnatud. Käesoleval juhul ei ole maksuasutised kaebaja tuluteadaannet küllaldaselt tõendatult pidanud ja seepärast tema tulu kindlaksmääramisel notari ametist kasutanud võrdlusandmeid. Kuid käesoleval juhul ei saa võrdlusandmeid kasutada arvesse võttes üksnes teiste notarite sissetulekut, sest kaebaja täitis notari kohuseid üksnes Notar. sead. § 128 ulatuses ja peale selle täitis ta notari kohuseid rahukohtuniku ameti kõrval. Rahukohtuniku ametikohuste täitmine võis ka osaliseks takistuseks olla notari kohuste täitmisel Notar. sead. § 128 ulatuses, ning kaebaja asukohast võisid nii mõnedki pöörduda naabruses asetsevate notarite poole. Üksnes see asjaolu, et kaebaja poolt deklareeritud tulu notari ametist oli võrreldes teiste notarite tuludega väga väike, ei võinud seepärast olla meel põhjuseks lugeda kaebaja poolt deklareeritud tulu mittenusaldusväärseks. Käesolevas asjas oleks tulnud arvestada kaebaja poolt peetud notariaalregistrit, esitatud aruannet ja toimetuste arvu ning liiki kaebaja notariaaltegevuse alal. Kui nende andmete kohaselt põhjendatult arvata võiks, et kaebaja deklaratsioon on puudulik ja tema tulu notariaaltegevusest on tõeliskult suurem olnud, kui ta deklareerinud, alles siis oleks võinud tema tulu hinnata kõrgemalt, kui ta ise deklareerinud. Üldine võrdlus üldsissetuleku seisukohalt ei oleks võinud käesoleval juhul kaebaja poolt deklareeritud tulu kõrgendamist põhjustada (R. 31 II—1933).

II. Maksuasutised olid õigustatud advokaadi praktilise näidatud tõendamata tulu kindlaks määrama kogutud andmete põhjal, milliste hulka tuleb

III. Tulumaks on puht isiklik maks ja seda võib määrata üksnes maksjaneese eelmise aasta tulude põhjal. Tulumaksu määramine analoogiliselt maksja selle või teise sugulase maksustamisele on meie Tulumaksu seadusele täiesti võõras ja sellepärast mitte lubatav.

Kui maksualune oma tulud ei deklareeri, on maksuasutised õigustatud tema tulu oma poolt hindama, kuid mitte oma heakskiitmisel järgi, vaid neil olevate andmete alusel, j. o. põhjatatult (R. o. 34—1923).

IV. Ei esitanud finantsinspektsiooni sekretär tarvilikke tõendusjaid oma sissetuleku kohta, talitajad maksuasutised seadusepärast (Tulum. sead. § 48), määrates tema tulu kindlaks hindade ja võrdluse alusel hariliklike notarite sissetulekuga. Sütigi on õige arvamus, et õiglaselt võrrelda saab ja võib ainult mitme isiku ühe suguse tasujate võimale võrrelda töid ja olugi, et hariliklike notarite tegevus erineb finantsinspektsiooni sekretäri notariaaltegevusest oma ala ja tasujate võimale võrrelda, sarnanemad mõlemad tegevused üldiselt sissetuleku osades üksteisele, mispärast võrdluse tarvitamist käesoleval juhul tuleb õigustatult ja põhjendatult tunnustada (R. 684—II—1930).

V. Maksualused tulud tehakse kindlaks maksukohuslaste teadaannete ja kõigi teiste kogutud andmete põhjal. Kogutud andmete hulka kuuluvad ka ärimaksuandmed. Maksuasutised on kohustatud hindama kõik andmed, kuid ei saa õigesti pidada arvamust, et maksuasutised on kohustatud tulumaksustamisel arvestama ainult ärimaksu andmeid. Ärimaksu andmed on maksuasutised kohustatud kohaldama ainult siis, kui ei ole teisi kindlaid dokumentaalseid andmeid olemas (R. 222—II—1930).

lugeeda ka võrdlusandmeid, jättes arvesse võtmata advokaadi poolt esitatud asjade raamatu, millest nähtus küll advokaadi toimetuses olevate asjade ariv teatud aastal ja kui juur oli igas asjas nõude hind, kuid ei nähtunud, kui palju iga asja eest ta ju on saanud. On ju õige, et advokaatide tasutaksid on seadusega kindlaks määratud, kuid see asjaolu ei kõrvalda võimalust ta ju saada kofuleppe järgi. Pealegi advokaadid saavad ta ju ka nõuandmistega ja palvete — ning kaebekirjade kirjutamise eest. Sellest järeldub, et advokaadi asjade-raamatu põhjal pole võimalik advokaadi tulu praktiliselt kindlaks määrata ning kahtluse korral tuleb tasutada kogutud andmeid nende hulgas ka võrdlusandmeid (M. 288—II—1933).

§ 62. Maksu määramise kohta teeb inspektor maksustamisotsuse milles märgitakse:

- 1) otsuse tegija;
- 2) otsuse tegemise kuupäev;
- 3) maksustamisalus ja seadus, mille põhjal see alus on määratud;
- 4) maksumäär;
- 5) maksu tasumise aeg ja kord;
- 6) maksu tasumatajätmise tagajärjed;
- 7) otsuse peale kaebamise kord;

Inspektor võib muuta maksustamisotsust kuni selle kättemiseni.

§ 63. Vastavates maksuseadustes määratakse juhud, mil maksu tasumise kohustuse tekkimiseks ei nõuta maksustamisotsust, või mil maksustamisotsus tehakse erikorras või mil avaliku kuulutusena avaldatud nõue maksu tasumise kohta võib asendada maksustamisotsuse.

§ 64. Maksustamisotsuse peale võivad maksukohuslased ja maksu tasumise eest vastutavad isikud esitada vastulauseid, paludes võtta maksustamisotsus ümberotustamisele. Vastulauseid esitatakse maksustamisotsuse teinud inspektorile kahe nädala jooksul, arvates otsuse saamise päevast, kui vastavas maksuseaduses pole ette nähtud teisiti tähtaega.

§ 65. Vastulauseid kaupade tollitariifi alla määramise asjus esitatakse vastavale inspektorile ka siis, kui maksumäärajaks oli viimasele või maksudewalitsuse direktorile alluv ametnik. Vastulause esitamise tähtaeg on 7 päeva, arvates rewideerimise või kontroll-rewideerimise andmete kättemisest.

§ 66. Vastulauseid peavad olema kirjalikud; neid võib anda kas isikult, kolmanda isiku või posti kaudu. Viimasel juhul loetakse vastulause õigel ajal esitatuks, kui ta pandud postile hiljemalt tähtaja lõppemise päeval.

Vastulauseil peab olema vastulause avaldaja allkiri.

Vastulausest peab selguma, millise otsuse vastu vaidleb vastulause avaldaja ja mida ta palub.

§ 67. Vastulause esitamine paneb seisma otsuse täitmise kuni vastulause otustamiseni. Kui vastulause otustaja leiab, et otsuse täitmise viivitamine võib muuta kütitavaks või raskendada maksu sissenõudmist, siis on tal õigus nõuda maksu kindlustamist seaduses ettenähtud viisil.

§ 68. Vastulause otustab inspektor, kelle otsuse peale vastulause esitatakse.

Wastulaujed tollimakjude alal otjustab — arwatud wälja järgnewas lõikes ettenähtud erandid — wastaw inspektor ka siis, kui wastulauje on esitatud otjuse peale, mille teinud temale alluw ametnik.

Kui tollimakju määrajakš oli makjudewalitsjuse direktori poolt järelwalwe korras määratud ametnik (§ 4), siis otjustab wastulauje makjudewalitsjuse direktor, kellele jaadetakse edasi esitatud wastulauje ühes asjasje puutuwa materjaliga.

§ 69. Wastulaujete otjustamisel kohaldatakse §§ 60—62 eeskirjad, kusjuures juhul, kui wastulaujes on puudutatud ainult üksikuid otjuse ojasjid, ei wõeta arutusele küsimusi, mida wastulauje ei puuduta otje ega kaudselt.

Wastulauje otjustamisega tühistub esialgne otjus kõigi tagajärgedega, kuid jelle otjuse täitmiise kindlustamiseks rafendatud abinõud jääwad jõusje kuni uue korralduseni, millised korraldused, wastawalt uuele otjusele, inspektor teeb wiivitamata.

§ 70. Wastulaujete esitamise ja otjustamise kord makjude alal, mille wõtmine on muude walitsjuseafutuste ülesandeks, määratakse wastawates makjueadustes. Kuuwõrd nimetatud seadused ei määra teisiti, kohaldatakse käesolewa seaduse eeskirjad ka seejuguste wastulaujete esitamisele ja otjustamisele.

§ 71. Kui makjude määramine ja wastulaujete otjustamine kuu- lub komisjonidele, siis kohaldatakse jellele wastawalt §§ 60—69 eeskirjad.

Wastulauje arutamise ajast teatatakse wastulauje awaldajale vähemalt nädal aega enne arutamist jelleks, et ta komisjoni istungil wõiks kaitsta oma huwe.

III oja.

Kaebused.

1. peatükk.

Kaebuste esitamine¹⁾.

§ 72. Kaebused wastulaujete kohta tehtud otjuse peale esitatakse: 1) tollimakjude ja kaupade tollipiirist läbilaskmijel wõetawate muude makjude alal — tollipeakomiteele;

2) muude makjude ja trahwiasjade alal — makjupeakomiteele.

Kaebuse esitamise tähtajaks on 2 nädalat, arwates kaewatawa otjuse kätteandmise päewast.

Kaebused esitatakse sama inspektori kaudu, kelle otjuse peale kaewatakse.

Kaebused antakse kas isiklikult, kolmanda isiku wõi posti kaudu. Wiimajel juhul loetakse kaebus õigel ajal esitatuks, kui ta pandud postile hiljemalt tähtaja lõppemise päewal.

¹⁾ Komitee otjuse muutmist wõiwad makjukohtused paluda nii palwetega kui ka kaebustega ja jisseande palwetš wõi kaebuseks nimetamine ei ole tähtis, waid ainult jisseantawa paberi jüü (R. o. 35—1926).

§ 73. Erialgse otjuse peale esitatud kaebus loetakse wastulauseks, kui sellele otjusele ei ole esitatud wastulauset.

§ 74. Kaebusi wõivad esitada niihästi iifikud, kelle wastulause te kohta otjus tehtud, kui ka iifikud, kes wastutawad maksu tasumise eest, kuigi nad pole esitanud wastulauset erialgse otjuse peale.

Wõik iifikud, kes wastutawad ühe ja jama maksu eest, wõivad ka pärast kaebuse tähtaega ühineda kaebusega, mille esitanud tähtajal üks neist. Kaebusega ühinejad loetakse kaebajaks.

§ 75. Kaebused esitatakse kirjalikult.

Kaebuses märgitakse:

- 1) kaebaja nimi, perekonnanimi ja elukoht, kui see ei selgu asjatoimetusest;
- 2) kelle otjuse peale kaewatakse;
- 3) millise otjuse peale kaewatakse;
- 4) kas kaewatakse terve otjuse wõi selle üiifikute osade peale, wimajel juhul — milliste osade peale;
- 5) mida kaebaja nõuab;
- 6) milliste asjaoludega ja seadustega ta põhjendab oma nõuet.

Kaebusele lihandatakse tõendusel, millele kaebus rajatud; kui tõendusel asuwad mõnes ametiasutuses ja kaebaja ei saa neid esitada, siis ta teatab, millised on need tõendusel ja kus nad asuwad.

Kaebusi wõib esitada ainult otjuse selle oja wastu, mille kohta oli antud wastulause.

§ 76. Kui kaebus ei wasta § 75 punktides 1—3 tähendatud nõuetele, siis inspektor teatab sellest kirjalikult kaebajale, pannes ette kõrvaldada puudused 2 nädala jooksul, arwates teate jaamise päewast, hoiatades, et wastasel korral ei anta käiku kaebusele ja see loetakse mitteesitatuks.

Kui kaebaja ei kõrvalda nimetatud puudusi tähtajaks, siis ei saadeta kaebust edasi, waid lihandatakse see maksustamistoimetusele ja loetakse mitteesitatuks, kuid see ei wõta õiguist esineda uue kaebusega kaebuse tähtaja jooksul.

§ 77. Inspektor esitab saadud kaebused wastawale peakomiteele maksudewalitsuse direktori kaudu, lihandades tarbeforral oma seletuse. (Wt. j. § 104 all).

§ 78. Kaebuse esitamine ei pane seisma maksustamisotjuse täitmist, kuid maksudewalitsuse direktor wõib kaebaja palvel põhjendatud juhudel panna seisma otjuse täitmise kuni kaebuse läbiwaatamiseni, nõudes tarbeforral maksu kindlustamist seaduses ettenähtud wiisil.

Direktori eitawa otjuse peale wõib kaewata wastawale peakomiteele. Need kaebused esitatakse maksudewalitsuse direktori kaudu ühe nädala jooksul, arwates kaewatawa otjuse jaamise päewast.

§ 79. Kui inspektor keeldub arutamaast asja, mis allub temale, wõi keeldub uuendamaast wastulause tähtaega, wõi § 76 põhjal jätab andmata käigu kaebustele, siis wõib kaewata peakomiteele ühe nädala jooksul, arwates otjuse kättesaamisest. (Wt. j. § 97 all).

2. peatüff.

Raebuste arutamine maksu- ja tollipeakomiteedes.

§ 80. Raebuse jaabumisel peakomiteesse jelgitab asja ettekandja (§ 25), kas esitatud andmed on tällaldajed raebuse otjüstamijeks.

Asjade ettevalmistamijeks on peakomitee esimehel õigus:

- 1) nõuda maksudewalitsujelt ja inspektoritelt seletusi raebuse kohta, samuti täiendawate andmete kogumist;
- 2) koguda wajalikke andmeid teistelt riigi- ja omawalitsujearjutustelt wõi nende kaudu;
- 3) panna ette raebajale anda täiendawaid seletusi;

§ 81. Pärast asja ettevalmistamist määrab peakomitee esimees raebuse arutamisele peakomitee istungil. Istungi päewast teatatakse kirjalikult raebajale ja maksudewalitsujele vähemalt 7 päewa enne istungit.

I. Kuna raebuse tähtaja uuendamise palwete arutamiseks MKS ei ole nähtud ette erikorda, siis tuleb raebuse tähtaja uuendamise küsimusi Maksupeakomitees arutada MKS § 81 ette nähtud korras, s. o. tuleb kohaldada üldist asjaajamise korda, s. o. asjaarutamiseft tuleb teatada palwe esitajale ja Maksudewalitsujele, kellel on õigus § 84 põhjal anda seletusi peakomitee istungil ja esitada täiendawaid tõendusüi (M. 945—II—1932).

II. Arutades MKS § 13 põhjal esitatud maksukomisjoni esimehe protesti ei ole Maksupeakomitee kohustatud maksukohuslajele kutset jaatma, waid niisugusel korral toimub asja arutamine ja otjüstamine ijemisest asjaajamise korras. Kui Maksupeakomitee protesti rahuldamise korral asja jaadab maksukomisjonile uueks otjüstamijeks, siis on maksukohuslajel wõimalik oma huiwid kaitsta nii maksukomisjonis asja uuesti arutamisel kui ta edasiraebuse teel (M. 846—II—1933, R. o. 29—1933).

§ 82. Peakomitee istungid on kinnised. Keiist wõiwad wõtta oja ainult iifid, kelle raebust arutatakse, nende wolinikud, maksudewalitsujete esindajad ning peakomitee poolt asja jelgitamijeks kutjutud iifid.

§ 83. Maksudewalitsujete esindajaks peakomitees on maksudewalitsujete direktor wõi jee inspektor, kellele alluwas asjas raebus on esitatud. Nad wõiwad jaata peakomiteesse maksudewalitsujete esindajatena neile alluwiad ametnikke wõi wolinikke üld- wõi eriettefirjutuste wõi üld- wõi eriwolituste põhjal.

§ 84. Raebajail ja maksudewalitsujete esindajail on õigus peakomitee istungil esineda seletustega ja esitada täiendawaid tõendusüi, pidades silmas järgnewate paragrahwide eeskirju.

§ 85. Raebajad ja maksudewalitsujete esindajad peawad tooma esile kõik asjaolud, millele rajatud nende nõuded ja waidlused, ja esitama kõik neil olewad tõendusjed wõi nimetama tõendusjed, mida nad ei saa esitada.

§ 86. Suuõõnalisel waidlusel wõiwad pooled tuua asja jelgituseks uusi wäited. Uute asjaolude wõi tõendusjed esiletoomise juhul lükkab peakomitee, wastaspoole põhjendatud palwel, asja arutamise edasi, määrates wõimaluse korral kohe uue istungipäewa ja teatades sellest asjaosalistele.

I. MKS §§ 80, 84 ja 85 põhjal wõib maksuajutis koguda täiendawaid andmeid, pärast wastulause otjüstamist ja neid maksupeakomiteele esitada. Maksukohuslajete kohuseks on nende uute andmete ja tõendusjed kohta seletust anda

Maksupeafomiteele, ja viimane võib maksukohuslase põhjendatud palvel Maksustamisforalibuse seaduse § 86 põhjal asja arutamise edasi liigata, et anda tarbekorral võimalust maksukohuslasele oma huvid kaitseks seifukohta võtta ehitatud uute tõenduste kohta. Kuid MKS ei näe ette, et Maksupeafomitee võiks temale ehitatud uute tõenduste puhul maksukomisjoni otsejuurde tühistada ainult selleks, et vastaspool annaks nende tõenduste kohta seletusi maksukomisjonile (M. 849—II—1932).

§ 87. Kaebaja või maksudewalitsuse esindajate mitteilmumine ei takista asja arutamist ega otustamist.

§ 88. Peafomitee võib omal algatusel või asjaosaliste palvel nõuda kolmandaitl isikult ja asutustelt kirjalikke seletusi § 45 ettenähtud alustel või kuulata üle tunnistajaid ja asjatundjaid peafomitee istungil.

Tunnistajatele ja asjatundjatele kohaldatakse vastavalt § 52 teise ja kolmanda lõike ning § 53 esimese ja kolmanda lõike eeskirjad.

Peafomitee võib omal algatusel või asjaosaliste palvel kutjuda asjatundjaid arvamuse avaldamiseks §§ 52 ja 53 ettenähtud alustel.

§ 89¹⁾. Tõenduste kogumisel peafomitee ei ole piiratud asjaosaliste poolt ehitatud tõendustega ja andmetega, kusjuures tõenduste kogumisele ja vastuvõtmisele kohaldatakse §§ 54 ja 55 eeskirjad.

§ 90. Peafomitee otustab kaebuse kõigi olevate andmete põhjal.

Peafomitee teeb otsejuurde asjaosaliste ja kõrvaliste isikute juuresolekuta. Otsejuurde tehakse lihthääleteenamusega; hääle poolekslangemisel otustab esimehe hääl.

I. Maksupeafomitee vähendas maksukomisjoni poolt võrdlusandmetel kindlaksmääratud linnaarsti erapraksiseist saadud tulu, võttes arvesse võrdlusandmeid ja asjaolu, et linnaarsti kohused võidid tahtisavalt mõjuda erapraksisele.

Selle otsejuurde vastu antud Maksudewalitsuse direktori kaebuse jättis Riigikohus tagajärjeta järgmistel põhjustel: MKS § 90 järgi Maksupeafomitee otustab kaebuse kõigi olevate andmete põhjal. Nagu asjaalgtoimetusest nähtub, on erapraksiseist saadud tulu maksukomisjonis määratud kindlaks võrdlusandmetel. Võrdlusandmed on oma iseloomult umbfandjed andmed ja neid võivad maksuajutised arvesse võtta ainult kindlate andmete puudumisel. Maksupeafomitee otsejuurde põhjendusest ei saa järelelööda, et tulu alandamiseks puu-

¹⁾ I. Tulumaksu peafomitee istungil ehitatud dokumentid jättis peafomitee arvesse võtmata 1) nende hilise ehitamise tõttu ja 2) sel põhjusel, et maksukohuslane nõudis nende põhjal võlaproffentide arvestamist, misjuurde nõudmist ei ole avaldatud ei vastulauses ega kaebuses, laiendades seega kaebuse piire, mida Ts. kp. sead. § 747 ei luba.

Riigikohus leidis, et esimene peafomitee põhjendus ei ole õige, sest peafomitee arutab asja appellatsiooninstantsina; asja arutamine appellatsiooni forras isenebist õigustab aega kaebajat uusi tõendusi ette tooma (Ts. kp. sead. § 771). Kuid teine põhjendus ehitatud dokumentide mittevastuvõtmise kohta tuleb tunnistada kõigiti põhjendatuks ja selle pärast seaduseparajeks. Peafomitee, kui appellatsiooninstants, on kohustatud asja läbi vaatama ainult kaebuse piirides (Ts. kp. sead. § 773). Seepärast, kui maksukohuslane oma deklaratsioonis võlaproffentide maksimist mingisuguses summas ära ei tähendanud ja samuti ei vastulauses ega ka edasikaebuses peafomiteele võlaproffentide mittearvestamise vastu ei väelööd, siis on nende proffentide kohta alles peafomitee istungil asja arutamisel avaldatud nõudmine peafomitee poolt õieti tagasi liigatud (Ts. kp. sead. § 747) ja selle tõenduseks ehitatud tõendused on jätetud vastuvõtmata (M. 223—II—1930).

II. Tulumaksu peafomitee arutab asja appellatsiooninstantsina ja ei või seepärast alles esmakordselt temale ehitatud tõendusi arvesse võtmata jätta (M. 154 ja 686—II—1924).

dus Maksupeakomiteel igajugune andmeline alus, vaid Maksupeakomitee on teinud otjuse kõigi olemate andmete põhjal oma jüfulise hindamise järgi, mil-
leks temal, kui jüfuliselt asja otjustawal instantsil, on õigus (M. 989—
II—1932).

II. MKS (M 1—1932) § järgi Maksudewalitsus teostab maksusta-
mist maksu- ja tolliinspektorite kaudu Maksudewalitsuse direktori juhtimisel, kor-
rabelusel ja järelewalwel. Kaebuste ehitamine Maksupeakomiteele toimub Mak-
sudewalitsuse direktori kaudu (§ 77), kes tarbekorral wõb juurde liitada oma
seletuse. See lora on tingitud sellest, et wõimaldada Maksudewalitsuse direk-
toril teostada tema peale pandud maksustamise järele walwe kohustift. Esi-
tades kaebuse ja leides, et antud maksustamine ei ole kokkufõlas asjas olemate
andmetega ja wastawate seaduste normidega, wõib Maksudewalitsuse direktor
paluda Maksupeakomiteed maksuwõtmist tühistada, waatamata sellele, kas see
mahub antud maksufohuslase kaebuse piiridesse wõi mitte ja Maksupeakomiteel
tuleb Maksudewalitsuse direktori poolt ette toodud asjaolusid jüfuliselt kaaluda,
sest asjaarutamiise lora Maksupeakomitees ei nõua, et Maksupeakomitee peab
asja arutama ainult kaebusepiirides ja ainult selle piirides andmeid ka ise ko-
guma (§ 89) ehk asjaosalistelt neid wastu wõtma (§§ 80—90). See oleks
mõeldaw olnud ainult juhul, kui seadus oleks nõudnud, et ka Maksudewalitsuse
direktoril tuleb kaebustega esineda Maksupeakomitee otjuse peale Maksupeakomitees
iühistel alustel maksufohuslasega, nagu see ette nähtud Maksupeakomitee otjuse
juhstes (§ 94) (M. 276—II—1933, M. o. 19—1933).

III. Arutades asja maksufohuslase edasikaebuse puhul ei ole Maksupeak-
omiteel iidsse alust asja uueks otjustamiseks maksukomisjonile tagasi saata,
waid ta peab asja jüfuliselt ära otjustama, seht MKS §§ 80—90 järgi otjustab
Maksupeakomitee edasikaebuse astmena maksustamisasju ise jüfuliselt kõigi toi-
metusje ehitatud ja kogutud andmete põhjal (M. 355—II—1933).

§ 91¹⁾. Peakomitee otjusele kirjutawad alla esimees ja liikmed ja ot-
jus kuulutatakse peakomitee istungil.

Otjuses märgitakse:

- 1) istungi aasta ja kuupäew;
- 2) istungist ojawõtnud peakomitee esimehe ja liikmete nimed;
- 3) asjaosaliste ja nende esindajate nimed;
- 4) otjuse jüju.

Kõikemat nõupidamist wajawais asjus peakomitee wõib liikata edasi
otjuse kuulutamise, määrates kuulutamise päewa.

Otjuse kuulutamisel seletab peakomitee esimees asjaosalistele ka kaeba-
miste lora selle otjuse peale.

§ 92. Peakomitee motiveeritud otjus jaadetakse ära kirjana kaebajale
ja maksudewalitsusele ihe kuu jookjul, arwates otjuse kuulutamisejt.

Maksustamistoimetis jaadetakse tagasi maksudewalitsusele pärast ot-
juse jõusje astumist. Maksudewalitsusel on õigus tarbekorral wõtta pea-
komiteest maksustamistoimetust ajutiseks kasutamiseks.

I. MKS § 13 on ette nähtud, et kui maksukomisjoni esimees ei ole nõus
komisjoni otjusega, jäetakse otjuse täitmise seisma ja asi jaadetakse 7 päewa
kestel otjustamiseks Maksupeakomiteele. Kui seadus ütleb, et asi jaadetakse
otjustamiseks Maksupeakomiteele, siis see ei tähenda, et Maksupeakomitee peab
ise asja lõplikult ära otjustama ja ei wõi saata asja maksukomisjonile uueks

¹⁾ I. Tulumaksu peakomitee juhataja seletus ei wõi peakomitee otjuse aset
täita, waid peakomitee otjuses enesjes, kui sellega on muudetud tulumaksu komitee ot-
jus, peab olema täendatud, misjuguise summa peale peakomitee poolt maksufohus-
lase tulu on arwatud ja misjuguise summas on MKS põhjal sellest mahaarwamised
tehtud (M. o. 38—1925).

otfustamiseks. Sama seaduse § 92 määrab küll, et Maksupeakomitee motiveeritud otsus tuleb saata ärakirjana kaebajale ja Maksudewalitsusele, ning et maksustamistoimetuse saadetakse tagasi Maksudewalitsusele pärast otsuse jõuse astumist, kuid see paragrahv samuti ei ütle, millise otsuse Maksupeakomitee peab tegema, j. o. kas lõpliku otsuse, või otsuse, millega asi saadetakse maksukomisjonile meels otfustamiseks. Pealegi see paragrahv on paigutatud seaduse III osja, mis räägib maksukohuslaste ja maksu tasumise eest vastutavate isikute kaebuste eitamise ja arutamise korraft. Kui asuda seisukohale, et maksukohuslaste wastulause kohta tehtud maksukomisjoni otsuse wastu sama esimehe poolt antud protesti puhul Maksupeakomitee peab ise tegema lõpliku otsuse, siis kujuneb ebadiglane seisukoht jee mõttes, et maksukohuslastel kaots ära üks ebadikaebamise instants juhul, kui peakomitee peaks protesti rahuldama (M. 846—II—1933, M. o. 29—1933).

§ 93. Kui kaebuse otfustamine oleneb mingišt eelkõijimusešt, mille lahendamiseks on käimas toimetuse mõnes teises kohtu- või walitfusaštutuses, siis võib peakomitee liikata eadži kaebuse otfustamise kuni eelkõijimuse otfustamiseni wastawas ajutusēs.

Inspektori otsuse täitmine pannakse seisma jee juhul kuni kaebuse otfustamiseni peakomitees, nõudes tarbeforral maksude kindlustamist seaduses ettenähtud wiijil.

§ 94¹⁾. Maksu- ja tollipeakomitee otfuste peale võib kaewata administratiivkohtu korras Riigikohtule ühe kuu jookšul, arwates motiveeritud otsuse saamise päewast. Kaebused esitatakse jelle peakomitee kaudu, kelle otfuse peale kaewatakse.

Kaebusi võiwad esitada:

1) maksudewalitsuse direktor;

2) isikud, kelle kaebuste kohta on tehtud peakomitee otfus;

3) isikud, kes wastutawad maksu tasumise eest, kuigi nad pole eitamud kaebust maksustamisotsuse peale.

Riigikohtule esitatawaile kaebustele kohaldatakse § 75 eeskirjad.

§ 95. Kaebused Riigikohtule ei pane seisma kaewatud otsuse täitmišt, kuid Riigikohus võib kaebajate palwel panna seisma kaewatud otsuse täitmine kuni kaebuse otfustamiseni.

Maksudewalitsuse direktori kaebuse puhul jääwad püsima kõik kindlustused maksu tasumise kohta. Samuti on maksudewalitsuse direktoril õigus nõuda kindlustust, kui maksu tasumine polnud jenenini kindlustatud.

§ 96. Maksude ja lõiwude alal, mille määramine ja wõtmine kuulub muile walitfusaštutustele või kohtutele, esitatakse ja otfustatakse kaebused wastawate maksuseaduste põhjal. Kuuwõrd aga nimetatud seadused jeda ei määra, kohaldatakse neile kaebustele käesolewa seaduse eeskirjad.

¹⁾ I. Tulumaksu peakomitee waatab asja läbi apellatsiooninstantsina. Seega üldiselt maksuwate protsessireeglite kui ka Tjiwiilkohutupidamise seaduse järgi peawad kõik tõendusjed hiljemalt apellatsiooninstantsis esitatud olema ja asja arutamisel Riigikohtus võib arwesse wõtta ainult neid tõendusi, mis alamates instantsides olid esitatud. Esmakordselt alles Riigikohtule esitatud dokumente ei saa arwesse wõtta (M. 219, 684—II—1930).

²⁾ II. Riigikohus ei saa arwesse wõtta uusi tõendusji, mis ei olnud esitatud Tulumaksu peakomiteele, jee Riigikohus arutab asja lähtekohast, kas Tulumaksu peakomitee on temale esitatud materjali põhjal asja seadusepärast otfustanud (M. 101—II—1932).

§ 97. Kui peakomitee keeldub arutamast asja, mis temale allub, või jätab käigu andmata sifulise otsuse peale esitatud kaebusele või keeldub uuen-
damast edasikaebe tähtaega, siis võib kaewata Riigikohtule kahe nädala jooksul, arvates peakomitee sellekohase määruse kättesaamisest. Kaebused esitatakse peakomitee kaudu.

Siivituse peale peakomitee tegewuses võib kaewata igal ajal, kusjuures kaebused esitatakse Riigikohtule kas otsukohe või peakomitee kaudu.

I. Kuigi maksukomisjoni otsuste peale tähtaja mitteuendamise kohta on nähtud ette eriliselt lühem tähtaeg, ei ole asja otustamise korra kohta tähtaja uendamise üle erimäärusi olemas, mispärast tuleb õigeks pidada, et tähtaja uendamise küsimusi otustab maksukomisjon ja neis asjus antud kaebusi Maksupeakomitee otustab harilikus asjade otustamise korras. MKS (M 1—1932) § 97 näeb ette muu seas ainult kaebuste esitamise korra Maksupeakomitee otsuste peale juhtudel, kui peakomitee otustas einese astmena tähtaja uendamise küsimusi, samuti kui MKS § 79 on nähtud ette kaebuste esitamine jarnastel juhtudel maksukomisjoni otsuste peale. Sama asjade arutamise ja otustamise korra kohta maksukomisjonis ja maksupeakomitees on olemas erimäärused, siis tuleb ka nende järgi käia, hoolimata sellest, kas nende järgi talitamine ühtub asjade arutamise ja otustamise käiguga kohtutes MKS alusel või mitte. Arvatakse wälja MKS § 97 ettenähtud erandid, tuleb Maksukomitee otsuste wastu kaebustega eineda § 94 alusel (M. 754—II—1932).

IV oja.

Maksuasjade ümberotustamine ja maksustamine tagantjärele.

§ 98. Maksuasutus võib omal algatusel või asjaosaliste palwel parandada kirjutuse ja arwutuse wigu maksustamisotjustes ka pärast otsuste kätteleandmist ja jõusseastumist, kuigi maksuäär muutuks selle tagajärjel.

§ 99¹⁾. Maksustamisotjuste ümberotustamist võib paluda juhtudel:

- 1) kui tulewad ilmijks uued asjaolud, mil on oluline tähtsus otsuse kohta;
- 2) kui tuleb ilmijks, et dokument, teade või muu lõendus, millele otsus rajatud, oli wale;

¹⁾ Zuhul, kui tulumaksustamine toimub MKS § 48 põhjal ärimaksu andmetel, võib ette tulla, et ärimaksu andmete muutmine annab põhjust MKS § 58 kohaldamiseks, kuid iga ärimaksu andmete muutmist ei saa käsitada uue asjolu, millest räägitakse MKS § 58. See on tingitud sellest, et tulu ja puhaskasu kindlaksmääramine ei toimu ühisel alusel, mispärast iga puhaskasu suurendamine või vähendamine iseeneest ei õigusta tulu suurendamist või vähendamist, waid sifuliselt tuleb iga kord kaaluda, kas MKS normid õigustawad maksualuse tulu suurendamist või vähendamist ka neil juhtudel, kui ärimaksu seaduse põhjal see puhaskasu juhtes on lubatud.

Ei saa lugeda uueks asjaoluks ainult seda fakti, et ärimaksu andmed, mille alusel maksualuse tulumaks aritludelt on kindlaks määratud, on pärastpoole otsukoheste maksude peawalituse otsuse tagajärjel muutunud. Otsukoheste maksude peawalituse otsus iseeneest ei ole mingi uus asjaolu, waid selleks tuleb lugeda neid asjaolusid, mis otsuse tegemist põhjustasid (M. o. 9—1930).

3) kui maksustamistoimetused teostatakse maksufohushilise ajavõttuna, põhjusel, et ta ei teadnud maksustamistoimetusest.

I. Maksupeatomitee otsusega jäeti tagajärjeta maksuinspektori ja Maksu-dewalitsjuse esitised Arwed Hildegard ja Nikolai R. tulumaksustamise ümber-otjustamise kohta põhjendusel, et asjas ei leitud uute asjaolude ilmiskituleku olemasolu, kuna tuluallikad ja neist saadud tulud olid jaoossona tulumaksu-omiteel omal ajal teada, sest nende alustel on toimunud maksustamine.

Maksudewalitsjuse direktori kaebuse puhul Riigikohtus tühistas Mak-jupeatomiteele otsuse, jaates asja peakomiteele uueks otsustamiseks järgmistel põhjustel: Maksudewalitsjuse ettepanek lubada ümberotjustamisele võtta Ar-wed, Hildegard ja Nikolai R. tulumaksustamine, oli põhjendatud asjaolude, et Arwed, Hildegard ja Nikolai R. olid maksustatud lahus tulude pealt, mille pealt oleks teaduse järgi tulnud maksustada ükspäivis Arwed R. Kui uued asjaolud ilmiskis tulevad, mille järgi oleks pidanud samade tulude pealt kolme isiku asemel maksustama ühe isiku, siis on MKS § 99 p. 1 järgi seaduslik alus paluda maksustamisotsuste ümberotjustamist, kui ainult MKS teised normid ei tee selleks takistusi. Maksupeatomitee otsuse põhistus, et erialgsel maksustamisel on teada olnud tuluallikad ja neist saadud tulud, ei kõrvalda käesolevas asjas maksustamise ümberotjustamise võimalust, sest ümberotjus-tamist ei ole palutudki uute asjaolude ilmiskituleku puhul tuluallikate ja tu-lude juuruse juhtes. Käesoleval juhul oleks tulnud Maksupeatomiteel kõige pealt otjustada, kas Maksudewalitsjuse ettepanekus ettepooldud asjaolud on olulised selleks, et tuludest, mille pealt olid maksustatud Arwed, Hildegard ja Nikolai R., oleks tulnud maksustada ükspäivis Arwed R., ja kas need asjaolud on tulnud ilmiskis pärast maksustamist. Nende küsimuste eitaval otjustamisel langeks muidugi ära maksustamisotsuste ümberotjustamine, kuid küsimuste jaataval otjustamisel võiks ümberotjustamist mitte lubada üksnes juhul, kui selleks oleks takistusi mõne teise MKS normi järgi (705 ja 707—II—1932).

§ 100. Maksustamise ümberotjustamist võivad paluda maksude-walitsjus, maksufohushlane ja maksude eest vastutavad isikud.

I. Maksudewalitsjuse direktori resolutsioon „ühinen“, maksuameti ette-kandel, milles palutakse maksustamise ümberotjustamist, on MKS § 100 ko-hajelt küllaldane palve Maksupeatomiteele maksustamise tühistamise ja üm-berotjustamise kohta. Küsimused resolutsioonid ja pealkirjad on soovitatavad asjaajamiste lihtsustamiseks ja kiirendamiseks ja erilise palve või ettekande avaldamine Maksudewalitsjuse poolt ei ole nõutav (M. 573, 574 ja 575—II—1933).

§ 101. Maksufohushlane ei või paluda maksustamise ümberotjus-tamist uute asjaolude ilmiskitulekul siis, kui ta harilikku hoole juures oleks võinud selgitada need asjaolud ka erialgsel maksustamistoimetusel, eriti aga juhul, kui need asjaolud oleksid selgunud teadetest ja tõendustest, mille esitamist temalt nõuti, kuid mis ta jättis esitamata omal süül.

§ 102. Maksustamise ümberotjustamisele võtmise otjustavad:

1) tolli- või maksupeatomitee — kui ümberotjustamisele kuuluvad maksu- või tolliinspektorite või maksukomisjonide otsused;

2) Riigikohtus — kui ümberotjustamisele kuuluvad tolli- ja maksu-peatomitee otsused.

I. MKS § 56 põhjal Riigikohtule esitatud kaebusi arutab Riigikohtus üksnes seisuhoold, kas Tulumaksu peakomitee on temale esitatud andmete põh-jal asja otjustanud MKS normide kohajelt ja vastavalt asjaarutamise korra

fohta käivatele määrustele. Uusi tõendusrii Riigikohtus nende kaebuste arutamisel enam ei kogu ja ei võta ka arvesse temale esmakordselt esitatud tõendusrii, mis ei olnud esitatud Tulumaksu peakomiteele (M. 38—II—1933).

II. Riigikohtu Administratiiv-osakonna otsused võivad Riigikohtu seaduse § 17 põhjal ümberotustamisele tulla asjaist huvitatud isikute või asutuste palvel Senatil sead. § 155 ettenähtud juhtudel. Sama seaduse § 156 näeb ette riigikohtu palvete esitamise tähtajad ja korra ja § 156 järgi tuleb palve, milles ümberotustamist palutakse esitada Senatile (niiid Riigikohtule). Seadus ei näe ette, et riigikohtu palved tuleks esitada asutiste kaudu, kelle otsuse vastu sühitud kaebuse asjas otsuse ümberotustamist palutakse (M. 444—II—1933).

§ 103. Maksukohuslase ja maksude eest vastutavate isikute palved maksustamisotsuste ümberotustamise kohta esitatakse selle asutuse kaudu, kelle otsuse ümberotustamist palutakse. Wiimane saadab palve ühes toimetusega ja oma seletusega edasi asja otustajale.

§ 104. Ümberotustamise ettepanekuis ja palvetes märgitakse, milise otsuse või otsuse oja ümberotustamist palutakse ja millistel põhjustel. Ettepaneku või palve juures tulevad esitada kõik dokumendid, millele on rajatud palve või ettepanek, samuti vastaspoolte jaoks ära kirjad ettepanekust või palvest ja listadest.

I. Saates MKS § 77 põhjal Maksupeakomiteele ettekande uuesti ilmiskutunud asjaolude kohta asjas, milles maksustamine veel jõusse ei ole astunud, ning listades sellele juurde oma arvamuse, ei ole Maksudevalitus kohustatud täitma MKS § 104 väljendatud nõuet, s. o. oma arvamusest ära kirja vastaspoolle jaoks listi listama (M. 1003—II—1932, R. o. 36—1932).

§ 105. Maksustamisotsuse ümberotustamise ettepanekute ja palvete esitamise tähtaeg on 2 kuud, arvates päevast, mil ettepaneku tegijale või palujale sai teatavaks uus asjaolu, millele on rajatud ümberotustamise palve, või — päevast, mil isik, kes polnud võtnud oja esialgset toimetusest, sai teada maksustamisotsusest, võltimise ja valetunnistuse korral aga — päevast, mil astus seadusjõusse kriminaalkohtu otsus, millega aft või tunnistus tunnustati valeks.

§ 106. Maksustamisotsust ei või otustada ümber, kui selle tagajärjel maksunäär ei muutuks üldise või muutuks vähem kui 20 fr. võrra.

§ 107. Maksustamisotsuste ümberotustamist, samuti maksustamisotsustes ilmiskutunud vigade parandamist võib algatada või paluda: aktsiisi- ja tollimaksude alal — 3 aasta ja muude maksude alal — 5 aasta jooksul, arvates vastava maksustamisotsuse jõusse astumiseist.

§ 108. Maksustamisel vahelejäanud või ebaõigelt maksuvabaks loetud maksukohuslasi või maksustamiseesemeid võib asjaolude selgumisel võtta maksustamisele.

Tagantjärele maksustamine ei ole lubatud, kui maksustamistoimetuse alguseni on möödunud aktsiisi- ja tollimaksude alal — 3 aastat, muude maksude alal — 5 aastat, arvates päevast, mil seaduse järgi pidi algama maksustamistoimeus.

V osa.

Maksude tajumine ja maksuvõlgade kustutamine.

1. peatükk.

Maksude tajumine.

§ 109¹⁾. Maksud tasutakse vastavais maksuseadustes ettenähtud tähtaegadel ja korras. Tähtajaks tasumata maksusummad loetakse maksuvõlaks ja nõutakse sisse administratiivsisjendudmiste korras, kui need ületavad ühe krooni.

Maksuvõlalt nõutakse viivituseprotsente 1% kuus, arvates poolitud kuud terveks. Kui maksusumma hiljem vähendatakse või kustutatakse, siis ei arvata ärajäetud või kustutatud summadel viivituseprotsente; kui aga need on nõutud sisse, siis makstakse need tagasi.

§ 110. Mitu ühikt maksuvõlgnikku vastutavad maksu tajumise eest jolidaarfelt, kusjuures võlgnik, kes tajus kogu maksuvõla või rohkem sellest osast, mis langes temale maksuvõla ühetaolisel jagamisel, võib nõuda kaasvõlgnikudelt vastavate osade tajumist.

§ 111. Kaasvõlgnik, kelle vastu on pöördud kogu maksuõudmine, võib paluda, et sissenõudmine jaotataks võrdjelt kõigi nende kaasvõlglaste vahel, kel on Eesti Vabariigis vara või tulusid, ja et temalt nõutakse sisse eeskätt ainult see osa, mis võrdjelt langeb igale maksujõulisele võlglastele. See ei vabasta aga kaasvõlgnikku, kes on tajunud oma osa, vastutusest kogu maksu eest, kui ei lähe korda nõuda sisse maksu teistelt võlgnikudelt, arvatud välja juhud, kui sissenõudmine teistelt kaasvõlgnikudelt on muutunud võimatuks sissenõudja raske hooletuse või lubamatu vastutuleku tõttu.

§ 112. Maksuvõla sissenõudmisele ijkuult, kes seaduse järgi vastutavad maksu tajumise eest, asutakse siis, kui pole võimalik nõuda sisse võlga maksukohuslaselt eneselt.

I. 1932. a. detsembriku 8. päeval Maksuvalitsus otjustas: Eduard S. le rahukogu määrusega tagajimõistetud finnistusmaksust üle kanda vastavad summad tema jurnid isa Peeter S. 1928 ja 1929 a. tulumaksuvõla arvele. Selle otjuse vastu andis Eduard S. kaebuse Majandusministrile, kes jättis kaebuse tagajärjete.

Eduard S. kaebuse puhul Riigikohus tühistas Majandusministri otjuse, jaates asja uueks otjustamiseks järgmistel põhjustel:

¹⁾ § 1. Riigimaksu võlgade sissenõudmistel võetakse peale võla ja viivituseprotsendi veel liharaha järgmistel määratel:

wõlasummalt alla 1 krooni	10 ft.
" 1 fr. kuni 5 kroonini (sisse arvatud)	25 "
" 5 fr. kuni 10 fr.	50 "
" üle 10 fr. nõutavast summast	5%.

§ 2. Tähendatud liharahast linnades ja alevites läheb 50% ja väljaspool linnu ja alevit — 75% sissenõudja ijku kasuks. ülejäänud summa kantakse otjekoheste maksude peawalitsuse depojiti ja võib, rahaministri loaga, ära tarvitatud saada otjekoheste maksude ametkonna ja renteide teenijate gratifikatsioonideks.

§ 3. Selpool tähendatud liharaha võetakse ainult siis, kui wõlanõudmine politseile täitmiseks välja jaadetud (M. 4 ja 75 — 1921).

Ajal, millal kaebaja isa, surmud Peeter S., jättis oma tulumaksud riigile tajumata, oli kehtiv RMK § 72. Tähenatud paragrahvi järgi tuli maksuvõlglaste nimekirjad iihhe kui kestel pärast makjutähtaega eadsi anda poliitseile selleks, et see viivitamata juhiks maksunõudmise esimehes järjekorras maksuvõlglaste tulude ja wallaswara peale, ning selle järele finnišwara peale selles korras, mis riigi waidlematute nõudmiste jaoks seatud. Kas käesolewal korral on tähenatud paragrahwi nõuetekohaselt toimitud, seda asjatoimetusest ei nähtu. Küll nähtub aga ehitatud rahukohtumiku ohjusest 1. sept. 1931. a. surmud Peeter S. waranduse peale pärijate kinnistamise asjas, et Peeter S-ile on järele jäänud kaks talukohta ja ka wallaswara. Kaebaja seletuse järgi on järelejäänud warandus kohtupristawil poolt awalikul oksjonil ära müüüd — wallaswara 1931 a. ja talukohtad 1932 a. nowembri kuul. Adminiŕtratiivŕiŕiŕenõudmise seaduse (RM 2—1932) § 21 on ette nähtud, et kui kohtupristaw on juba pööranud nõudmise finnišwarale wõi kui kohus on finnišwara määranud müügiele, siis saadetakse nõue (s. o. maksuvõla nõue) kas kohtupristawile wõi kohtule arwesse wõtmiseks saadud jumma jagamisel (RMK § 1890). Kas Peeter S. tulumaksuvõlgade ŕiŕiŕenõudmisel selle paragrahwi nõuete järgi on talitatud wõi mitte, ja eitawal korral, miks seda ei ole tehtud, seda sanuti asjatoimetusest ei nähtu. RMK (RM I—1932) § 112 järgi wõib afuda maksuvõla ŕiŕiŕenõudmisele iŕifult, kes seaduse järgi wastutawad maksu tajumise eest, alles siis, kui pole wõimalik nõuda ŕiŕe wõlga makjufohuslastel eneselt. Asjatoimetuses olewatest andmetest wõib aga järeldada, et omal ajal oli wõimalik makjufohuslastel Peeter S-ilt eneselt maksuvõlga ŕiŕe nõuda, ŕest tal olid warandused. Ka ei nähtu asjatoimetusest, kas pärijatel olid teada pãrandaja maksuvõlad (kas pãranduse deklaratsioonis need olid üles antud?), ja kui need pärijatele teada ei olnud, miks siis maksuafutis, saades kätte pãranduse deklarationi, ei teatanud maksuvõlgade olemasoluŕt rahukohtumikule. Rõpufks tuleb tähenada, et kuigi kaebajad Eduard S. pärast asja tarwilist selgitamist, jaoks teha wastutawaks oma surmud isa tulumaksuvõlgade eest, siis ainult 1/3 oŕas wõlgade kogusummaŕt, ŕest ta on iŕaŕi järelejäänud waranduse peale pärijaks kinnitatud ainult 1/3 mõttelises oŕas, mitte aga terve waranduse peale (M. 592 —II—1933).

§ 113. Kui maksu tajumise eest wastutajaid on mitu, siis wõib nõuda kogu maksuvõlga igaiihelt neist, kusjuures ŕee, kelle wastu nõue on pöördud, wõib wabaneda wõla tajumiseŕt, kui ta juhatab kätte makjufohuslaste enese wara wõi tulu Cesti Wabariigis, milleŕt wõimaldub nõuda ŕiŕe wõlga. Samuti wõib wastutaja kasutada § 111 ettenähtud kohustuse jagamise ŕoodustust ning wõla tajumise puhul nõuda tagasi § 110 alusel kaaswastutajailt neile langewad oŕad.

§ 114. Maksunõuded, mis pole eraldatud aegumiseŕt wastawate maksuseadustega wõi mille aegumiseks pole eriseadustega määratud lühem tähtaeg, kustuwad kui nende ŕiŕiŕenõudmisele ei afuta 10 aasta jookŕul, arwates pãewaŕt, mil wõis afuda maksu ŕiŕiŕenõudmisele.

Aegumise tähtajale arwutatakse juurde maksuvõla tajumise tähtaja pikenduseks antud aeg.

§ 115. Maksuvõla ŕiŕiŕenõudmisele afumine katkestab aegumise.

Kui ei jätkata alatud ŕiŕiŕenõudmist, siis algab aegumine uuesti pãewaŕt, mil ŕiŕiŕenõudja pidi wõtma ette järjekorralise toimingu ŕes asjas. Uuesti alanud aegumise tähtaeg on 10 aastat.

Maksuvõla oŕalijele ŕiŕiŕenõudmisele afumine katkestab aegumise kogu wõla juhtes.

§ 116. Aegumine katkeb, kui maksuvõlgnik mingil wiijil tunnustab aegumise kestel oma wõla tajumise kohustuse.

§ 117. Zuhul, kui maksuvõla jissenõudmine võiks hävitada võlgniiku majapidamise või viia selle äärmisje raskusse, võib maksukohuslase või vastutaja palvel pikendada ja ajatada protsendifita või $1/2\%$ =ga kuus maksuvõla tasumise tähtaega 5 aastani, kusjuures võib nõuda kindlustusi.

Pikendamist ja ajatamist võib otjustada:

- 1) maksuinspektor, kui pikendatav võlajumma ei ületa 250 krooni;
- 2) maksudewalitsuse direktor, kui pikendatav võlajumma ei ületa 2500 krooni;
- 3) muil juhtudel — Majanduseminister.

§ 118. Juhtudel, kui käesolewa seaduse järgi nõutakse maksunõude kindlustamist, kajutatakse neid kindlustusi, mis nähtud ette administratiiv- (wastuwaidlemata) jissenõuete kohta maksmates seadustes või Riigi töödõwõtete ja hangete seaduses tagandi nõuete kindlustamise alal.

2. peatükk.

M a k s u w õ l g a d e k u s t u t a m i n e.

§ 119. Kui maksuvõla ja wiiwitusprotsentide jissenõudmine on lootujetu, wõidakse need kustutada. Kustutamise võib otjustada maksudewalitsuse direktor, kui kustutatav summa ei ületa 500 krooni, muudel juhtudel — Majanduseminister.

§ 120. Peale eelmises paragrahwis (§ 119) ettenähtud juhtude võib Majanduseminister kustutada või wähendada maksuvõlga või wiiwitusprotsente, kui kustutatav või wähendatav maksuvõla summa ei ületa 2.500 krooni, kui wõla jissenõudmine häwitaks wõlgniiku majapidamise või wiiks ta majandusliffu kififusse.

Zuhtudel, mis ületawad Majanduseministri wõimupiirid, otjustab maksuvõlgade ja wiiwitusprotsentide kustutamise või wähendamise Wabariigi Walitus.

Zuhul, kui kustutatakse wõlajumma või wähendatakse jeda mõnele isikule, kes ühijelt teistega on solidaarne maksuvõlgniik või solidaarne wastutaja selle wõla eest, jääb solidaarne wastutus püjima ülejäänud maksuwõlgniikkude ja wastutajate wahel ainult selle summa ulatuses, mis langetaks neile esialgje wõlajumma wõrdjel jaotamisel kõigile wõlglastele (RZ 55—1934).

§ 121. Kui keegi on tajunud rohkem maksu, kui ta oli seaduse järgi kohustatud maksma, või kui hilisemate otjustega wähendatakse tajutud maksusummat, siis kantakse ülemäära tajutud summa sama isiku teiste riigi maksu- või trahwiwõlgade arwetele.

§ 122. Ülemäära makstud summad, mida ei saa kanda eelmise (121) paragrahwi põhjal maksu- või trahwiwõlgade arwetele, makstakse maksjale tagasi, kui need ületawad ühe krooni.

§ 123. Ülemäärane tahtunud maksujummade tagajimaksmiisi otjus-tavad:

- 1) inspektor, kui tagajimakstav jumma ei ületa tolli alal 500 krooni, muude maksude alal 200 krooni;
- 2) maksudewalitsuse direktor, kui tagajimakstav jumma ei ületa 2000 krooni;
- 3) muul juhitudel — Majanduseminister.

VI oja.

Maksutrahwide määramine

1. peatükk.

Maksuseaduste rikkumise jälgimine ja uurimine.

§ 124. Maksuseaduste rikkumiste jälgimist ja uurimist, kui wastawate trahwide määramine seaduste põhjal kuulub maksudewalitsuse ametikohtadele, teostawad maksudewalitsuse direktori järelewalwel maksu- ja tolliinspektorid. Jälgimise ja uurimise alluwa määramisel kohaldatakse käesolewa seaduse II oja 1. peatükki (§§ 26—38) eeskirjad.

§ 125. Kõik riigi- ja omawalitsuseasutused on kohustatud teatama kohalikkudele maksuinspektoritele neile teatawaks jaanud maksuseaduste rikkumistest, kui jeda ei takista nende ametialaduste hoidmise kohustus.

§ 126. Politseiwõimud on kohustatud abistama maksuametnikke maksuseaduste rikkumiste jälgimisel, hoolitsema selle eest, et ei häwitataks seaduste rikkumise järgi ja toimima juurdluwi kuni juurdlustoimetuse üleandmiseni maksuametnikkudele.

Gelmise löike eeskirja täitmiseks on politseiwõimud õigustatud iseseiswalt wõtma ette ülewaatuwi kohtadel, kuulama üle seaduste rikkujat ja teadeteandjat, wõtma tarwitusele muid abinõusid maksuseaduste rikkumise awalikuks tegemiseks ning rikkumise jälgede warjamise tatistamiseks.

§ 127. Politseiwõimude poolt toimetatud juurdluse käik ja maksuseaduste rikkumise jälgede warjamise takistamiseks kajutatud abinõud kirjeldatakse täpselt protokollis. Protokoll jaadetakse kohalikule maksuinspektorile.

§ 128. Maksuseaduste rikkumiste uurimisel on maksuinspektoritel wõi nende poolt wolitatud ametnikkudel kõik need õigused, mis nähtud ette maksude määramiseks wajalikkude andmete hankimiseks ja kontrollimiseks, ülewaatuste ja järelewalwe teostamiseks ja maksuseaduste rikkumise wastu wõitlemiseks käesolewas seaduses wõi wastawates maksuseadustes.

§ 129. Maksuinspektoritel wõi nende poolt wolitatud ametnikkudel on õigus wõtta maksuasutuste korralduse ülewaatustel leitud maksuseaduste rikkumise asitõendusi, kui ei ojutu küllaldatakse nende kirjeldus protokollis.

§ 130. Ülewaatuste ja asjade maksuasutuste korraldusse võtmise kohta koostatakse protokoll igal võimalikul juhul ülewaatuse kohal ja otsekohe selle toimetuse lõpul. Protokollile märgitakse:

- 1) ülewaatuse koht ja aeg;
- 2) ülewaataja;
- 3) juuresolevate ametnikkude, tunnistajate ja asjaosaliste nimed;
- 4) ülewaatuse siht ja alus;
- 5) ülewaatuse käit ja tulemused;
- 6) asjaosaliste ja tunnistajate seletused;
- 7) seaduste rikkumist tõendavad asjaolud;
- 8) maksuasutuste korraldusse võetud asitõendused.

Protokollile kirjutavad alla ülewaatust toimetaw ametnik, asjaosalised ja juuresolijad.

Kui asjaosalised või juuresolijad keelduvad alla kirjutamast, märgitakse see asjaolu protokollis.

Protokoll saadetakse trahvimäärajale.

2. peatükk.

M a k s j u t r a h w i d e m ä ä r a m i s e k o r d.

§ 131. Maksutrahvide määramisel maksavad trahvimäärajate kohta käesoleva seaduse II osa 2. peatüki (§§ 39—41) taandumise ja taandamise eeskirjad.

§ 132. Maksutrahvide määramisel võetakse arvesse § 130 tähendatud protokollist või asjatoimetusest selguvad seaduse rikkumise asjaolud. Trahvimääraja võib nõuda enne trahvi määramist süüdlaselt täiendavaid kirjalikke või suusõnalisi seletusi seaduse rikkumise kohta. Seletuse nõudmine on kohuslik, kui süüdistataval pole olnud võimalik anda seletusi enne trahvi määramist.

Nende seletuste andmiseks on 7-päevaline tähtaeg, arvates seletuse nõudmise saamisest.

§ 133. Kui protokollist või asjatoimetuse andmed ei ole küllaldased rikkumise selgitamiseks, siis võib trahvimääraja koguda täiendavaid andmeid § 128 ettenähtud viisil.

§ 134. Maksutrahvi määramise kohta teeb trahvimääraja trahviotsuse, milles märgitakse:

- 1) trahvimääraja;
- 2) otsuse tegemise aeg;
- 3) protokoll või asjatoimetuse, millest selgub seaduse rikkumine;
- 4) seadus, mida rikutud ja mille põhjal trahvitakse;
- 5) trahvimäär;
- 6) trahvi tasumise kord ja aeg;
- 7) trahvi tasumatajätmise tagajärjed;
- 8) trahviotsuse peale kaebamise kord.

Kuni otjuse teatamiseni trahwitule wõib trahwimääraja muuta ja otjustada ümber tehtud otjuse. Trahwiotjuse hilisema ümberotjustamise kohta maksawad käesolewa seaduse §§ 98—107 eeskirjad.

§ 135. Maksuseaduste rikkumise eest määratawaid trahwe ei koostata.

Ühe ja sama seaduse rikkumise eest mitmele isikule määratud trahwi kogusumma tasumise eest wastutawad trahwitud solidaarjelt, kuid trahwi-otjusega wõib määrata trahwi igale trahwitawale eraldi ilma solidaarje wastutujeta.

Raastrahwitu, kes tajus trahwi kogusumma wõi rohkem sellest osast, mis langeks temale eraldi, wõib nõuda wastawate osade tasumist teistelt trahwituilt.

§ 136. Kui maksuseaduste rikkumise on pannud toime aruandwad ettevõtted, siis määratakse trahwid neile isikule, kes wahetult juhivad ettevõtte tegewust.

Kui ei lähe korda nõuda sisse trahwi ejuimeses lõikes tähendatud isikuilt, siis nõutakse see sisse ettevõtte juhatusel liikmeilt.

Zuhul, kui ei lähe korda nõuda sisse trahwi ettevõtte juhatusel liikmeilt, siis nõutakse see sisse aruandwalt ettevõttelt endast.

3. peatükk.

Wastulaujed ja kaebused maksutrahwiasjades.

§ 137. Trahwiotjuste wastu wõib esitada trahwimäärajale wastulaujeid. Koos awaldatud maksustamis- ja trahwiotjuste wastu wõib esitada ühiseid wastulaujeid.

Wastulaujete esitamisele ja otjustamisele trahwiasjades kohaldatakse käesolewa seaduse §§ 64, 66, § 68 ejuimese lõike ja § 69 teise lõike eeskirjad.

§ 138. Trahwiasjades wastulaujete kohta tehtud otjuste peale wõib kaewata maksupeakomiteele. Kaebused esitatakse 2 nädala jooksul, arwates kaewatawa otjuse jaamisest. Kaebuseid wastulaujete kohta tehtud otjuste peale, mis awaldatud koos maksu määramise asjus wastulaujete kohta tehtud otjustega, wõib esitada koos kaebustega maksu määramise asjus. Kaebuste esitamisel kohaldatakse käesolewa seaduse §§ 75—77 ja § 79 eeskirjad, jelle erandiga, et kaebused esitatakse trahwimääraja kaudu ja et neis paragrahwides tähendatud inspektori ajemel tuleb mõista trahwimäärajat.

§ 139. Kaebuste arutamisel maksupeakomitees kohaldatakse käesolewa seaduse §§ 80—93 eeskirjad.

§ 140. Maksupeakomitee otjuste peale trahwiasjus wõib kaewata Riigikohtule käesolewa seaduse §§ 94, 95 ja § 97 korras. Kaebuseid trahwiasjades wõib esitada koos kaebustega maksu määramise asjus.

4. peatükk.

Trahwide sissenõudmine.

§ 141. Maksutrahwid nõutakse sisse administratiiv-sissenõudmistel korras.

Trahwide sissenõudmisele wõib ajuda:

1) kui ei esitata vastulauget — vastulause esitamise tähtaja möödumisel;

2) kui ei esitata kaebust vastulause kohta tehtud otsuse peale — kaebuse esitamise tähtaja möödumisel;

3) kui on esitatud kaebus maksupeakomiteele — pärast peakomitee otsuse teatamist.

§ 142. Maksutrahvide jissenõudmise aegumise kohta maksavad maksuwołgade aegumise eeskirjad (§§ 114—116). Kui isik, kellele trahw määratud, sureb, kustutatakse trahwinõudmine.

§ 143. Maksutrahvide tasumistähtaegade pifendamise või ajatamise, lootujeta wołgade kustutamise ja ülemäära makstud trahwiummade tagajärel maksimise kohta maksavad käesolewa seaduse §§ 117—119 ja 121—123 eeskirjad. (RT 55—1934).

§ 144. Trahwitu palwel või maksudewalitsuse direktori ettepaneful võib Majandusminister § 120 nimetatud põhjustel või muudel kaaluwatel asjaoludel vähendada või kustutada trahwe, kui arajätaw trahwiumma igal üksikul trahwimisjuhul ei ületa 2.500 krooni.

Zuhul, kui kustutatakse trahwiumma või vähendatakse jeda mõnele solidaarsetl wastutawatelst kaasüüidlastelst, jääb solidaarne wastutus püsima ülejäänud üüidlaste wahel ainult summa ulatuses, mis langeks neile trahwiumma wõrdsel jaotamisel kõige üüidlaste wahel. (RT 55—1934).

§ 145. Majandusministri ettepaneful võib Wabariigi Walitsus vähendada määratud trahwe ka muil juhtudel või neid täiesti jätta ära.

VII oja.

Maksustamiskorralduse seaduse rikkumise eest määratavad trahwid.

§ 146. Süüdlaselt, kes maksust kõrvalhooidmise otstarbel esitas maksuajutusele ebaõige aruande, bilansi, arwe või muu kirjaliku tõenduse, tegi äriarvamatus ebaõige sisjekande või jättis tegemata sisjekande, trahwitakse: rahatrahwiga kuni wiiekordse warjatud maksu summa juuruses.

Peale selle nõutakse sisse warjatud maks.

§ 147. Süüdlaselt, kes:

1) ei esita määratud tähtajaks maksudewalitsuse ametikohale selle poolt käesolewa seaduse põhjal nõutud üldisi, nimelisi või muud seadusekohaseid teateid;

2) ei esita waatlemiseks raamatuid, arweid ja dokumente või ei esita õigel ajal;

3) esitab temalt nõutud nimelistes või üldistes teadetes ebaõigeid andmeid või jेतutus;

trahwitakse:

rahatrahwiga kuni wiiejaja kroonini.

§ 148. Paragrahwis 146 tähendatud seaduserikkumised aeguvad 5 aasta jooksul, § 147 tähendatud seaduserikkumised — 2 aasta jooksul, arwates seaduse rikkumise ajast.

§ 149. Trahwide määramine §§ 146 ja 147 põhjal kuulub sellele maksuinspektorile, kellele kuulub käesolewa seaduse § 124 põhjal nende seaduserikkumiste jälgimine ja uurimine.

VIII oja.

Üldeeskirjad.

1. peatükk.

Kirjade kättetoimetamine.

§ 150. Inspektorite, peakomiteede, maksukomisjonide ja maksude-walitsuse direktori otsused, nõuded ja muud kirjad antakse kätte adressaati-dele nende alalises elukohas, töökohas või ettevõtte ajukohas, või kirja iaatnud ametiajutuses, kui adressaat ilmub sinna.

§ 151.¹⁾ Kui kättetoimetaja ei leia adressaati enmast elukohas, ettevõttes või töökohas, siis võib ta jätta kirja adressaadi täisealise kodu-fondse, ta ettevõtte walitseja, tööandja või töökoha juhataja kätte, kui need ei feeldu wõtma wastu kirja.

Kui kättetoimetaja ei leia ka ühtki eelmises lõikes tähendatud isikuid, siis võib ta jätta kirja jamaš elawale majawalitsejale või majahoidjale, kui need on nõus wõtma wastu kirja.

Kirja jätmine eelmistes lõigetes nimetatud isikule loetakse kirja kätte-andmiseks adressaadile.

§ 152. Kui kirja kättetoimetaja ei leia adressaati § 150 tähendatud kohtades ning võimalik pole anda ära kirja § 151 tähendatud isikule, siis ta jätab võimaluse korral adressaadile teate, kust wiimane võib jaada kätte kirja.

§ 153. Kui adressaadil ei ole elukohta, ettevõtet ega töökohta, siis võib anda kätte temale otsuseid igalpool, kus kättetoimetaja teda kohtab.

§ 154. Kui ei ole võimalik toimetada kätte kirja §§ 150—153 ette-nähtud wiisil, siis pannakse see awalikult wälja kirjaaatja ametikoha ruumes ja loetakse kätteantuks pärast 2 nädala möödumist, arwates otsuse wäljapanemise kuupäewast.

§ 155. Kirjade kättetoimetamine teostub postiajutuste, tarbeforral ka politsei või kohaliku wallawalitsuse kaudu.

§ 156. Kui asjaosalisel on maksuasja ajamiseks wolinik, kelle elukoht on Eesti Wabariigi piires, siis jaadetakse kirjad selles asjas temale, kuid kirja iaatja võib tarbeforral teatada jellest ka asjaosalisele endale.

Kirja kätteandmine wolinikule eelmistes paragrahwides ettenähtud wiisidel loetakse kätteandmiseks asjaosalisele.

§ 157. Kui mitu asjaosalist on esitanud ühise awalduše, siis loetakse kirjade wastuwõtuõiguselijeks igauks allakirjutajaid, kui asjaosalised ei ole forraldanud teijiti awaldušes.

¹⁾ Kuigi MKS § 87 ei ole otsejelt ära tähendatud, et juriidiliste isikute ametnikkudele võib sääraseid dokumente üle anda, ei ole siiski mingit kahilušt selles, et aktiajeltji ametnikkude all tuleb mõista MKS § 87 füüsiliste isikute kodufondsete all ettenähtud isikuid. Pealegi wastutawad Walti Grašeaduše järele oma ametnikkude tegewuše eest juriidilised isikud jamuti kui füüsilised isikud (M. 80—II—1928).

§ 158. Isikud, kes võtavad vastu kirja, tõestavad vastuvõtmise oma allkirjaga ja märgivad kirja saamise kuupäeva.

Suhul, kui vastuvõtja keeldub andmast allkirja või ei jaa jeda teha muul põhjusel, siis märgib fätteandja jelle asjaolu fätteandmislehel.

2. peatiiff.

Tähtaegade uuendamine.

§ 159. Asjaosaliste palwel mõib inspektor uuendada temale esitatavate vastulaujete, maksu- ja tollipeakomiteed aga — neile esitatavate kaebuste möödalastud esitamistähtaegu.

Palwed maksu- või tollipeakomiteele esitatavate kaebuste tähtaegade uuendamise kohta esitatakse inspektori kaudu.

§ 160. ¹⁾ Tähtaegade uuendamine on lubatud:

1) kui teate, tõenduse, palwe, kaebuse või muu avalduse esitamine on viibinud mitte esitaja enda, vaid ametnikkude jüü läbi, kelle ülesandeks oli avalduse kohaletoimetamine;

2) kui ametiasutuse kiri, mille peale pidi esitatama teade, tõendus, palwe, kaebus või muu avaldus, polnud antud adresaadi enese, vaid teiste ijikute fätte, ilma et need isikud oleksid jeaduse järgi õigustatud võtma vastu jeda kirja;

3) kui eelmises (2) punktis tähendatud kirjaga talitati § 154 ettenähtud viisil;

4) kui viivitus teate, tõenduse, palwe, kaebuse või muu avalduse esitamises oli tingitud ettenägemata takistustest, mida vastav isik ei suutnud kõrvaldada.

§ 161. Tähtaegade uuendamise palwed tulevad esitada 2 nädala jooksul, arvates tähtaja möödalaskmise teadajaamijest ja § 160 p. 4 ettenähtud juhtudel — kaebuse esitamise takistuse äralangemijest.

3. peatiiff.

Seaduse maksuuse ulatus ja elluviimine.

§ 162. Käesolev jeadus maksab riigi heaks võetavate maksude ja lõivude suhtes, kuivõrd üksikud maksu- ja lõivuseadused ei tee jellest erandeid.

§ 163. Käesolev jeadus pannakse maksma erijeadusega.

¹⁾ I. Kui otjus on teatavaks saanud ära kirja väljaandmisega, peale jelle aga veel otjus ametlikult on kuulutatud, siis tuleb tähtaeg arvata ära kirja saamise päevajst (R. v. 46—1922). Wt. MKS §§ 150—158 (koostaja).

Administratiiv-sissenõudmise seadus.

(R D 55—1931).

1. peatiiff.

Üldeeskirjad.

§ 1. Administratiiv-korras nõutakse sisse:

1) riigi ja omavalitsuse avalikud maksud, lõivud ja nendega seotud trahwid, wiivituse- ja lisarahad ning protsendid;

2) muud maksud, trahwid, wõlad, kahjud ja nende protsendid, mis wastawate seaduste wõi seadluste järgi alluwad sissenõudmisele administratiiv-korras.

§ 2. Administratiiv-sissenõudmiist käesolewa seaduse järgi toimetab politsei, kui seaduses ettenähtud korras jelleks ei ole määratud erilist asutust wõi ametnikku.

§ 3. Riiklikud asutused wõiwad toimetada sissenõudmiist politsei asemel ametnikkude kaudu, kes jelleks eriti määratud wastawa ministri poolt Majandusministri nõusolekul. Sellest teatatakse Riigi Teatajas.

§ 4. Omawalitsuste wolikogud kohtu- ja sisenistri nõusolekul wõiwad otjustada nõuda sisse omawalitsuse ringkonnas oma ametnikkude kaudu nii omawalitsuse kui ka neid riigimakse, millest omawalitsused jaawad osa.

Kohtu- ja sisenimister wõib omawalitsustele teha ka junduslikuks eelmises lõikes nimetatud maksude sissenõudmise korra.

§ 5. Paragrahwides 3 ja 4 nimetatud ametnikkudel on sissenõudmiste teostamisel käesolewas seaduses ettenähtud politsei õigused ja kohused. Kui nad ei kanna ametlikku vormiriiet, siis peawad nad ametitalituste juures kandma kohtu- ja sisenistri poolt kinnitatud rinnamärki riigi wapiga. Maksuinspektoril on õigus rewideerida omawalitsuse ametnikkude tegewust riigimaksude sissenõudmise alal.

§ 6. Kohtuasutuste poolt määratud trahwide ja teiste summade sissenõudmisel toimib politseiametnik, kellele kohtupristawi asemel pandud otjuse täitmine, kohtutuseaduses ja Dsiwiilkohupidamise seaduses ettenähtud korras ja alustel.

§ 7. Krediidiajutustes laenude findlustujeks panditud warad realiseeritakse wõla katteks nende asutuste kohta käiwate seaduste kohajelt.

§ 8. Riigi- ja teiste maksude administratiiv-korras jissenõudmiist teise riigi kaudu Eesti Wabariigis asuwalt isikult wõi nende waradest toimetatakse käesolewa seaduse alusel ainult siis, kui wälisriikidega on sõlmitud sellekohased konventsioonid.

§ 9. Politsei ajub administratiiv-jissenõudmise teostamiseks ainult jissenõudmiist korraldawa asutuse kirjalikul nõudmisel, mis antud eraldi iga ühiku maksuwõlglaste kohta.

Nõudmisel märgitakse, kelle poolt, kellele ja mis aja eest maks määratud, jelle seaduslik alus administratiiv-korras jissenõudmiseks, maksunäär, ja kuhu tuleb maksta jissenõutud summa, samuti wiivituseprotsent ja lijaraha, kui neid wõetakse, ja märkus, et maksuwõlglane ei ole wabatahtlikult diendanud oma maksuwõlga määratud tähtajaks.

Maksuwõlglastel on õigus nõuda jissenõudmiist korraldawa asutuse kirja ettenäitamist.

§ 10. Kui maks nõutakse politsei kaudu, siis saadetakse maksunõudmised maksuwõlglaste elukoha politseikomissarile, kuna wallawalitsused maksunõudmised oma walla elanikkudest saadawad wahetult kohalikule konsaablile.

§ 11. Kui politseiametnik leiab, et nõue on esitatud seaduslikul alusel, ajub ta wõla jissenõudmisele; wastajel korral jaadab nõude asutusele tagasi, näidates põhjused, mis ei wõimalda nõude täitmist.

§ 12. Sissenõutawa wõlajumma tasumiseks juhüb politsei wõlglaste asutuse, kust nõudmine saadatud, Eesti Panga osakonda wõi postkontorisje raha äraasaamiseks. Politsei wõtab ka ije raha vastu:

- 1) kui maksetaw summa on alla 500 krooni;
- 2) piiramata summas:
  - a) oksjonipäewal wõi wara müügil,
  - b) kui maks nõutakse sisse kolmanda isiku juures keelu alla pandud rahajummadest wõi jissetulekuist.

§ 13. Raha wastuwõtmise kohta annab politseiametnik maksjale pitseriga warustatud wormilise kwiitungi sellekohasest kwiitungiraamatust, kuna ta raha annab edasi wastawasje kassasje wõi jaadab postiga, linnas samal wõi hiljemalt järgmisel tööpäewal, maal hiljemalt ühe nädala jooksul.

§ 14. Kui maksuwõlg tasutud, jaadab politsei maksunõudelehe tagasi asutusele, kust saadatud nõudeleht, märkusega, millal, kuhu ja misjaguise kwiitungi wastu raha makstud. Saanud tagasi maksunõudelehe, kontrollib jee asutus juhul, kui pole lihandatud kwiitungit, ühe kuu jooksul, kas maks on õieti tasutud ja kas raha ka tõelikult jaadud.

§ 15. Kaebused jissenõudwa ametniku tegevuse kohta esitatakse administratiivkohtu korras rahukohtunikule, kelle piirkonnas toimetatakse jissenõudmiist, kahe nädala jooksul, arwates kaewatawa toimingu päewast.

Sundjissenõudmise wõib panna seisma ainult maksunääraw asutus wõi rahukohtunik, kui wastawas erilises maksuseaduses ei ole nähtud ette teisft forda.

2. peatiiff.

Sisjenõudmine finniswarast.

§ 16. Sisjenõudmisele wõlgniku finniswarast asutakse ainult siis, kui ei ole wallaswara wõi sissetulekuid, millest wõiks täielikult katta wõlasumma.

§ 17. Sisjenõudmisel finniswarast on sisenõudew ametnik kohustatud pöörduma finnistusejaoskonna poole Notariaalseaduse § 316 punkt 4 põhjal wastawa märkuse kandmiseks finnistuseraamatutesse.

§ 18. Sisjenõudmisi finniswarast, finniswara üleskirjutamist ja hindamist toimetatakse Tsiviilkohtupidamise seaduse §§ 1845—1864 eeskirjade järgi käesolewas seaduses ettenähtud eranditega.

Asjatundjaid kutsutakse hindamise juurde ainult siis, kui seda nõuawad sisenõudja, wõlgnik wõi hüpoteegi wõlajaldajad.

Üleskirjutuse ja hindamise akt ehitatakse rahukogu esimehele wastawate forralduste tegemiseks finniswara müümiseks.

§ 19. Üleskirjutatud finniswara jääb awaliku müügini wõlgniku waldusse.

§ 20. Sisenõuete pöörämisel finnistatud laewale toimetatakse käesolewa seaduse §§ 17—18 ja Laewafinnistuse seaduse kohaselt.

§ 21. Kui kohtupristaw on juba pööranud nõudmise finniswarale wõi kui kohus on finniswara määranud müügile, siis jaetakse nõue kas kohtupristawile wõi kohtule arwesse wõtmiseks jaatud summa jagamisel (Tj. kp. § 1890).

3. peatiiff.

Sisjenõudmine wallaswarast.

A. Wara üleskirjutamine ja arestimine.

§ 22. Täitmisele kuuluw nõudmine ehitatakse maksuwõlgnikule wõi ta seaduslikule esindajale (hooldajale, asutuse juhatajale jne.) ta elukohas wõi ettevõtte asukohas ettepanekuga tasuda wõlasumma wõi eitada kwitung wastawalt asutuselt, Eesti Panga osakonnalt wõi postkontorilt nõutawa summa sissemaksmise wõi äraasaatmise kohta, milleks antakse tähtaega kuni ühe kuuni. Maksuwõlgniku wõi ta seadusliku esindaja äraolekul alaliseit elukohast jätakse ta kodustele kirjalik teadaanne sama tähtaja määramisega wõla tasumiseks. Kui ei lähe forda kutsjet wõlgnikule anda kätte käesolewas paragrahwis ettenähtud korras, siis käiakse Tsiviilkohtupidamise seaduse §§ 967¹—967¹³ järgi.

§ 23. Kui tekib kahtlus, et wõlgnik, jaades § 22 ettenähtud tähtaja, wõiks kõrwaldada wara, millest taaks nõuda sisse wõlga, siis ametnik arestib wiitwamata selle wara.

§ 24. Kui maksuwõlgnik nõude ehitamisel keeldub wõla tasumiseit wõi määratud tähtjal (§ 22) ei eita nõutawat summat rahas wõi kwitungit

wastawalt ajutuselt wõla tajumise kohta, ajub jissenõudew ametnik jissenõudmisele wõlgniku wara arestimisega.

§ 25. Wara aresti teostatakse wara üleskirjutamisega. Üleskirjutamise protokoll peab sisaldama Tsiviilkohtupidamise seaduse §§ 980—993 ettenähtud andmed üleskirjutatud wara kohta. Samas protokollis märgitakse kõik ettenõetud toimingud, wõlgniku ja teiste isikute avaldused neile kuuluwate õiguste juhtes üleskirjutatud asjade ja üleskirjutaja märkused, mis ei ole arwestatud need awaldusi.

Protokollile kirjutawad alla juuresolew maksuwõlgnik ja üleskirjutamist toimetaw ametnik. Wõlgnikule antakse ta joowil ära kiri protokollist. Wõlgniku äraolek ei takista wara arestimist.

§ 26. Arestitakse ainult niipalju wara, et selle müügis hinnatud wäärtusega kattub wõlasumma, kuid arestimisel ei wõi lahutada asju, mis ei ole jagatawad wõi mis seetõttu langeksid wäärtuses.

Wõlgnikul on õigus nõuda, et üleskirjutamisel jääksid arestimata mõned asjad, kui teised hindamise järgi küllaldaselt kindlustawad wõla jissenõudmise.

§ 27. Arestitud asjade wõi nende hoiupaikade külge finnitatakse papist wõi paberist sedelid pitseriga ja üleskirjutamise protokoll järjekorranumbriga wõi riputatakse nimetatud sedelid niidiga wõi nõoriga asja wõi hoiupaiga külge, misjuures tuleb hoiduda asjade rikkumisest.

§ 28. ¹⁾ Arestimisele ja üleskirjutamisele ei kuulu Tsiviilkohtupidamise seaduse § 973 nimetatud asjad. Samuti kohaldatakse üleskirjutamisel sama seaduse §§ 974, 975 ja § 1842 ühes märkusega.

§ 29. Kui on näha ette, et arestitud wara müümisega paratamatult wõetakse wõlgnikult wõimalus pidada edasi äri wõi tööstust, ja kui tal ei puudu hea tahtmine tasuda wõlga, siis wõib maksu jissenõudmist korraldaw afutis wõlgniku palwel pikendada maksutähtaega, teatades sellest jissenõudmale ametnikule.

§ 30. Wara jääb arestimata, kui on selgesti näha, et jissenõudmise kulud ületawad müügist saadawa summa. Selle kohta koostatakse wastaw akt kahe tunnistaja juuresolekul, milles märgitakse wara koosseis ja umbkaudne wäärtus.

¹⁾ Wäljawõte wallaswara aresti alla panemise ja müügi asjus Tsiviilkohtupidamise seaduse muutmise ja täiendamise seadusest (4/XII 31 — RT 105 — 1931).

I.

Tsiviilkohtupidamise seaduse § 973 punktid 8 ja 10, §§ 974 ja 1070 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 973 p. 8. Asjad, mis on wajalikud isiklike igapäewajeks tegevuseks wõlgnikule enesele tema elufutse, teenistuse, käsitöö wõi tööstuse alal niitõrd, kui sõrd nende asjade hinnatud koguwäärtus ei ületa 500 krooni.

§ 973 p. 10. Põllumajapidamiseks hädatarwilik wallaswara järgmisel arwul: a) terawilja iga hektaari külitawa põllumaa kohta 200 kilogrammi, arwates terawilja alla külitawa põllumaa normiks $\frac{4}{5}$ kogu põllupinnaft; b) kartuliseemet iga hektaari kartuli alla minewa põllumaa kohta 32 kwintaali, arwates kartuli alla minewa põllumaa juurus $\frac{1}{5}$ kogu põllupinnaft; c) põllumajapidamistes, mille põllumaa juurus on kuni 8 ha — 1 tööhobune, 2 weift, 2 siga, 1 ühehobuse ader, 1 kartuliader, 1 wedruäke, 1 äke, 1 rull, 1 tööwaner, 1 regi; d) põllumajapidamistes, mille põllumaa juurus 8—20 ha — 2 tööhobust, 4 weift, 3 siga, 1 kahehobuse ader wõi 2 ühehobuse atra, 1 kartuliader, 1 wedruäke wõi kultivaator,

§ 31. Arestida ei või alimente, mis võlgnikule enesele määratud kohtuotsusega, samuti ka teisi perioodilisi summasid, mis võlgnik saab toetuseks sikkapitalidest, heategevailt afutistelt jne., kui need summad on määratud ta enese, abikaasa või laste ülalpidamiseks ning ei ületa 40 krooni iifiku kohta kuus. Summadest, mis ületavad selle normi, toimetatakse finnipidamist Tsiviilkohtupidamise seaduse § 1086 ettenähtud määral.

§ 32. Arestist on vabad:

1) pensionid, toetusrahad ja muud maksud, mis määratud vastavate seadustega õmetuste puhul kannatanud töölistele ja nende perekonnaliifmeile Tööstusliku töö seaduse alusel;

2) sõja- ja töövõimeldide pensionid;

3) õppestipendiumid;

4) riigiteenijale ja nende perekondadele surma ja fünnituse puhul määratud toetused ja lasteabirahad;

5) riigi- ja omavalitsuse teenijate sõidu- ja päevarahad ametisõitute puhul;

6) tööpuuduse juhtudel tööpuuduse all kannatawale töölistele riigi ja omavalitsuste arwel korraldatawate hädaabitööde eest maksetaw töötafu.

§ 33. Sissenõudmisel ühelt abikaasalt toimetatakse wallaswara üleskirjutamist ja müümisel filmas pidades vastavate tsiviilseaduste eeskirju abikaasjade waranduslikkude wahkfordade kohta.

§ 34. Sissenõudmine riigi või omavalitsuse teenistuses seiswa iifiku wastu eitatakse wastawale asutusele palgast ja muist rahalisteist tasubest finnipidamiseks Tsiviilkohtupidamise seaduse § 1086 ettenähtud määral ainult siis, kui ametnik, saanud teadaande, määratud tähtajal ei tasu maksu-wõlga. Teenistuse wahkorrast riigi- või omavalitsuseasutusega tekkivad wõlad nõutakse sisse palgast teenija ülemuse korraldusel.

§ 35. Lejele määratud pensionist wõidakse nõuda sisse summad abi-kaasa riigi- või omavalitsuse wõlgajid ainult Tsiviilkohtupidamise seaduse § 1088 ettenähtud juhul ja määral.

§ 36. Erateenistuses olewa iifiku teenistuse- ja töötafu arestitakse Tsiviilkohtupidamise seaduse § 1086 ettenähtud määral. Tööstustööliste suhtes on maksew Tööstusliku töö seaduse § 57.

§ 37. Kui on teada, et teiste iifute või asutuste käes või hoiul on maksuwõlglastele kuuluwaid rahajummasid või asju või warasid, või tal on

2 ätet, 1 rull, 2 töowantrit ja 2 rege; e) põllumajapidamistes, mille põllumaa suurus ületab 20 ha — 3 tööhobust, 6 weist, 4 siga, 1 fahchobuse ader või 2 ühe-hobuse atra, 1 kartuliader, 1 wedruäke või kultivaator, 3 ätet, 1 rull, 3 tööwantrit ja 2 rege.

§ 974. Muu wallaswara puudumisel põllumajapidamistes wõidakse panna arestit alla, arwatud wälja eelmise (973) paragrahwi punktides 9 ja 10 loetletud wallaswara:

1) põllutööriistad, masinad ja igasugused põllumajapidamises tarwilikud riistad;

2) töö- ja koduloomad;

3) terawilja ja teiste maasaaduste tagawarad, mis tarwilikud inimeste ja tööloomade toitmiseks kuni uue lõikuseni.

§ 1070. Uus enampakkumine määratakse ilma wara teistfordje hindamijeta ja toimetatakse esimese enampakkumise eeskirjade kohajelt selle wahega, et teine enampakkumine algab poolest hinnast.

saada neilt perioodilisi maksusid, siis võetakse neilt iikult või ajutuste juhatajalt allkirjad, millega nad deklareerivad, millised on need summad või varad, ja kohustuvad andma neid kõiki sissenõudude summa ulatuses mitte võlgnikule, vaid sissenõudvale ametnikule või maksma viimase juhatuse järgi vastavasse depojäti.

Käesoleva paragrahvi määrused ei muuda krediidiajutuste põhikirjades ja nende kohta käivates seadustes ettenähtud erandeid ja eesõigusi.

§ 38. Ajutus või isik, kes keeldub andmast eelmises (37) paragrahvis ettenähtud allkirja või annab valeandmeid tema käes olevate võlgniku varade või rahajummade või temalt saadaolevate perioodiliste maksude kohta või annab välja võlgnikule arestitud wallasvara või rahajummad, või üldse talitab vastupidijelt antud allkirjale, vastutab teetõttu saamatajäänud summade eest kaheldojelt.

§ 39. Pärast võla ja kulude tajumist politsei wabastab wiivitamata üleskirjutatud wara nii arestijst kui ka awalikust müügiist.

§ 40. Kui üleskirjutamisele ajumisel jelgub, et kohtupristaw arestinud wõlglaste wara, siis kirjutatakse üles aimult need asjad, mis arestijst wabad; kui aga nende hindamise wäärtus on wähen, kui fattsalew summa, siis arestitakse ka waremalt üleskirjutatud wara ilma uue hindamijeta ja tehakse märkus üleskirjutamise akti ärakirjale. Sellest teatatakse kohtupristawile, kes on kohustatud jätma välja andmata müügiist saadud raha ja ejitama see jagamijeks Tsjiwiilkohtupidamise seaduse § 1214 ja järgmistele forras.

§ 41. Kui administratiiv-sissenõudmine sünnib ühel ajal riigi- või omawalitjuseajutuste mitme nõudmijse fattsaks, kusjuures saadud summaga ei fattu tähendatud nõudmijed, siis sissenõudew ametnik jagab saadud summa nende ajutuste wahel proportsionaalselt wõlgade summale.

Kui ühel ajal teostawad administratiiv-sissenõudmijst politsei ning mõni teine §§ 3 ja 4 ettenähtud ametnik, siis toimetab müüki ja jagab raha see ametnik, kes kõige enne arestinud wara.

§ 42. Wõlgniku wara awalikuks tegemijeks, niiwõrd kui jeda waja arestimijeks, on sissenõudwal ametnikul õigus awada lukustatud ukki, ruume ja hoiupaiku, kus arestitaw wara warjul, kui neid ei awata wabatahtlikult või kui wõlgnik ei ole kohal. Nende toimingute juurde futsutakse 2 tunnistajat, kes ka kirjutawad alla koostatavale aktile.

Seadusliku fakistujeta mitteilumumijse eest karistatakse tunnistajat Rahukohtu nihtlusseaduse § 29 järgi.

§ 43. Isik, kes leiab, et temale kuulub mõnejugune õigus wõlgniku waldusel olewa üleskirjutatud wara või selle wara oja peale, peab tähendatud wara awaliku müügi või müügil saadud raha wäljaandmijse ärahoidmijeks fõstma nõude arestimijse kohta kohtus wõlgniku ja wastawa riigi- või omawalitjuseajutuse wastu, kes teinud sissenõudmijse forralduse.

B. Wara hindamine.

§ 44. Arestitud wara hinnatakse üleskirjutamijel ja hind märgitakse protokollis eraldi iga asja või grupi kohta.

§ 45. Sinna määrab üleskirjutaw ametnik, kes wadjaduse korral wõi ka wõlgniku soomil wõib kutsuda juurde asjatundjaid. Asjatundjate juhtes on makswad Tjwiilkohtupidamise seaduse §§ 1004—1006.

§ 46. Wara hindamisel wõetakse aluseks keskmihi hindu, kaupade juures ka käepärajstolewaid arweid.

C. Wara hoid.

§ 47. Arestitud wara jäetakse kuni oksjonini wõlgniku kätte hoiule, kellel ei ole õigust mõnuga põhjusteta keelduda hoiulewõtmisest.

Kui on kahtlus, et wõlgnik toimetab kõrwal arestitud wara wõi kui wõlgnik ei ole kohal, siis wõib asju anda hoiule ka kõrwalistele isikutele ja paigutada teistesje ruumesje wõi wita hoiule politseijaoskonda.

§ 48. Warahoidjajaks ei wõi määrata:

1) jtsjendudwa ametniku abikaasat ja esimese ning teise astme jurgulaji ning hõimlasi;

2) isikut, kes seaduse järgi ei wõi olla tunnistajaks.

§ 49. Hoidja ei wabane wastutusest enne, kui on andnud tagasi asjad allkirja wastu.

§ 50. Hoidja wastutuse ja taju ning wara hoidmise muude kulude juhtes on makswad Tjwiilkohtupidamise seaduse §§ 1015—1020. Omanik ei saa taju hoidmise eest.

§ 51. Sjsjendudew ametnik on kohustatud wõimalikult hoiduma sellesjt, et wara hindamisest ja hoiule andmisest tekiwad kulud ei ületaks 25 % selle wäärtusest.

§ 52. Kui arestitud asjad jääwad wõlgniku hoiule, wõib ta neid tarwitada endiselt, kui seeläbi tunduwalt ei wähenene asjade wäärtus.

D. Üleskirjutatud asjade müük.

§ 53. Arestitud asjad määratakse müügile enampakkumise teel wara asupaigas wõi hoiukohas. Kergesti ja juurema kuluta transporteeritawad asjad müüakse prefektuuris, politseijaoskonnas wõi wallamajas wõi eraldi jelleks määratud ruumes, kui seega loodetakse saada kõrgemat hinda.

Muuliku müügi tähtaeg määratakse Tjwiilkohtupidamise seaduse §§ 1027 ja 1028 ettenähtud korras.

§ 54. Enampakkumise kuulutuste juhtes on maksew Tjwiilkohtupidamise seaduse §§ 1030—1032, 1035 ja 1039 ettenähtud kord. Kui wara hinnatud wäärtus ületab 100 krooni, kuulutatakse müügist ühes kohtukuulutuste jaoks määratud eraajalehes, juhul aga, kui wara hinnatud wäärtus ületab 300 krooni, eeltähendatud eraajalehes ja Riigi Teatajas. Samuti toimitakse ka enampakkumise aramuutmisel wõi uue määramisel. Wõlgnik wõib ka omal kulul mahutada kuulutusi ajalehtedesje igal juhul.

§ 55. Alla 5 krooni jummade jtsjendudumisel tuleb siis, kui saamid wajalikuks üleskirjutamine ja müük enampakkumisel, toimetada müük wõimalikult ühel ja samal päewal mõne teise enampakkumisega ning müügiks määratud asjad tulewad koguda ühisesje müügikohta.

§ 56. Müüik enampakkumisel teostub Tšiviilkohtupidamise seaduse §§ 1046—1050 ja 1052—1056 korras.

§ 57. Wara ülestkirjutaja või selle müüja enampakkumisel, samuti wõlgnik ise või ta eestkojaja või wolinik ei või wõtta oja enampakkumiseft.

§ 58. Kirjanduslõpetuse, muusikaliste, kunsti- ja päewapilditeoste ja käsitirjade müümisel on makswad Tšiviilkohtupidamise seaduse §§ 1040—1042 eestirjad.

§ 59. Enampakkumise tagajärgede kohta on makswad Tšiviilkohtupidamise seaduse §§ 1057—1061.

§ 60. Müüik enampakkumisel loetakse mittefordalainuks Tšiviilkohtupidamise seaduse § 1062 ettenähtud juhtudel, mille järele määratakse müügisks uus tähtaeg.

§ 61. Müüik enampakkumisel loetakse tühiisiks, kui asjad on ostnud ijksud, kel see keelatud (§ 57).

§ 62. Paragrahwides 60 ja 61 ettenähtud juhtudel lähewad ostjate poolt sissenmaksstud summad sissenõutawa wõla katteks.

§ 63. Teistfordjel müügil võib wara müüa ka alla hinnatud wäär-
tufe.

Asjad, millele ei leidu ostjat kahel enampakkumisel, antakse wõlgnikule tagasi, kui maksunõudew ajutus ei soowi neid jätta endale hinnatud summa eest.¹⁾

§ 64. Protšendipabereid, aktsiaid ja osatahti ning teisi wäärtpabereid võib enampakkumisel müüa kuni 25% alla nende nimeshinna või hinna, mis Majanduseminister Riigi Teatajas iga poolaasta kohta kuulutanud nende paberite pantimiseks. Kui enampakkumisel ei leidu ostjaid selle hinnaga, siis saadetakse need wäärtpaberid Tallinna börsikomiteele müümiseks waba hinnaga.

Wäärtpaberite omanikule-wõlgnikule peab wõimaldatama wõõrandada, kuni enampakkumisel müümiseni, tema enese korraldusel pabereid eelpool tähendatud hinnaga ja sel tingimusel, et müügisft saadud summa enne paberite wäljaandmisft deponeeritaks Eesti Panga osakonda maksu sissenõudmisft korraldawa ajutufe arwele.

§ 65. Wäärtpaberite ja pantkirjade müümisel annawad sissenõudwad ametnikud ostjale tarwilikud tunnistufed nende paberite uue omaniku nimele ümberkirjutamiseks, kui see wajaft.

¹⁾ Wäljawõte wallaswara aresti alla panemise ja müügi asjus Tšiviilkohtupidamise seaduse muutmise ja täendamise seaduseft (4/XII 31 — RT 105—1931).

II.

Tšiviilkohtupidamise seadust täiendatakse § 1070¹⁾ järgmises redaktsioonis:
§ 1070¹⁾. Juhul, kui ei toimunud wara teistfordne enampakkumine, on sissenõudjal õigus ühe kuu jooksfel, arwates enampakkumise päewast, teatada kohtupristawile müümata jäänud wara enesele jätmiseft poolle hinnatud hinnaga.

Ühe kuu möödumisel annab kohtupristaw wara sissenõudjale üle juhul, kui sissenõudja selleks awaldanud soowi, wastasel forral aga wabastab wara aresti alt.

Kui sissenõudja oma soowiawaldufe peale waatamata ei ilmu kohtupristawifutse peale wiimase poolt määratud päewal kohtupristawilt wara wastu wõtma, wabastatakse wara aresti alt.

§ 66. Kui ei lähe forda nõuda fisje maksu wõlgnikult wõi kui ta hoiab kõrwale wõla maksmisest wõi warjab oma sissetulekuid wõi teisi maksuwõimalusi, siis wõetakse temalt, kui wõlg ületab 200 krooni, maksu fisjenõudmist korraldawa ajutuse nõudel allkiri Eesti Wabariigi piirest mitte-rahkumise kohta ja saadetakse see kohtu- ja sjeniminiſteeriumile wastawa korralduje tegemiseks piiri julgemiseks wõlgnikule ja temale wälispaſſi mitteandmiseks. Allkiri on maksu weni kui wõlg taſutud, wõi kuni maksu fisjenõudmist korraldaw ajutus teatab, et ta wõlgniku wäljaõiduks ei tee tafiſtuffi.

§ 67. Kui on olemas wõlgniku suhtes jeaduses ettenähtud maksu- jõuetufe tunnused, siis wõib sisenõudew ajutus eſitada wõlgniku maksujõuetuks tunnustamise palwe wastawale kohtule üldises korras.

4. peatükk.

Erieeskirjad.

§ 68. Suhtudel, kus on tarwilik finnis- wõi wallaswara üleskirjutamine wõi hindamine nende pantimiseks riigile wõi riigi administratiivnõudmistele kindlustamiseks wõi kautsjoniks (tollitrahwid ja maksud, aktsiisimaksud jne.), toimetatakse üleskirjutamist ja arestimist ning hindamist käesolema jeadufe kohaselt.

§ 69. Suhtudel, kus riigiajutustele on panditud wallas- wõi finniswara wõi nende ajutuste depofiitidesse kautsjonitena makstud rahajummad wõi wäärtpaperid, kaetakse neist pantija wõi wõlgniku kohustused ajutiste eneste korralduſel. Kinniswarade müük toimub § 18 ettenähtud korras.

§ 70. Riigile ja omawalitjuſtelle wõlguolewaille summadele arwatakse juurde 6% aastas, kui wastawas jeaduses ei ole nähtud ette eriprotsendimäära.

Protſjent arwatakse maksutähtpäewast kuni maksmise päewani, kus-juures poolitud kuud arwatakse terweteks.

§ 71. Käesolema jeadufe maksimahakkamisega kaotab maksuſe Riigi wastuwaidlemata sisenõuete jeadus (W&A XVI f. II j. 1910. a. wäljanne).

- Elatismiinimum — § 21, j. XIV.
 Elutunnitusest tulud — § 4 p. 4.
 Elutoha järgi maksustamine — M. 26, 27.
 Elukutselise tööst tulu — § 3 p. 5, § 13, j. II.
 Eralepinguliste osahühuste tulu jaotamine osaliste vahel — § 5, j. I—V.
 Eritustulud — § 11, j. XVIII
 Etevõtted — nende tulu — § 3 p. 3, 10—12.
 Järelmaksulised isikud — nende maksustamine Eestis asuwate tuluallikate järgi — § 1.
 Girant — § 11, j. VIII.
 Haigekassad. Mt. Abikassad j.n.e.
 Haiguse puhul maksu wähenemine — § 23.
 Heategelised isikud ei käi tulumaksu alla — § 2 p. e.
 Hinnaalandus — § 11, j. XIX.
 Iganeamine: tagantjärele maksustamisel — M. 108; tulumaksu seaduse rikkumise eest karistamisel — § 84; maksu ja maksutrahwide nõudmised — M. 114, 142; maksustamisotsuse ümberotustamine — M. 107; Maksustamiskorralduse ebaduse rikkumise eest karistamisel — M. 148.
 Inwalidide pensionid, pensionid ja abirahad ei kuulu tulu hulka arvamisele — § 4 p. 9 ja j. IX—XIII.
 Järelmaksu tööst tulu — § 3 p. 5 ja § 13.
 Järelmaksu tulud ei arvata maha tulust — § 20 p. b.
 Jaoskonnakomisjonid: nende ajutamine, piirfonnad ja arv — M. 7; — koosseis — M. 9; — kaasistujatele ja asjatundjatele taju — M. 15, 52; kaasistujate kohustused — M. 11; — koosolekud — M. 13; — asjaajamine — M. 14; — maksustamisotsused — M. 13, 60—71; — otsused, millega eimees nõus ei ole — M. 13 p. 2; — kaasistujate ja asjatundjate taandamine — M. 39—41, 53; — kutsutud asjatundjad — M. 52, 53; — kaasistujate ja asjatundjate allkirjad — M. 11, 53; — tulude kindlastegemine ja maksustamine — M. 42—71; — faebetähtaegade uundamine — M. 159—161; — maksu ja trahwivõlgade jissenõudmise aja pikendamine ja ajatamine — M. 117, 143.
 Juhatuskirjade andmine Majandusministri poolt — § 93.
 Juridilised isikud: nende maksustamine Eestis asuwate tuluallikate järgi — § 1; — tulust elatismiinimum ei arvata maha — § 21; — maksustamise koht — M. 27; — tuludeadaannete jisseandmise koht ja tähtaeg — § 41; — teadaannete ligid — § 42.
 Järeleparimised. Mt. Kirjade kättetoimetamine.
 Kaebatused — M. 18—25.
 Kaebused: walla- ja alewituluhindamise komisjonile — § 45; — nende läbiwaatamine — § 46; — jsk. komisjonile tulu hindamise ja maksuäärade vastu (vastulaused) — § 51; — läbiwaatamine komisjonis — M. 60—69; — komisjoni otsuse peale peakomiteele — M. 72—79; — nende arutamine peakomitees — M. 80—93; — Riigikohtule — M. 94—97; — maksutrahwide asjus — M. 137—140.
 Rahjud: waranduste omandamisest ja wõõrandamisest ja ärilistest operatsioonidest — § 4 täh.; — rahaliste kapitalide faotusest — § 9 täh. 2; — mis tulust mahaarvamisele kuuluvad — § 11 p. 4.
 Raitsewäelaste forterivarustus — § 4, j. I, II, XV.
 " fraamivarustus — § 4, j. XIV.
 Kapitalid — tulumaksu alus — § 3 p. 1; — nendest tulu wäljaarwamine — §§ 8, 9; — tulud kapitalidest wäljaspool Eestit — § 1 täh.
 Kapitalitulu ja profendid — § 12, j. II.
 Karistused. Mt. Rahakaristused.
 Kaubanduslikud ja tööstuslikud ettevõtted — nende tulust arwatakse tulumaks — § 3 p. 3; — tulu wäljaarwamine — §§ 10—12.
 Kehtimised faksiprotsendid — § 6, j. II.
 Kehtimised tulumormid põllumajapidamisest jaadud tulu kohta — § 41 täh. 4 ja 5.
 Kindlustamise tulud — § 11 p. 1.
 Kindrakonjulisid, konjulisid, mittekonjulisid ja konjuli agendid ei käi tulumaksu alla — § 2 p. a.

Ringituslikud tulud ei arvata maksualuse tulu hulka — § 4 p. 4.

Riinitusmaks — § 19.

Riinitusfeltid, mis tulu alla ei käi — § 2 p. d.; — mis maksu alla käivad — § 2, j. II.

Riinituskassa maksud arvatakse tulust maha — § 19 p. d.

Rirjade kätetoimetamine — M. 150—158.

Rogufondlikud maksud — § 11 p. 6.

Rohutükistjalad — § 21, j. V.

Rohupristawite tassiraha — § 21, j. II, III, XII.

Rohustused — § 19 p. d.

Rooliskäivad lapsed — nende eest tulust mahaarvamise — § 22 täh.

Ronkulid. Wt. kindralkonkulid j.n.e.

Kompaniid. Wt. Wälismaa aktiiaseltsid j.n.e.

Konkuli agendid. Wt. kindralkonkulid j.n.e.

Korterivarustus — § 4, j. I, II, XV, § 7, j. I—III.

Korteriüüri määratus omas majas — § 6 täh.

Kultuuromavalituse maks — § 11, j. XII.

Kulud — tulust mahaarwatawad — §§ 9, 11, 14, 19; — mitte mahaarwatawad — §§ 12, 15, 20.

Kunstifeltid ei käi tulumaksu alla — § 2 p. e.

Kustutused (amortitjatsoon) — § 11 lisa, j. II—IV, XXI, XXII, XXIV.

Kutsetöö tulud — § 13, j. I—III.

Laenuafutised. Wt. Wälismaa aktiiaseltsid j.n.e.

Laewad; nende juhatajate ja meeskonna palgad — § 21 täh. 3; — juhatajate kohustus teadete andmiseks laewadel asunud isikute kohta — Mm. m. nr. 10296 p. 4 M. 46 joone all.

Laste eest tulust mahaarvamise — § 22; — tulud, mille üle nad iseseiswalt peawad teatama — Maksudewalitsuse teadaanne nr. 451/22 — § 41 joone all.

Liikumata wargandustest tulud — § 1 täh. § 3 p. 2, § 10; — nendeist mahaarwamised — § 11.

Linnapandimajad käivad tulumaksu alla — § 2, j. IV.

Liisarahad maksuwõlgade jissenõudmisel — M. 109 joone all.

Lootufeta wõlad, mis ei arvata tulust maha — § 9 täh. 2; — mis tulust maha arwatakse — § 11 p. 5.

Maamõõtjate tükitöö tasu — § 21, j. VI.

Maawalituste tootlus-kaubandus-õjafonnad käivad tulumaksu alla — § 2, j. I.

Mahaarwamised tulust — §§ 11, 14, 19; — palgatulust 20% — § 21; — pere-
fonna liikmete eest — § 22.

Maha ei arvata — §§ 12, 15, 20; — juriidilistest isikutest — § 21.

Majad — nendeist tulud — § 10 p. 1.

Majandusminister: tema poolt mõne liigi maksu kohuslaste wabastamine tuluteada-
annete esitamisest — § 41 täh. 3; — eriliste kasjade määramine tulumaksu
wastuwõtmiseks — § 64; — tähtaegade pikendamise — § 93; — kaasistuja
ja ajeläitja määramine ärimaksu komisjoni — M. 10; — nõue uue kaasistuja
wõi ajeläitja määramiseks — M. 12; — maksupeafomiteesse ministeeriumi esin-
daja määramine — M. 21.

Maksu alandamine haiguste ja õnnetuste tõttu — § 23.

Maksualuste nimekirjade andmine E. R. õjafonda, walla- wõi alewivalit-
suse — § 62.

Maksuafutised: Maksudewalitsus — M. 1; — Maksupeafomitee — M. 18—25; —
tulumaksu komisjon — M. 7—15.

Maksuasjade ümberõjastamine ja maksustamine tagantjärele — M. 98—108.

Maksud, mis tulust maha arwatakse — § 11 p. 6, j. I—XVI, § 19 p. b, c, d, j. I—IX;
— mis maha ei arvata — § 11, j. XII, § 20, j. I.

Maksude määramise kord — M. 42—71.

Maksude tasumine — M. 109—118.

Maksuinspektor: — tulumaksu komisjoni esimees — M. 9; — asjatundja ja ette-
kandja komisjonis — M. 14; — järelewalwaja maksu kinnipidamise ja maksude
pealekleepimise üle — § 92; nende asutohad ja tegewuspiirkonnad — M. 2;

- matjüstamisefeks wajasiffude andmete hankija ja kontrollija — M. 42—59; —
 maksuseaduste rikkumise jälgija ja uurija — M. 124—130.
- Maksustamine** asufoha järgi — M. 26, 28, 38.
- Maksukaartid:** nende väljastamine — § 66; — markide kleepimine ja kustutamine
 — § 67; — väljastamata jätmise eest rahakaristus — § 81; — markide
 peale kleepimata jätmise eest rahakaristus — § 82.
- Maksutohustus** elufoha ja asufoha järgi — § 41 p. 2, M. 26—28, 38.
- Maksulehed:** nende väljastamine — § 49; — kätteandmine — M. 150—158.
- Maksunäär** — § 21.
- Maksude määramine**, maksustamisotfjus ja wastulaufed — M. 60—71.
- Maksuprotsent** — § 21.
- Maksustamisasjade alluwas** — M. 26—38.
- Maksustamisefeks** andmete hankimine ja kontrollimine — M. 42—59.
- Maksu tasumine:** wastulaufumine paneb seisma maksu tasumise — M. 67; kaebuste
 andmine ei pane seisma tasumist — M. 78; — kinnipidamise teel — §§ 63, 65,
 67; — rahaga ja markidega — §§ 64, 70; — pikendamine ja ajatamine —
 M. 117.
- Maksutrahwid:** — määramise ford — M. 131—136; — wastulaufed ja kaebused —
 M. 137—140; — nende jfissenõudmine — M. 141—145.
- Maksu jaotamine** omawalitfjuse wahel — § 91.
- Maksuseaduse** rikkumise jälgimine ja uurimine — M. 124—130.
- Maksuwabad** iifitid ja ettevõtted — § 2.
- " tulud — §§ 4, 15, 21.
- Maksuwõlgade** kustutamine — M. 119—123; — nimekirja saatmine politfseile —
 § 72; — jaotaua õiendamine, pikendamine ja ajatamine — M. 117.
- wiiwitus= ja lijaraha nõudmine — M. 109.
- Margid** — nende kleepimine ja kustutamine maksukaardil — § 67.
- Matusetasjad.** Wt. Wbitasjad.
- Metsatulu** — § 10 p. 1.
- Mittefunduslitud** maksud — § 11, j. XII, § 20, j. I.
- Maksuaasta** — § 6.
- Natuuras** tasu kaitfjewäelastele ei arwata tulu hulka — § 4 p. 1.
- Naturaaltulu:** hindamine — § 7; — liifumata warandustest wõi ettevõtetest —
 § 10 p. 2 täh.
- Nimekirjad:** elaniffude, laewadel asunud iifitute, akfionäride ja osaniffude kohta —
 Wm. m. nr. 10296—10298 M. 46 joone all; — nende mitteeftamise eest
 rahakaristus — M. 146; — maksutohustuslaste tulu hindamise kohta — § 45;
 — maksutohustuslaste kohta ja nende saatmine G. P. osafonda — § 62; — mak-
 suwõlglaste kohta — saatmine politfseile jfissenõudmisefeks — Wm. m. nr. 12896,
 § 6, wt. lft. 52.
- Notariaalne leping** — § 20, j. II.
- Obligatfioonid** — § 19, j. V—VII.
- Omawalitfjused** ei käi tulumaksu alla — § 2 p. c; — nende äriliffed ettevõtted
 käiwad maksu alla — § 2 täh. ja j. I—IV; — nende jaoks arwataw tulu=
 maksu oja — § 91.
- Operatfioonide** tulud wäljaspool Cestit — § 1 täh.
- Osa-** ja pääsmemaksud ei arwata tulu hulka — § 4 p. 8.
- Osaniffude** nimekirjade efitamine — M. 46 joone all; — eralepinguliffes osaihi-
 ffustes ja nende tulu — § 5, j. I—V.
- Osaühiffused** — eralepinguliffed — § 5; wt. ka Wälismaa akfifafeltfid.
- Painkid:** wälismaa efindajatele käiwad tulumaksu alla — § 2 p. a. täh.; — inwa-
 lididele ei käi tulumaksu alla — § 4 p. 9, j. X.; — saajate nimekirjade efi-
 tamine — Wm. m. nr. 10297, M. 46 joone all.
- Painkeid** andwad asutusfed ei käi tulumaksu alla — § 2 p. d.
- Palgasaajad** — nende nimekirjade efitamine — M. 46 joone all; — nimekirjade
 efitamata jätmise eest rahakaristus — M. 146.
- Palga tulu:** §§ 3 ja 13; jellest 20% mahaarwamine — § 21 ja täh. 2; — wälis-
 efinduseliifmetel, ametniffudel, laewajuhatajatel ja meeskonnal — § 21 täh. 3.
- Pandimaja.** Wt. Pinnapandimaja.

- Peakomitee:** tema asutamine — M. 18 p. 2; — asukoht ja koosseis — M. 18, 20, 21, 24; — asjade etteandja ja protokollikirjutaja — M. 25; — temale kaebuste esitamine — M. 72—79; — kaebuste arutamine — M. 80—93, 139, 140; — maksuühuste ümberajustamine — M. 102; — tähtaegade pikenemine — 159—161; — tunnistajate ja asjatundjate vastutus teadete avaldamise eest — M. 88.
- Pensionid** inвалиididele ei arvata maksualluse tulu hulka — § 4 p. 9, j. IX—XIII.
- Pensionikassa** maksud arvatakse tulust maha — § 19 p. c.
- Personaliitmed:** välisriikide esindajatel ei käi tulumaksu alla — § 2 p. a; — maharivamine nende eest — § 22; — nende haiguste tõttu tulumaksu vähendamise — § 23.
- Perennapea** ja liimed — § 4, § 20, j. II, III, § 22, j. I—V; — Maksudev. teadaanne nr. 451 — § 41, j. IV ja joonealune.
- Püütud osatühised** — § 5.
- Pikaldane haigus** — § 23.
- Politsei:** maksu- ja trahvivõlgade jässeendumine — MS; otseste, teadete, nõuete ja muude kirjade kättevõimetamine — M. 150—158; — ametnikkude vormiriidetega varustamine — § 4, j. XVI.
- Posti kaudu** saadetud vastulaufete ja kaebuste tähtaeg — M. 66 ja 72 p. 2.
- Puhtaksumaks** — § 11, j. IX.
- Puudujärgid** — § 18.
- Profendid** — § 19, j. I—IX.
- Päevarahad** ei arvata tulude hulka — § 21 täh. 2.
- Päranduslikud** tulud ei arvata maksualluse tulu hulka — § 4 p. 4.
- Pärandusmaks** — § 11, j. XII.
- Pärandustomp** maksustatakse kui füüsilise isik — III, § 22, j. VI.
- Pääsmemaksud** ei arvata tulude hulka — § 4 p. 8.
- Põllumajapidamise tekmised tulunormid** — § 41 joone all, j. V—X.
- Põllumajanduse** tulud ettevõtetel — § 10.
- Rahakaristused:** elanikkude, palga-, taju- ja pensionisaajate, aktsionäride ja osanikkude nimekirjade mitteesitamise eest kuni 500 kroonini — M. 147; — tuluteadaande (deklaratsiooni) mitteandmise eest kuni 1000 kroonini ja puudulikkude teadete eest kuni 200 kroonini — 76, j. I; — waleteadete eest tuluteadaandes või tuluallika marjamise eest kuni kahetõrjete tulumaksu summani — § 77, j. I—III; — palgast tulumaksu kinnivadamata jätmise eest kuni 10 kroonini ja vastutus kinnivadamata maksu eest — § 80; — isikliku maksu faardi võtmata jätmise eest kuni 2 kroonini — § 81; — maksukaartidele tempelmakside kleepimata jätmise eest kuni 3 kroonini — § 82; — määramise ford — § 83; — komisjoni kaasistujatele ja asjatundjatele teadete avaldamise eest kuni 300 kroonini — MS § 513 lhf. 8.
- Rahalised kapitalid** — §§ 3, 8, 9 ja wt. Kapitalid.
- Rahwawäelased** — § 4, j. XI.
- Raudwara** seadus — M. 28, 63 joone all.
- Rent** — § 10, j. IV.
- Reisistipendiumid** — § 21, j. VIII.
- Riigivõlgus** — kaebused peakomitee otsuse peale — M. 94—97; — maksustamise ümberajustamine — M. 102.
- Riiklikud** asutused ei käi tulumaksu alla — § 2 p. b; — kohustus elanikkude, palga-, taju- ja pensioni saajate nimekirjade esitamiseks — M. 44—46.
- Riiklikud** maksud — § 11.
- Saaduste** väärtus, mis oma majapidamisest ja tööstusest ära tarvitatud, loetakse tuluks — § 6 täh.
- Salakamba** weoju tulu — § 3, j. III.
- Selektued** isiklikud maksukomisjonis — M. 71; — peakomitees — M. 84.
- Sifemaa** asutised käivad tulumaksu alla ka väljaspool Eestit saadud tuludega — § 1 täh.
- Solidaarne** maksuvõlgusik või vastutaja — M. §§ 110—113, 120, 135, 144.
- Spekuleerimine.** Wt. Tulu spekuleerimisest.
- Sunduslikud** maksud — § 19 § 20, j. I.
- Stipendiaatide** maksustamine — § 21, j. VIII, X.

- Sõidurahad ei arvata tulude hulka — § 21 täh. 2.
 Sõjaväelaste tasu naturaalselt ei arvata maksualuse tulu hulka — § 4 p. 1.
 Säätegede iganemine. Wt. Iganemise aeg.
 Taandamine ja taandumine — M. 39—41.
 Tantsijad — § 10, j. I.
 Teadete tähtsajal mitteandmine — § 76.
 Teadusefektid ei käi tulumaksu alla — § 2 p. 1.
 Teated: nende nõudmine — M. 42 ja t.
 Tegevusaasta — § 6.
 Teenistustasu tulu — § 3 p. 4 ja § 13, j. I—III.
 Trahv. Wt. Mahakaristus.
 Tulu: — mille põhjal arvatakse maks — §§ 3, 6; — väljaarvamine — §§ 7—14, 18; tema eralepinguliste, täis- ja piiratud osahühjuse osanikkude mabel jaotamine — § 5; — mis maksualuse tulu hulka ei arvata — § 4; — aegajaline, pänduselt ja tingitult — § 4 p. 4; — rahalistest kapitalidest — §§ 3 p. 1, § 8; — naturaaltulud — § 7; — liikumata varandustest — § 3 p. 2, § 10; — kaubandusliikudest, tööstusliikudest ja muist ettevõtetest — § 3 p. 3, § 10; — teenistustasust ja palgatööst — § 3 p. 4, § 13; — muudest tulukaalidest — § 3 p. 5, § 13; — hangeldamisest ja spekuleerimisest — § 3, j. I; — salafaua veost — § 3, j. III; — mis saada, kuid veel jisse nõudmata — § 6; — väljaspool Cestit — § 1 täh.; — välismaa aktsiafektidel, kompaniidel, osa- ja muud ühijustel Cestis — § 1 täh.; — välismaa riikide esindajatel Cestis — § 2 p. a. täh.; — hindamine walla- ja alevikomisjonides — § 44; — maksuvaba (elatismiinimum) — § 21; — temast mahakarvamised — §§ 9, 11, 17, 19, 21, 22, 22^a; — maha ei arvata — § 11, 12, 15, 20.
 Tulukaalid: maksu alla käivad — § 1, 3; — maksu alla mitte käivad — § 2; — nende asufoha järgi määramine — M. 26, 27.
 Tuluhindamise komisjonid — §§ 24, 27, j. I, II, §§ 29, 44.
 Tulumaks: tema alla käivad füüsilised ja juriidilised isikud — § 1; — temast vabad isikud ja ajutused — § 2; — arvamine eelmise kalendri- või tegevusaasta tulude põhjal — § 3, 6; — maksuvabad tulud ja maksualuse tulu määramine — § 21; — juurendamine 10% võrra — § 22^a ja 23; — tema kinnipidamine — §§ 63 ja 65; — tasumine — § 64; — temast arvamine omavalitsustele — § 91.
 Tuluteadaanded: jisseandmine — § 41, j. I—XII; — mitteandmine või puudusliikude teadete eest mahakaristus — § 76, j. I, § 77, j. I—III.
 Tunnistajad: nende ülekuulamine — M. 50, 88.
 Tähtaegade uuendamine — § 159—161.
 Tähtajad. Wt. Tähtaegade kalender ja tabel.
 Tööstuslike ettevõtete tulu — § 3 p. 3; — nende tulu väljaarvamine — § 10—12.
 Tööõidemetus, perekonnaliikmete eest mahakarvamine tuluist — § 22, § 3, j. II.
 Uued asjaolud otsuste muutmise põhjusel — M. 98—108.
 Vabatahtlike tulu väljaspool Cestit käivad tulumaksu alla — § 1, j. I.
 Vabatahtlikud maksud — § 19.
 Vahelajäänud, nende tagantjärele määramine — M. 108.
 Valgetead — § 77; — nende eest trahvi määramise kord — § 83.
 Walla- ja alevikomisjonid. Wt. Mervi tuluhindamise komisjonid.
 Wallafektär — malla tuluhindamise komisjoni asjaajaja — § 27.
 Wallawanem — malla tuluhindamise komisjoni esimees — § 27.
 Wastastitused kinnitusefektid käivad maksu alla — § 2, f. II.
 Wastulaused — § 51, j. I—III, § 59, j. I, II, M. 64—71.
 Wastulausete kohta tehtud otsuste peale kaebused — M. 72—97.
 Wäitsetonkud. Wt. Kindralkonkud.
 Wäitsetonkude maksuvõlgade pealt — M. 109.
 Wälisefinduse ametnikkude palgad — § 21 täh. 3, § 41, j. I.
 Wälismaa akkrediteeritud esindajad — § 2.
 Wälismaa aktsiafektid, kompaniid, osa- ja muud ühijused ning laenuajutused käivad tulumaksu alla Cestis saadud tuludega — § 1 täh.

- Wäljaspool** Gestiit asuvad isikud käivad tulumaksu alla Gestiit saadud tulude järgi — § 1, j. II.
Wäärtpaberid — § 8 p. 1.
Wõidulaenuvõttud ei arvata tulumaksu hulka — § 4 p. 7.
Wõlad — §§ 4, 11.
Wõlgade kustutamiseks tulutusel ei arvata tulust maha — §§ 12 p. 1 ja § 19 p. a.
Wõlgade protsendid arvatakse tulust maha — § 19 p. a.
Äriline ettevõtte maksuvabadel asutistel ja isikutel käivad tulumaksu alla — § 2.
Äririigid — § 6, j. II.
Ennetute juhtumiste tõttu maksualandamine — § 23.
Spetajate forterivarustus — § 7, j. I—III.
ühistegelised asutused — § 2.
ülemäära makstud summad makstakse tagasi — § 70.
-

Igale õigusteadusega tegelejale on vajalik

F. Karlson — J. V. Veski

Õigusteaduse sõnastik

Kujustanud ja toimetanud **Elmar Ilus**. VIII + 312 lk.
Hind broš. 5 kr., kalingurköites 6 kr., 1/2 nahkköites 7 kr.—
Teisi õigusteadlisi väljaandeid :

- A. Piip, **Kaubandusõigus**
384 lk. Hind broš. 8 kr. 75 s., üleni linaesköites 10 kr.
- M. Kurtšinski, **Statistika põhijooni**
XXVIII + 420 lk. Hind broš. 10 kr., üleni linaesköites 11 kr. 25 s.
- J. Vaabel, **Eesti riigimaksuõiguse põhiprobleeme**
204 lk. Hind 4 kr.
- A. T. Kliiman, **Administratiivakti teooria**
270 lk. Hind 6 kr. 50 s. Ning mitmesugust muud õiguslikke küsimusi käsitlevat kirjandust.

AKADEEMILINE KOOPERATIIV
TARTU, ÜLIKOOI 15.

TH. MUST.

soovitab rikkalikus valikus

reisikohvleid,
moodsaid käekotte,
portfelle,
rahataskuid,

peenrahakotte, plokke, trakse, püksirihmu, pabe-
rossi portmoneesid ja kõiksugu teisi peennahatöid.

POLSTERMÖÖBLI TÖÖSTUS.

Peale selle igasugu **hobuseriistu**. Odavad hinnad.

Tartus, Riia 17.

Tartus, Riia 17.

Soovitan oma tööstuses valmistatud peennaha kaupu, nagu:

elegantseid käekotte,
portfelle,
rahataskuid,
reisukohvreid,
seljakotte,
jalg- ja käsipalle jne.

Tellimised ja parandused.

Jällemüüjatele $\frac{0}{0} \frac{0}{0}$.

PEENNAHATÖÖSTUS JA ÄRI

J. S U L G

TARTUS, RIIA TÄN. 3.

KARL HAUPT'i

SADULSEPA JA PEENNAHA ÕPPETÖÖKODA

Kauplused: Tartus, Küüni t. 1. Tel. 14-31. Tallinn, Harju t. 39

Soovitab maitserikkas valikus:

Nahk käsitöid:

Auaadresse, kirjamapesid, ilukäsitöö- ja tubakakarpe, albume, laua- ja taskuplokke, metall-rahakotte ja igasuguseid turistide esemeid.

Reisitarbeid:

Kohvreid kivipapist, vulkaanfiibrist, nahast, kunstnahast sakujage, seljakotte jne. jne. jne.

Suures valikus käekotte, portfelle, rahataskuid jne.

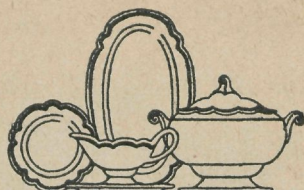
Müük suurel ja väikesel arvul. Sealsamas tehakse kõiksugu paranduse töid kiirelt ja korralikult.

Kuld- ja
väärtmetallide
tööstus

R. TORNIUS

Tartus
Suurturg 9.

D. MIRWITZ JA POJAD

Soodsaim
sisseostukoht kõigis

**maja- ja
köögitarvetes**

spetsiaaläri

A/S. „D. Mirwitz & Pojad“

Tallinn
Estonia pst. 13.

Tartu
Raekoja 6.

AVATUD UUS

**SADULSEPA JA REISITARVETE
TÖÖSTUS JA KAUPlus**

TARTUS, ALEKSANDRI 5. TELEF. 5-26.

**MEHAANILINE REISIKOHVRITE
TÖÖSTUS**

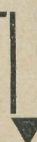
TARTUS, RIIA 2. TELEFON 3-95.

**KAUPLUS JA TÖÖSTUS
TARTUS, ALEKSANDRI 5. Tel. 5-26.**

Palun mind tellimiste ja
ostude tegemistega austada

**ÄRIST SAADAVAL
IGASUGUSEID
NOUDEKOHASEID**

**REISIKOHVREID
PORTFELLE**

DAAMIDE

KÄEKOTTE

RAHATASKUID jne.

Müük suurel ja väikesel
arvul.

ADOLF PÄTS

Hv 935

T. K. K. K.

Hind 2 krooni